Programmabegroting 2011-2014

Inhoudsopgave:

Inhoudsopgave: 1
Voorwoord....2
Programma 1: Bestuur en dienstverlening 3
Programma 2: Openbare orde en veiligheid....7
Programma 3: Openbare ruimte 10
Programma 4: Economische Zaken 16
Programma 5: Onderwijs en kinderopvang 21
Programma 6: Cultuur en sport 25
Programma 7: Toerisme en recreatie 33
Programma 8: Werk en inkomen 37
Programma 9: Maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid 41
Programma 10: Milieu en afval 46
Programma 11: Bouwen en wonen 51
Programma 12: Financiering en algemene dekkingsmiddelen 58
Financiële positie 60
Paragrafen 67
Paragraaf 1. Lokale heffingen....67
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen....70
Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen 76
Paragraaf 4. Financiering 80
Paragraaf 5. Bedrijfsvoering 84
Paragraaf 6. Verbonden partijen....87
Paragraaf 7. Grondbeleid 91

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2011 -2014 van de gemeente Loon op Zand. Een begroting die gecombineerd met de verwachte rijksbezuinigingen een stevig beroep doet op zowel het college als de raad om gezamenlijk tot een financieel meerjarig sluitende begroting te komen.

Nieuwe indeling
Wat u verder op zal vallen aan deze begroting is de nieuwe indeling in programma's alsmede de gewijzigde opzet van de programma's.

Opzet
Elk programma start met een beknopte beschrijving van het programma gevolgd door de eerste W-vraag: "wat willen we bereiken?" Onder dat kopje zijn gemiddeld drie maatschappelijke doelen opgenomen met daarbij streefwaarden. De streefwaarden zijn zo gekozen dat ze enerzijds iets zeggen over de mate waarin de doelen worden behaald en anderzijds ook redelijk goed meetbaar zijn voor de organisatie. Dit laatste is van belang omdat het meten van prestaties op zich zelf ook op een efficiënte manier moet kunnen plaatsvinden. De programmabegroting is in die zin dynamisch dat met name maatschappelijke doelen in de toekomst kunnen wijzigen maar ook dat er wellicht beter bruikbare indicatoren gevonden kunnen worden.

Het volgende kopje in het programma betreft de programmaontwikkelingen en daar waar van toepassing trends. Hierin wordt op hoofdlijnen weergegeven wat landelijk en lokaal de belangrijkste ontwikkelingen zijn.

Bij de tweede W-vraag: "wat willen we bereiken?" zijn aanvullend op de programmaontwikkelingen de belangrijkste activiteiten opgenomen. Daarnaast is in elk programma een organogram opgenomen. Hierin zijn telkens de maatschappelijke doelen van de eerste W-vraag opgenomen met daarbij activiteiten en/of subdoelen. Op die manier is schematisch meer zichtbaar hoe activiteiten en/of subdoelen bijdragen aan het behalen van de maatschappelijke doelen en effecten.

Elk programma wordt afgesloten met de beantwoording van de derde W-vraag: "wat mag het kosten?" Hierin is een uitsplitsing opgenomen van de lasten en baten per programma naar onderliggende beleidsproducten. Ook is daarbij aangegeven welke bedrag van het programma wordt toegevoegd aan de reserves dan wel welke bijdrage vanuit de reserves aan het programma plaatsvindt. Op hoofdlijnen worden de belangrijkste verschillen ten opzichte van de vorige begroting en/of de jaarrekening toegelicht.

Bezuinigingen
Uiteraard doen bezuinigingen altijd enige "pijn", we zijn echter van mening dat de voorstellen een goed evenwicht bieden tussen de verschillende programma's en beleidsterreinen enerzijds en de "externe" en "interne" budgetten anderzijds.

Wij verwachten op basis van die voorstellen tot een vruchtbare discussie met uw raad te komen met als resultaat: verantwoorde besluitvorming die leidt tot een gezond financieel perspectief.

Tot slot is het natuurlijk niet alleen maar somberheid wat de klok slaat. Immers de komende jaren gaan we uitvoering geven een aan paar prachtige projecten waar onze gemeente nog tot in lengte van jaren ongelooflijk veel plezier aan gaat beleven.

30 September 2010,

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

W.F.M. Janssens (wnd.) W.C. Luijendijk

Programma 1: Bestuur en dienstverlening

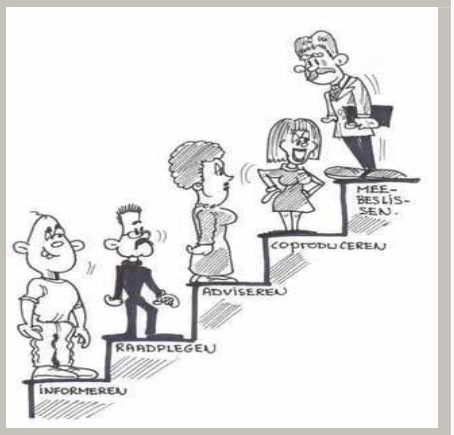
Onderwerp van het programma

Bestuur en dienstverlening gaat over de organisatie van het lokale bestuur, de samenwerking met de burgers (burgerparticipatie), bedrijven en de maatschappelijke partners én het verlenen van de primaire dienstverlening van de gemeente aan de klanten.

De organisatie van het lokale bestuur is geregeld in de gemeentewet. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners van onze gemeente en heeft een kaderstellende en controlerende rol. Het college van burgemeester en wethouders bestuurt en voert uit. De griffie ondersteunt de gemeenteraad bij het werk.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Meer samenwerking	Middel	Deelname aan buurt- of wijkvertegenwoordiging Tevredenheid wijkgericht werken Beleid(uitvoering) in samenspraak burgers	• 10% buurtbewoners • Score 7 • Nader definiëren in welke situaties
2. Minder regels (deregulering)	Hoog	Geïmplementeerde aan-bevelingen uit SIRA rapport	• 80% van de aanbevelingen over de 58 producten zijn uitgevoerd
3. Betere dienstverlening	Hoog	Klanttevredenheidonderzoek	• Score 7

Programma ontwikkelingen en trends

Organisatie lokaal bestuur
De gemeenteraadsleden zijn de gekozen volksvertegenwoordigers. De raad bepaalt de kaders en het college voert de afgesproken activiteiten volgens de begroting uit. De raad kijkt scherp naar wat we doen, maar ook hoe we het doen (hoe zijn de resultaten tot stand gekomen). Daarbij zijn communicatie en samenwerking van groot belang. Als college streven we naar een breed politiek bestuurlijk draagvlak, waarbij we de gemeenteraad in een vroegtijdig stadium betrekken bij ontwikkelingen.

Samenwerking maatschappij (People Planet Profit: Participatie)
We willen meer invulling geven aan burgerparticipatie door beleid samen te formuleren en door gezamenlijk dit beleid uit te voeren. Hierbij denken we aan het betrekken van (groepen) inwoners bij beleidsvoorbereiding en bij de uitvoering aan particulier beheer van openbare ruimte. De uitwerking van onze gedachten vindt nog plaats in ons collegeprogramma.

Samenwerking met partners is gericht op het verbeteren van onze producten en diensten. Daarnaast willen we hiermee onze kwetsbaarheid beperken en de continuïteit van de uitvoering veilig stellen.

Dienstverlening
Het landelijke programma Antwoord© loopt tot 2015. Met dit programma werkt de overheid aan de verbetering van haar totale dienstverlening. Loon op Zand werkt de volgende onderdelen van het programma Antwoord© uit:

- inzicht in klanttevredenheid
- verbeteren informatievoorziening aan burgers en bedrijven
- invoeren KlantContactCentrum (KCC)
- uitbouwen e-dienstverlening
- dienstenrichtlijn bedrijven
- deregulering (minder regels)

Wat gaan we ervoor doen?

In De Moer werken we het integraal dorpsontwikkelingsplan (IDOP) verder uit.

Wij streven ernaar de '5 beloften aan de burger' na te komen: de dienstverlening is mensgericht, burgers en bedrijven kunnen hun zaken snel en zeker regelen, er is optimale ketensamenwerking, gegevens worden slechts eenmaal opgevraagd en de gemeente is transparant en aanspreekbaar.

Een belangrijke prioriteit voor ons de komende jaren is het doorvoeren van bezuinigingen. De ontwikkelingen op rijksniveau hebben grote invloed op dit programma (deregulering, taakoverheveling, inkomsten gemeentefonds). Door meer samen te werken met andere gemeenten, bestaande en nieuwe partners en het maatschappelijk middenveld, willen we ons dienstverleningsniveau in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Voor de uitvoering van dit programma ligt de nadruk dus op het versterken van de samenwerking en het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid door burgerparticipatie.

We zijn klantgericht en betrouwbaar (naar burgers en bestuur), waarbij wij de specifieke verantwoordelijkheid hebben om het algemeen belang te beschermen. We communiceren steeds helder wat het gemeentelijk beleid is, wat wel en niet kan, wat een reële planning is en wat van elkaar verwacht mag worden. We maken realistische afspraken en komen die ook na. We maken een begin om te komen tot een veranderende rol en positionering van de gemeentelijke overheid. Burgers krijgen in de (nabije) toekomst te maken met een terugtredende (gemeentelijke) overheid. Daarnaast doen we in toenemende mate een beroep op zelforganiserend en zelf probleemoplossend vermogen van burgers.

De samenwerking met de maatschappij kent drie items:

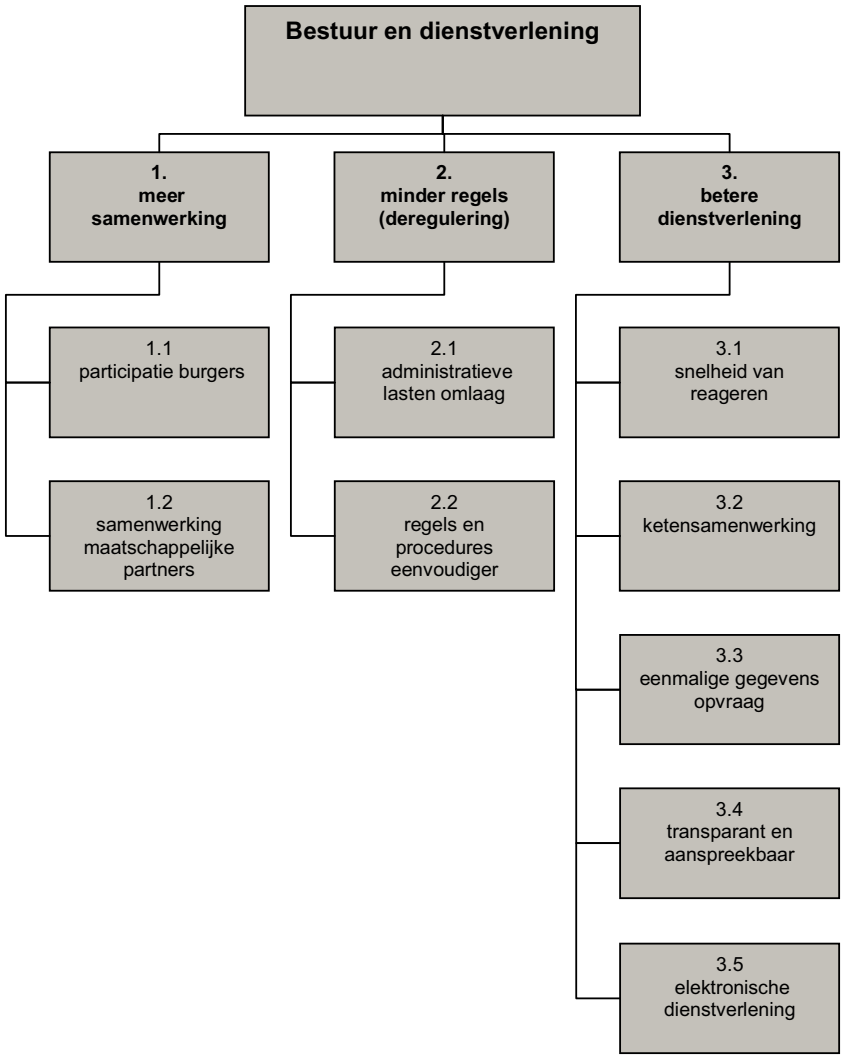
- inspraak: we bereiden een besluit voor en burgers en belanghebbenden geven daarover hun mening;
- interactieve beleidsvorming: op ons initiatief krijgen burgers de kans om vooraf mee te denken over beleids- en besluitvorming;
- vormen van burgerparticipatie waarbij de burger zelf het initiatief neemt. De mogelijkheid tot het nemen van een Burgerinitiatief is hiervan een voorbeeld.

Onze belangrijkste dienstverlening aan klanten is het leveren van goede diensten en producten. We willen de klant adequaat van dienst zijn ('de burger centraal'). Dit bereiken we door rekening te houden met de tijdigheid en kwaliteit van de producten en diensten. Voor de dienstverlening maken we gebruik van de volgende kanalen: persoonlijk contact (huisbezoeken), digitaal (website), telefonisch, fysiek (balie), print (folders, gemeentenieuws) en post/e-mail.

---
www.5beloften.nl

Bestaand beleid:

- Visie op de gemeentelijke organisatie Loon op Zand;
- Professionalisering Gemeentewinkel (dienstverleningsconcept);
- Koersdocument Communicatie;
- Informatiebeleidsplan;
- Ssamenwerking: nu en in de toekomst.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)

Programma 1: Bestuur en dienstverlening	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
1.01 Bestuursorganen	1.080	806	**819**	812	812	812
1.02 Bestuursondersteuning B&W	3.010	3.726	**2.891**	2.917	2.700	2.580
1.03 Gemeentewinkel	1.098	1.004	**1.100**	1.100	1.100	1.100
1.04 Bestuurlijke samenwerking	16	22	**21**	21	21	21
1.05 Bestuursonderst. raad en rekenkamerfunctie	160	185	**192**	192	192	192
Totaal lasten Programma 1	5.365	5.743	**5.023**	5.042	4.825	4.705
Baten						
1.02 Bestuursondersteuning B&W	86	32	**37**	37	37	37
1.03 Gemeentewinkel	374	399	**398**	398	398	398
Totaal baten Programma 1	461	431	**435**	435	435	435
Saldo Programma 1 voor resultaatbestemming	4.904	5.312	**4.588**	4.607	4.390	4.270
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	1.150	8	**8**	8	8	8
Onttrekkingen reserves	1.034	1.255	**350**	340	123	3
Saldo Programma 1 na resultaatbestemming	5.020	4.065	**4.246**	4.275	4.275	4.275

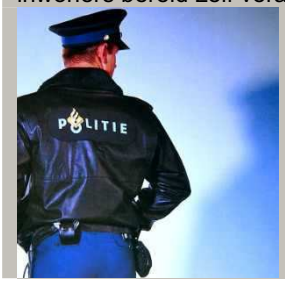
Toelichting

Lasten
Het programma bestuur en dienstverlening staan voor 2011 € 720.000 minder lasten begroot dan in 2010. Dit is onder andere te verklaren door de afschrijving van een deel van de automatisering (€ 835.000). Hiernaast zijn er hogere lasten op apparaatskosten in dit programma door hercalculatie van de kostenverdeling (€ 83.000).

Programma 2: Openbare orde en veiligheid

Onderwerp van het programma

Dit programma beoogt een ordelijkere en veiligere (plaatselijke) samenleving te creëren. Dit dient te leiden tot een woon- en leefomgeving waarin de inwoners zich veilig voelen. Door vergroting van de veiligheid zijn onze inwoners bereid zelf verantwoordelijkheid en initiatieven te nemen.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Veiliger en ordelijker woon- en leefomgeving	Middel	Leefbaarheidsmonitor	• Bewoners geven de score 7 voor hun leefomgeving
2. Goed opgeleid en geoefend brandweerkorps	Hoog	Rapportage veiligheidsregio	• Wettelijke normen worden voor 100% gehaald
3. Toezicht, controle en handhaving van vergun-ningen op een adequaat niveau brengen/houden	Middel	Interne handhavingrapportage	• Maximaal 50 overtredingen op wettelijke eisen • Maximaal 25 overtredingen die handhavingsplichtig zijn

Programma ontwikkelingen

Openbare orde en veiligheid
De kadernota Integrale veiligheid 2009-2012 is vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van deze nota schrijven we elk jaar een uitvoeringsprogramma. Ook vult deze nota het gebiedsgericht toezicht in. De komende jaren bezoeken onze toezichthouders structureel en systematisch een deel van het grondgebied met als doel na enkele jaren uiteindelijk het hele grondgebied te hebben bezocht. De overtredingen die wij constateren, delen we in naar prioriteit. Overtredingen met een hoge prioriteit, pakken wij snel op. Overtredingen met een lagere prioriteit pakken we in een later stadium op.

We gebruiken de resultaten van het veiligheidsbeleid, weergegeven in politiecijfers en de leefbaarheidsmonitor (Lemon) rapportage, om onze jaarlijkse plannen bij te stellen. In 2012 evalueren we het veiligheidsbeleid en stellen we opnieuw beleidskaders vast.

Het beleidsveld Integrale veiligheid kent de volgende ontwikkelingen:

- aansluiting bij veiligheidshuis Tilburg (samen met gemeenten Waalwijk, Dongen en Gilze en Rijen);
- regionalisering brandweer, ontwikkeling Veiligheidsregio;
- regionale aanpak (district) van veiligheidsthema's (bijvoorbeeld drugsbeleid). Bestuurlijk vindt dit plaats in de driehoek (lokaal en district) en in het regionaal college.

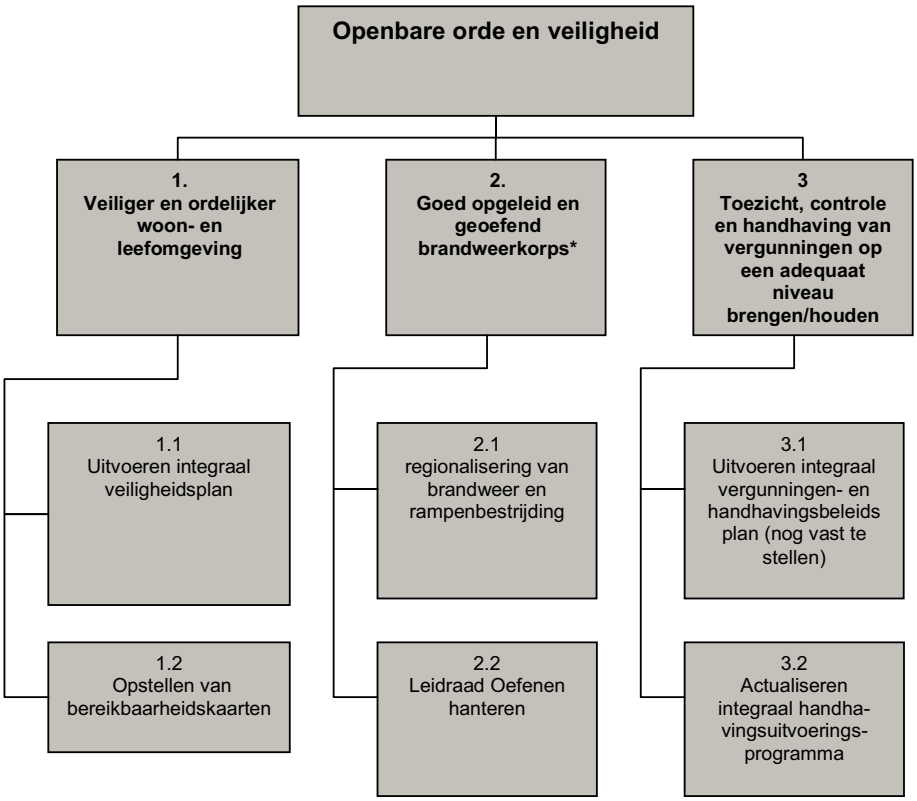
Vergunning en handhaving
De beleidsvelden bouwen, milieu en bijzondere wetten & APV gaan over:

- verlenen van vergunningen en accepteren van meldingen;
- controleren en toezicht houden;
- handhaven.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) treedt op 1 oktober 2010 in werking. De omgevingsvergunning, die op basis van deze wet wordt verleend, heeft gevolgen voor onze gemeente op het gebied van inhoudelijke en procedurele afstemming, organisatie en middelen. De klantvraag is hierbij leidend.
Het visiedocument 'integrale vergunningverlening en handhaving fysieke omgeving' bevat onder andere een plan van aanpak op hoofdlijnen om deze nieuwe manier van werken in te voeren. We bereiden op dit moment het handhavingsbeleid voor. Voordat we dit beleid vaststellen, leggen we dit beleid ter inspraak voor aan de gemeenschap en aan de inspectie VROM.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij investeren in wijkgericht werken: in mensen, buurten en wijken om inwoners actief te betrekken bij leefbaarheid en leefomgeving. Sociale samenhang, participatie en veiligheid zijn essentiële elementen.
- We werken in de veiligheidsregio samen op het gebied van politie en brandweer waarbij we de gemeenschappelijke hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) constructief voortzetten..

- Hoewel de brandweertaken worden uitgevoerd door de veiligheidsregio dragen gemeenten wel bestuurlijke verantwoordelijkheid. Het oefenen met eigen medewerkers in het kader van de rampenbestrijding blijft overeind.

Bestaand beleid:

- Wabo;
- Woningwet;
- Bouwbesluit;
- Wet milieubeheer;
- Diverse AMvB's (onder andere Activiteitenbesluit en Besluit landbouw milieubeheer);
- APV;
- Bouwverordening;
- Welstandsnota;
- Beleidsvisie Externe veiligheid;
- Handhavingsbeleid 2010-2014 (in december 2010 vast te stellen);
- Nota integraal veiligheidsbeleid.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)

Programma 2: Openbare orde en veiligheid	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
2.01 Brandweer en rampenbestrijding	789	1.161	**1.208**	1.199	1.199	1.197
2.02 Openbare orde en veiligheid	747	563	**450**	420	420	420
Totaal lasten Programma 2	1.536	1.723	**1.659**	1.620	1.620	1.618
Baten						
2.01 Brandweer en rampenbestrijding	30	11	**0**	0	0	0
2.02 Openbare orde en veiligheid	0	13	**13**	13	13	13
Totaal baten Programma 2	30	24	**13**	13	13	13
Saldo Programma 2 voor resultaatbestemming	1.506	1.700	**1.646**	1.607	1.607	1.605
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	0	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	50	70	**30**	0	0	0
Saldo Programma 2 na resultaatbestemming	1.456	1.630	**1.616**	1.607	1.607	1.605

Toelichting

Lasten
Het programma openbare orde en veiligheid staan voor 2011 € 64.000 minder lasten begroot dan in 2010. Oorzaak ligt onder andere bij een hercalculatie van de apparaatskosten (€ 105.000 minder lasten in dit programma begroot). Het restant van het verschil is te verklaren door een overgangsverplichting in het kader van het vertrek van de brandweer naar de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Programma 3: Openbare ruimte

Onderwerp van het programma

In het programma Openbare ruimte werken we aan een bereikbare, schone, groene en milieuvriendelijke gemeente die duurzaam en leefbaar is.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Bereikbaarheid gemeente waarborgen (overall niveau)	Hoog	Door middel van steekproeven per kwartaal	• Reistijd vanuit Loon op Zand gelijk aan reistijd 2010: LoZ – Kaatsheuvel: 9 min. LoZ – Waalwijk: 11 min. LoZ – Tilburg: 13 min. • Minimaal 2 aansluitingen op de N261
2. Lagere beheerkosten Openbare Ruimte	Hoog	Jaarlijkse budgetten dalen Kwaliteitsbeleving via LEMON Leefbaarheidsonderzoek	• Een score van minimaal 5,5 t.a.v. het technisch minimale niveau
3. Verbeteren woonomgeving	Hoog	Het LEMON Leefbaarheidsonderzoek	• Geen klachten wateroverlast bij normale buien • Jaarlijks meer wegen dan voorafgaand jaar ingericht op vastgestelde categorie

Programma ontwikkelingen

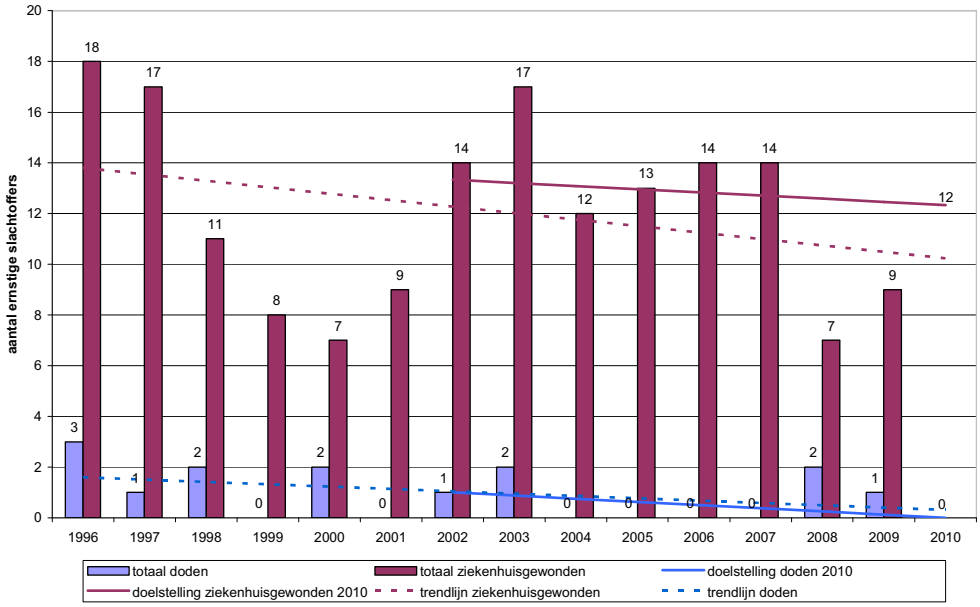
Wegen, straten en pleinen
Voor het onderhoud van wegen, straten en pleinen passen we steeds vaker het principe ‘werk met werk’ toe. Met de komst van beheerplannen kunnen we de uitvoeringsplannen beter op elkaar afstemmen, waardoor we beter integraal kunnen beheren. Hiermee bedoelen we dat we afstemming zoeken met de onderhoudsplannen van riolering en groen en dat we rekening houden met investeringen vanuit het gemeentelijk verkeersplan en de rioolinvesteringen. Daarnaast gebruiken we de beheerplannen om onderhoud voor meerdere jaren te plannen. We sluiten dan ook sinds 2010 onderhoudscontracten voor langere perioden af. Daarbij laten we de planning van werkzaamheden steeds meer aan de markt over.

Door contracten met grotere volumes op de markt te brengen behalen we aanbestedingsvoordelen. Naast meerjaren contracten vergroten we de volumes ook door de samenwerking met de gemeente Waalwijk te intensiveren (‘massa = kassa’).

Openbare verlichting
Momenteel investeert de markt volop in de ontwikkeling van LED-lampen voor openbare verlichting. Deze lampen verkeren nu nog in een zekere experimentele fase waardoor de lichtopbrengst veelal lager is dan bij veel van de conventionele lampen. Daarnaast hebben de reeds ontwikkelde LED-armaturen een hoge verblindingsfactor. We verwachten dat de doorontwikkeling van deze lampen en armaturen zo snel gaat, dat we deze in de komende jaren algemeen kunnen toepassen in onze openbare verlichting. Zo nodig passen we daar het herverlichtingsplan op aan.

Verkeersmaatregelen
Speerpunten van het gemeentelijk verkeersplan zijn verbetering van de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid. Binnen de GGA (regionale samenwerking) worden steeds meer plannen regionaal opgesteld. Voorbeelden zijn het 'Fietsplan GGA Midden-Brabant' en 'Regionaal Verkeersveiligheidsplan 2009-2012'. Met het Regionaal Verkeersveiligheidsplan pakken we steeds meer projecten regionaal op. De nadruk ligt hier met name op projecten die zijn gericht op een bepaalde leeftijd of vervoerswijze.

Verkeersveiligheid
Met het bevorderen van de verkeersveiligheid is onze gemeente op de goede weg. Er zijn geen zogenaamde black spots meer en in de laatste 10 jaar zijn er minder dodelijke slachtoffers gevallen dan in de jaren '90. Ons streven is en blijft uiteraard om het aantal ongevallen en slachtoffers verder te verminderen door gevaarlijke en nieuwe locaties verkeersveilig in te richten.

Fietsvoorzieningen
In het Coalitieakkoord 2010-2014 staat dat we goede en veilige fietspaden en fietsroutes voor schoolgaande jeugd en voor onze toeristen belangrijk vinden. In ons GVP (gemeentelijk vervoerplan) staat dat we de voorzieningen voor fietsers optimaliseren. Hiervoor investeren we in verschillende fietsroutes. We maken daarbij gebruik van subsidieregelingen. We merken wel op dat het fietsgebruik in onze gemeente op dit moment bijzonder laag.

N261
Onze gemeente vervult een actieve rol als opdrachtgever (mede voor Waalwijk) voor het opstellen van het Bestemmingsplan N261. Daarnaast zijn we voor ons eigen grondgebied bevoegd gezag voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Inmiddels is een proces gestart om de activiteiten in het kader van dit plan en de informatie richting de burgers terug te leggen bij de provincie.

Voor de MER (milieueffectrapportage) hebben we met het nieuwste verkeersmodel nieuwe verkeersberekeningen gemaakt. De match van de nieuwe verkeersberekeningen met het planontwerp bevestigt en onderbouwt de capaciteit van het beoogde ombouwplan. Op basis van deze resultaten is de MER aangevuld en het bestemmingsplan opgesteld om binnenkort in procedure te brengen.

We hechten veel waarde aan draagvlak. Hiervoor bewegen we de provincie ertoe de externe omgeving (bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties) en de gemeenteraad nauwgezet op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen en de voortgang.

Op 14 januari 2010 nam de gemeenteraad besluiten over de planning van voorbereiding en uitvoering van de verkeersontsluiting kern Loon op Zand en over de dekking van de benodigde middelen. De uiteindelijke realisatie wordt niet alleen bepaald door de beschikbaarheid aan financiële middelen, maar ook door de beschikbaarheid van de daarvoor benodigde gronden. Volgens de uitvoeringsplanning worden de nieuwe verbindingsweg via het bedrijventerrein De Hoogt en de afsluiting van de Bergstraat vóór afkoppeling van de Hoge Steenweg op de N261 en ná de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg aan de zuidzijde gerealiseerd

Openbaar vervoer
Eind 2009 rijdt, naast de buslijnen 136, 137 en buurtbus 205, buslijn 300. Deze buslijn is de snelle verbinding tussen Tilburg en 's-Hertogenbosch, via Kaatsheuvel en Waalwijk. Na de ombouw van de N261 stopt deze buslijn ook stoppen bij Loon op Zand. In 2011 realiseren we de verbindingsweg tussen de Hydra en de Kasteellaan. Na het ingaan van de nieuwe dienstregeling rijdt buslijn 136 weer door Molenwijck.

De gemeente heeft in 2009 een gedeelte van de bushaltes "toegankelijk" ingericht. Vanuit de Provincie Noord Brabant bereikt ons het signaal dat er mogelijk sprake is van een nieuwe dienstregeling/routering van de buslijnen 136 en 137 als gevolg van de komst van lijn 300. Alhoewel dit geen consequenties heeft voor de reeds aangepaste haltes is dit mogelijk wel zo voor de nog aan te passen haltes. In overleg met de provincie zal kritisch naar de routering als naar de nog aan te passen haltes gekeken worden om te voorkomen dat de later op te heffen haltes toegankelijk worden gemaakt.

De afgelopen jaren is door GGA Midden-Brabant en onze gemeente veel energie gestoken in het laten rijden van een Nightliner van Tilburg naar Loon op Zand, Kaatsheuvel en Waalwijk. Het bleek niet mogelijk de Nightliner door marktpartijen te laten uitvoeren. Het portefeuillehoudersoverleg van de GGA heeft de provincie (concessiehouder) gevraagd de (pilot) Nightliner op te nemen in de dienstregeling. De provincie heeft aangegeven dat, als zij de Nightliner opnemen in de dienstregeling, dit hen budgetneutraal gebeurt. Het volledige prijskaartje van deze nachtdienst gaat dus naar de betrokken gemeenten. Dit geldt vooralsnog niet voor de beoogde pilot.

Water
Vanaf begin 2008 geldt een nieuwe wetgeving waarbij we niet alleen de zorgplicht hebben voor de inname van afvalwater maar ook de zorgplicht voor de inname van hemelwater. Daarbij vervullen we in openbaar gebied de regierol voor het treffen van maatregelen die de grondwatersituatie op particuliere percelen gunstig beïnvloeden. We zijn het eerste aanspreekpunt (loketfunctie) als het gaat om problemen met grondwater (te hoog of te laag). Een belangrijk onderdeel van het product water, namelijk riolering, maakt onderdeel uit van programma 10.

Openbaar groen en plantsoenen
Begin 2010 stelde de gemeenteraad het groenbeleidsplan met bijbehorend bomenplan vast. Dit strategisch kader vertalen we in een groenbeheerplan (kwaliteitsplan) en een groenstructuurplan.

Steeds meer gemeenten beheren het areaal op beeldkwaliteit en laten het bepalen van de onderhoudsfrequenties en dergelijke over aan de markt. Dit bespaart op termijn tijd in begeleidingsuren en voorkomt discussies met aannemers over het hoe en wanneer. Ook wij willen hier in 2011 ervaring mee opdoen. Het nog op te stellen groenbeheerplan en de beeldbestekken vormen hier de basis voor. De nemen op die manier de gewenste regierol aan en laten meer over aan de markt.

We stimuleren daar waar gewenst en mogelijk (kabels, leidingen,lichtmasten etc.) de verkoop van snippergroen aan burgers. Ook het promoten van zogenaamd adoptiegroen via "wijkgericht werken" kan bijdragen aan onze doelstelling om burgers een grotere verantwoordelijkheid te geven bij het onderhouden van hun woonomgeving.

We vervangen bomen, die overlast geven, door exemplaren die dat niet of minder geven. Het op te stellen groenstructuurplan geeft hier richting aan.

Nagenoeg alle middelen om onkruid in groenvakken chemisch te bestrijden, zijn inmiddels verboden. Ook voor onkruidbestrijding op verhardingen worden de komende jaren de regels aangescherpt. Hierdoor zijn we inmiddels overgegaan op duurzamere alternatieven die weliswaar duurder zijn. We compenseren de hogere kosten enigszins door aan de hand van het beheerplan de voorbereiding van de werkzaamheden nauwkeuriger uit te voeren.

Met behulp van het beheersysteem stellen we meerjarenplannen op zodat we contracten met een langere looptijd aan.

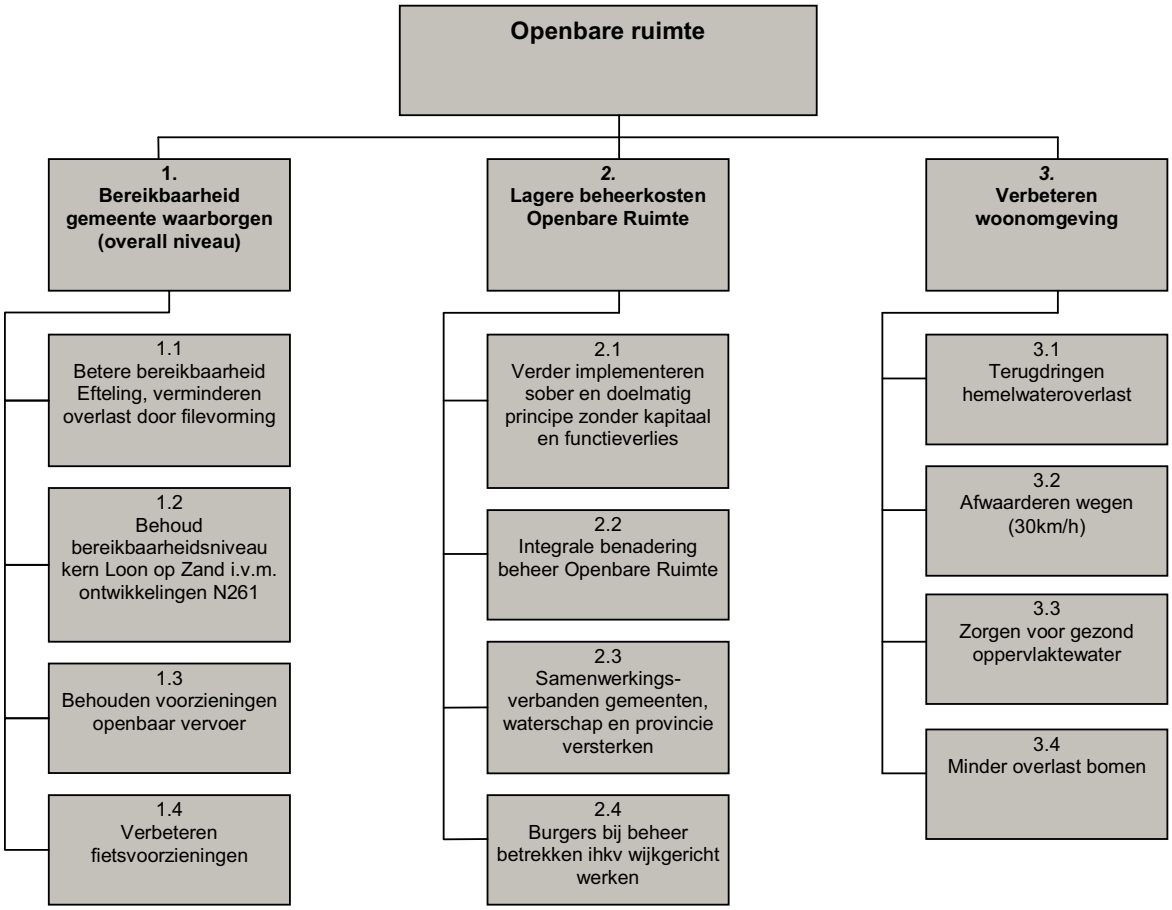
Speelvoorzieningen
De gemeente is verantwoordelijk voor deugdelijk beheer en onderhoud van de speeltoestellen. Het beschikbare budget is afgestemd op het in stand houden van de bestaande voorzieningen. Daar waar vervanging noodzakelijk is, kiezen we voor duurzame en hoogwaardige materialen. Uiteraard voeren we vooraf overleg met de omgeving. Voor de herinrichting van bestaande locaties zoeken we nadrukkelijk samenwerking met onze belangrijkste partner Casade woondiensten.

Door burgerparticipatie in het kader van wijkgericht werken te bevorderen kan meer maatwerk tot stand komen met minder bemoeienis van de gemeente. We geven de burgers op die manier nadrukkelijk meer verantwoordelijkheid waarbij wij als gemeente met een goede kwaliteitsborging meer de regierol aannemen.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij willen goede en veilige fietspaden en fietsroutes voor de schoolgaande jeugd en onze toeristen.
- Wij streven naar goede bereikbaarheid van openbaar vervoer met speciale aandacht voor oudere, jongere en mindervalide inwoners.
- We pakken in de kern Loon op Zand de verkeersstructuur aan. Uitgangspunten zijn de blijvend goede bereikbaarheid van Loon op Zand, het daadwerkelijk verkeersluw maken van de kern en uiteraard de beheersbaarheid van de kosten.
  Naar aanleiding van de opschaling van de N261 kiezen wij voor de aangepaste D-variant, waarbij we de aansluiting Hoge Steenweg – Bergstraat nog nader uitwerken.
- Wij kiezen ervoor om het parkeren in de gehele gemeente gratis te houden met het oog op de concurrentiepositie van Loon op Zand.

Bestaand beleid:
- Beheerplan wegen 2009-2013;
- Beleidsplan openbare verlichting 2009-2013;
- Gemeentelijk Verkeersplan;
- Gemeentelijk rioleringsplan 2005-2009;
- Groenbeleidsplan/Bomenplan;
- Beleid kapvergunningen.

Openbare ruimte
1.
Bereikbaarheid gemeente waarborgen (overall niveau)
2.
Lagere beheerkosten Openbare Ruimte
3.
Verbeteren woonomgeving
1.1
Betere bereikbaarheid Efteling, verminderen overlast door filevorming
1.2
Behoud bereikbaarheidsniveau kern Loon op Zand i.v.m. ontwikkelingen N261
1.3
Behouden voorzieningen openbaar vervoer
1.4
Verbeteren fietsvoorzieningen
2.1
Verder implementeren sober en doelmatig principe zonder kapitaal en functieverlies
2.2
Integrale benadering beheer Openbare Ruimte
2.3
Samenwerkings-verbanden gemeenten, waterschap en provincie versterken
2.4
Burgers bij beheer betrekken ihkv wijkgericht werken
3.1
Terugdringen hemelwateroverlast
3.2
Afwaarderen wegen (30km/h)
3.3
Zorgen voor gezond oppervlaktewater
3.4
Minder overlast bomen

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)

Programma 3: Openbare ruimte	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
3.01Wegen, straten en pleinen	2.223	2.372	**2.309**	2.292	2.173	2.152
3.02 Verkeersmaatregelen	440	504	**498**	496	494	490
3.03 Openbaar vervoer	171	357	**1**	1	1	1
3.04 Afwatering	159	254	**229**	229	228	228
3.05 Openbaar groen en plantsoen	1.539	1.099	**1.055**	1.054	1.054	1.054
3.06 Speelvoorzieningen	148	160	**155**	155	155	155
Totaal lasten Programma 3	4.681	4.747	**4.247**	4.227	4.105	4.080
Baten						
3.01Wegen, straten en pleinen	188	169	**169**	169	169	169
3.02 Verkeersmaatregelen	23	7	**7**	7	7	7
3.03 Openbaar vervoer	48	403	**0**	0	0	0
3.05 Openbaar groen en plantsoen	24	0	**0**	0	0	0
Totaal baten Programma 3	284	578	**176**	176	176	176
Saldo Programma 3 voor resultaatbestemming	4.398	4.169	**4.071**	4.051	3.929	3.904
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	-512	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	191	163	**116**	104	90	82
Saldo Programma 3 na resultaatbestemming	3.695	4.006	**3.955**	3.947	3.839	3.822

Toelichting

Lasten
De geraamd lasten zijn in 2011 € 500.000 lager dan in 2010. Dit wordt met name veroorzaakt door het eenmalige budget voor het toegankelijk maken van de bushaltes (€ 357.000). De overige afwijkingen betreffen lagere kapitaallasten (€ 50.000) en minder toerekening van ambtelijke uren (€ 23.000). Door het verwerken van de resultaatbestemming 2009 zijn de budgetten groen eenmalig in 2010 € 67.000 hoger dan de meerjarenramingen.

Baten
Ook bij de baten wordt de afwijking veroorzaakt door het eenmalige budget (in dit geval een bijdrage van de Provincie) voor het toegankelijk maken van de bushaltes.

Bij de resultaatbestemming wordt het verschil veroorzaakt door een lagere bijdrage in 2011 uit de reserve brutering van € 47.000.

Programma 4: Economische Zaken

Onderwerp van het programma

Loon op Zand wil een actief gemeentelijk economisch beleid voeren om een bijdrage te leveren aan het stimuleren van de lokale economie. De lokale economie is één van de belangrijkste pijlers. Gezonde bedrijven, woonwijken en instellingen leveren werkgelegenheid, maken onze gemeente aantrekkelijker en vormen de motor achter sociaal-economische en culturele ontwikkelingen. We streven ernaar om, voor zover het binnen onze mogelijkheden ligt, een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers te creëren en daarmee de werkgelegenheid binnen onze gemeente te behouden en te versterken..

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Kwalitatief aantrekkelijke winkelgebieden	Middel Hoog	aantal bvo per branche parkeernorm in combinatie met ruimtelijke inpassing	• selectieve versterking detailhandelsaanbod met 5% • voldoende (gratis) parkeerplaatsen
2. Kwalitatief aantrekkelijke bedrijventerreinen	Middel	Onderzoek onder ondernemers % stijging WOZ-waarden	• meer tevreden ondernemers • stijging waarde vastgoed met 5%
3. Betere dienstverlening en samenwerking	Hoog	Onderzoek onder ondernemers	• deregulering van 39 producten voor ondernemers • stijging aantal (startende) MKB-bedrijven met 10%
4. Bevorderen werkgelegenheid	Laag	Onderzoek onder ondernemers	• toename (kleinschalige) bedrijfsmatige ontwikkelingen • weinig leegstand van winkel-/bedrijfspanden

Programma ontwikkelingen

Sociaal Economisch Beleidsplan 2010-2015
We hebben voor onszelf enkele belangrijke ambities geformuleerd. In het Sociaal-Economisch Beleidsplan 2010-2015 brengen we onze ambities en opgaven in samenhang in beeld en koppelen deze aan een realistisch uitvoeringsprogramma. We werken beleid uit voor de detailhandel, horeca, bedrijventerreinen-/parken en wijkeconomie, toerisme & recreatie en de agrarische sector. Daarbij leggen we een relatie met het regionale arbeidsmarkt- en onderwijsbeleid. Uiteindelijk leidt dat tot een kwaliteitsverbetering in combinatie met een intensivering van de economische structuur, ook op regionaal vlak. In dat verband creëren we tevens een klimaat waar (startende) ondernemers zich willen vestigen. Bij de totstandkoming van het beleidsplan werken we nauw samen met het bedrijfsleven en instellingen in onze gemeente. Dit traject is in volle gang en leidt begin 2011 tot een vastgesteld beleidsplan met daaraan gekoppeld een projectenprogramma.

Accountmanagement bedrijven/ Ondernemersloket
Ondernemers zijn bij de realisatie van hun plannen/initiatieven gebaat bij transparantheid, snelheid, één contactpersoon en een meer ondernemergerichte/klantgerichte houding. Accountmanagers ondersteunen ondernemers adequaat en efficiënt. De notitie ‘Accountmanagement ondernemers Loon op Zand’ geeft richting aan een verdere professionalisering.

Samenwerking belangenverenigingen
Om de sociale en economische prestaties optimaal te stimuleren en te faciliteren, werken we nauw samen met Ondernemersplatform Gemeente Loon op Zand (OPG), Belangengroep de Hoogt (BGH), Winkeliersvereniging Kaatsheuvel (WVK) en de Loonse Ondernemersvereniging (LOV). De belangenverenigingen gaan kiezen voor een nieuwe organisatiestructuur ter bevordering van de behartiging van gemeenschappelijke onderwerpen als ook het creëren van een Ondernemersfonds.

Ondernemersfonds
Met het instellen van een Ondernemersfonds (door ondernemers zelf gefinancierd) bestaan er mogelijkheden om het lokale ondernemersklimaat in de winkelgebieden en de bedrijventerreinen te verbeteren. In samenwerking met de belangenverenigingen is een project gestart om het Ondernemersfonds te kunnen realiseren.

Bedrijvenparken de Kets West II en De Hoogt
Ondernemers krijgen de mogelijkheid te groeien door de realisatie van het nieuwe bedrijvenpark de KW II (werknaam). Gronduitgifte kan plaatsvinden vanaf oktober 2010.
Voor het bedrijvenpark de Hoogt staat de economische vitaliteit onder druk. Dit vraagt speciale aandacht o.a. door het geven van verruiming van functionele mogelijkheden en bereikbaarheid alsmede uitbreiding.

Parkmanagement
Een kwalitatief goed en georganiseerd bedrijvenpark/-terrein is een visitekaartje voor onze gemeente en voor alle gevestigde bedrijven. Voor deze terreinen wordt parkmanagement ingezet als instrument hiervoor. Het proces van inrichting is in volle gang en wordt als eerste toegepast op het bedrijvenpark de Kets West II.

Keurmerk Veilig Ondernemen
Veilig, heel en schoon zijn belangrijke begrippen voor een aantrekkelijke werk- woon- en recreëeromgeving. Door nauwe structurele samenwerking met ondernemers, gemeente, politie, brandweer, Hoofdbedrijfschap Detailhandel en MKB verhogen en borgen we veiligheid, aantrekkelijkheid en leefbaarheid. Onze winkelgebieden en bedrijventerreinen zijn gecertificeerd, het is een continue proces. Tot slot onderzoeken we de relatie met toekomstig centrummanagement en parkmanagement.

Revitalisering
Om de bedrijfseconomische functie te kunnen behouden, is het noodzakelijk om op het bedrijventerrein de Kets gedeelten te herstructureren/revitaliseren. In samenwerking met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) is een concept quick scan opgesteld met daaraan gekoppeld een maatregelenschema. Dit project rollen we verder uit en brengen we in relatie met parkmanagement en mogelijk met het Ondernemersfonds.

Kern winkelgebied Kaatsheuvel en Loon op Zand
De kernopgave ligt voor om, in het kader van de leefbaarheid, de winkelgebieden in Kaatsheuvel en Loon op Zand verder te ontwikkelen tot aantrekkelijke winkelgebieden. Voor beide winkelgebieden zoeken we naar publiek-private samenwerking. We streven naar een kwalitatief afgewogen winkelaanbod met een goede oplossing voor parkeren. Een nauwe relatie ligt er met het Bruisend Dorpshart, het Sociaal Economisch Beleidsplan 2010-2015, het op te richten Ondernemersfonds en het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Maatschappelijk Betrokken Ondernemen
Als vervolg op de gehouden Beursvloer in 2009 voeren we overleg met partijen om te komen tot een duurzaam netwerk voor Maatschappelijk Betrokken Ondernemen in de regio de Langstraat. Het netwerk biedt een platform waar tijd en talent van het lokale bedrijfsleven kunnen worden ingezet ter versterking van plaatselijke vrijwilligers-organisaties, verenigingen en stichtingen op het gebied van zorg, welzijn, cultuur, milieu, onderwijs, jeugd en sport. Het gaat om het stimuleren van samenwerking op een manier waar zowel de maatschappelijke organisaties als de bedrijven baat bij hebben.

Arbeidsmarktbeleid
We geven, samen met de gemeenten Waalwijk en Heusden, verder vorm aan de actiepunten uit de startnotitie Arbeidsmarktbeleid. We bevorderen de werkgelegenheid door in de bestemmingsplannen een verruiming te bieden voor onder andere kleinschalige arbeidsintensieve bedrijvigheid waarbij we de accenten leggen op toerisme & recreatie, vrije tijd en zorg.

Regionale Samenwerking
De gemeente Loon op Zand maakt onderdeel uit van het Regionaal Overleg Midden Brabant (ROM). Op het gebied van Economische Zaken en Recreatie & Toerisme stelden we, in samenwerking met de ROM-gemeenten, een gemeenschappelijk ambitiedocument 'Hart van Brabant – Kracht in vrije tijd' op. Omdat gemeenten meerwaarde zien in een regionale samenwerking werken we met acht gemeenten aan de uitwerking van een Economische Ruimtelijke Visie voor Midden-Brabant.

Trends

Vergelijking banen en beroepsbevolking in Regio Midden-Langstraat (peiljaar 2008)

Gemeente	Banen	Beroepsbevolking	Werkgelegenheidsfunctie
Loon op Zand	8.901	9.800	91%
Heusden	14.640	19.200	76%
Waalwijk	24.720	22.100	112%
Regio Midden-Langstraat	47.820	51.100	94%

Bron: CBS Statline, december 2009

Werkgelegenheidsontwikkeling in Loon op Zand tussen 1999 en 2009

	1999		2009		Verschil	
Sectoren	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Agrarische sector	26	0,4%	143	1,6%	117	450,0%
Industrie	825	11,2%	730	8,3%	-95	-11,5%
Bouw	372	5,0%	599	6,8%	227	61,0%
Groot- en detailhandel	2.007	27,2%	2.074	23,5%	67	3,3%
Vervoer en opslag	229	3,1%	252	2,9%	23	10,0%
Horeca	447	6,1%	527	6,0%	80	17,9%
Informatie en communicatie	74	1,0%	105	1,2%	31	41,9%
Financiële instellingen	143	1,9%	79	0,9%	-64	-44,8%
Zakelijke dienstverlening	471	6,4%	635	7,2%	164	34,8%
Openbaar bestuur en overheid	156	2,1%	185	2,1%	29	18,6%
Onderwijs	267	3,6%	298	3,4%	31	11,6%
Gezondheids- en welzijnszorg	520	7,1%	1.329	15,1%	809	155,6%
Overige diensten	1.836	24,9%	1.858	21,1%	22	1,2%
Totaal	**7.373**	**100,0%**	**8.814**	**100,0%**	**1.441**	**19,5%**

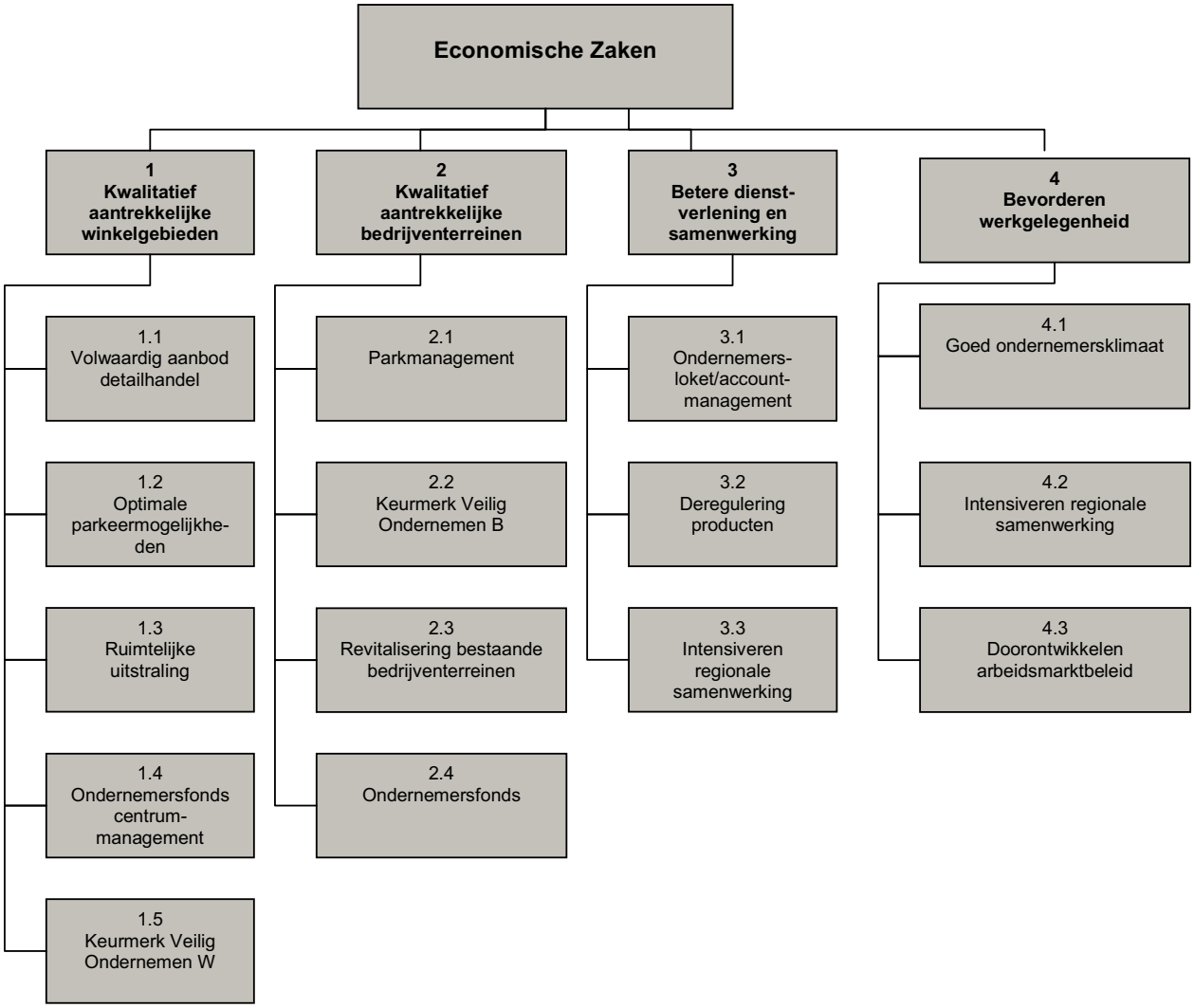
Bron: LISA, bewerking BRO

Wat gaan we ervoor doen?

- De bedrijventerreinen Kets West II en de Hoogt worden verder ingevuld.
- De gemeente ondersteunt bedrijven bij het ontwikkelen van een goede samenwerkingsstructuur.
- Ondernemers worden adequaat en efficiënt ondersteund door één bedrijvenloket.
- Het kernwinkelgebied Kaatsheuvel wordt ontwikkeld tot een aantrekkelijk winkelgebied. Gezocht wordt naar een publiek - private samenwerking die voor de gemeente budgettair neutraal is.

- Wij streven naar een kwalitatief afgewogen winkelaanbod in de kern Loon op Zand met een goede oplossing voor het parkeren.
- Bruisend Dorpshart geeft ook een impuls aan programma 4 (zie ook programma 11).
- Parkmanagement

Bestaand beleid:
- Ruimtelijke Visie kern winkelgebied Kaatsheuvel;
- Distributie Planologisch Onderzoek Kaatsheuvel;
- Centrumvisie kern Loon op Zand;
- Startnotitie Arbeidsmarktbeleid;
- Nota evenementenbeleid;
- Standplaatsenbeleid;
- Bedrijfshuisvestingsprotocol bedrijventerreinen.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,

Programma 4: Economische zaken	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
4.01 Economische zaken	39	68	**24**	24	24	24
4.02 Straatmarkten	38	42	**42**	41	41	41
4.03 Nutsbedrijven	385	393	**393**	393	393	393
4.04 Industrieterreinen	719	0	**232**	142	142	142
Totaal lasten Programma 4	1.182	503	**691**	601	601	601
Baten						
4.02 Straatmarkten	14	27	**27**	27	27	27
4.03 Nutsbedrijven	382	392	**392**	392	392	392
4.04 Industrieterreinen	60	0	**232**	142	142	142
Totaal baten Programma 4	456	419	**651**	561	561	561
Saldo Programma 4 voor resultaatbestemming	725	84	**40**	40	40	40
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	0	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	50	0	**0**	0	0	0
Saldo Programma 4 na resultaatbestemming	675	84	**40**	40	40	40

Toelichting

Lasten
De afwijking bij de lasten wordt voor een bedrag van € 32.000 veroorzaakt doordat de restantbudgetten Keurmerk Veilig Ondernemen en Sociaal economisch beleidsplan voor 2009 zijn overgeheveld naar 2010.
De bijdrage aan de Ideale Connectie (€ 9.600) liep tot en met 2010 en in 2011 is hier geen raming meer voor opgenomen.
Het grondbedrijf (industrieterreinen) is met ingang van 2011 geïntegreerd in de gewone dienst. Zowel bij de lasten als de baten zijn de ramingen opgenomen, waardoor dit budgettair neutraal is.

Baten
Zoals hierboven aangegeven zijn vanaf 2011 zowel de lasten als de baten van het grondbedrijf opgenomen in de gewone dienst. Het verschil van € 232.000 wordt hierdoor veroorzaakt.

Programma 5: Onderwijs en kinderopvang

Onderwerp van het programma

Dit programma omvat activiteiten gericht op ontwikkelingsaspecten en opvang van jeugd van 0-23 jaar binnen de gemeente Loon op Zand. De gemeente ondersteunt en schept de voorwaarden voor een breed scala aan kinderopvang en onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Onderwijs jeugdigen is beter gewaarborgd	Hoog Middel	Aantal kinderen op wachtlijst Cijfers IB-beheergroep	• 100% plaatsing van leerlingenaanbod • Streefwaarde bepalen na zuivere meting
2. Meer participatie van jeugd aan onderwijs	Middel	Landelijke monitor VVE Jaarlijks leerplichtverslag (verzuimcijfers)	• 100% doelgroeppeuters VVE • Dit jaar nulmeting voorafgaand aan bepalen streefwaarde
3. Kwalitatief betere en beter bereikbare kindercentra	Middel	Controlerapporten GGD	• Streefwaarden nog nader te bepalen

Programma ontwikkelingen

Onderwijshuisvesting
Gemeenten hebben een zorgplicht voor de huisvesting van onderwijs: groot onderhoud van schoolgebouwen en afstemming tussen het aantal klaslokalen/schoolgebouwen en de behoefte in verband met demografische ontwikkelingen in de toekomst. Deze huisvesting betreft scholen in het openbaar basisonderwijs, bijzonder basisonderwijs en bijzonder voortgezet onderwijs. De gemeente is hier deels afhankelijk van hoe schoolbesturen hun onderhoudstaak uitvoeren.

We onderzoeken de mogelijkheid om de diverse cycli van de huisvesting meer op elkaar te laten aansluiten en daardoor een efficiencyslag te maken: herijking integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs.
Hierin hebben we aandacht voor:

- ontwikkelen beleid over medegebruik en verhuur schoolgebouwen, onder andere door meer vragen vanuit BSO (buitenschoolse opvang) over huisvesting in of bij scholen;
- ontwikkelen van mogelijke Brede scholen/MFA's per wijk.

Uit het Periodiek Onderhoudsrapport Gemeentefonds 2010 blijkt dat gemeenten ongeveer € 330 miljoen minder uitgeven aan onderwijshuisvesting dan er beschikbaar is in het Gemeentefonds. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doet op dit moment onderzoek naar de oorzaken van deze onderbesteding. We verwachten de uitkomsten van dit onderzoek in september 2010. Het onderzoek richt zich met name op de vraag of er een relatie is te leggen tussen de kwaliteit van de huisvesting en onderbesteding door gemeenten.

Overige onderwijsaangelegenheden

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)
Dit beleid voor onderwijsachterstanden loopt in periodes van vier jaar, via regelgeving vanuit het ministerie van OC&W. De nieuwe periode startte in augustus 2010 en loopt tot augustus 2014. De nota LEA 2006-2010 gemeente Loon op Zand loopt tot augustus 2010. Tot de vaststelling van de nieuwe nota (voorjaar 2011) hebben we te maken met de oude Nota LEA 2006-2010. Hierbij is er een overgangsjaar, het schooljaar 2010/2011.
In de nieuwe Nota LEA 2010-2014 leggen we in ieder geval een link met het CJG via het thema Zorg in en om de school. Eén van de belangrijkste onderdelen van de LEA is de Voor-en Vroegschoolse Educatie (VVE). In 2009 is de basis gelegd om in de toekomst de VVE anders op te zetten. Per augustus 2011 voeren we op vijf locaties VVE uit, onder andere in drie kinderdagopvang-locaties. Ter voorbereiding hiervoor startte een gezamenlijk scholingstraject VVE in augustus 2010 dat doorloopt tot juli 2012.

Onze invloed beperkt zich tot de LEA-afspraken en losse projecten; de scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs.

Leerplichtbeleid en Regionaal Meld- en Coordinatiepunt (RMC)
Leerplicht- en RMC-zaken zijn gemeentelijke taken, opgelegd vanuit de Leerplicht- en Kwalificatiewet, voor leerplichtige leerlingen van 5-18 jaar. Ook voor de doelgroep 18-23 jaar hebben we een verantwoordelijkheid voor de Voortijdige Schoolverlaters (VSV). Landelijk heeft de doelgroep Voortijdige schoolverlaters veel aandacht via acties van ‘Aanval op de schooluitval’ en de IB-beheergroep. Daardoor zien we landelijk en regionaal een stijging van het aantal jongeren met een Startkwalificatie.

We hebben de afgelopen jaren een verbeterslag gemaakt met het leerplichtregistratiesysteem. Deze actie krijgt nog een vervolg als het gaat om de VO-leerlingen en de Voortijdig schoolverlaters (VSV-ers). De trajectbegeleiding voor VSV-ers 18-23 jaar is gestart via project Workmate. De doorontwikkeling van de leerplichtregistratie vindt nog verder plaats. Elk jaar leveren we een RMC-effectrapportage met de gegevens van de VSV-ers. Ook maken we een verbeterslag in het traceren van VO-leerlingen met mogelijk absoluut schoolverzuim. Project Workmate, waarin VSV-ers begeleid worden richting school of werk, is met middelen vanuit RMC-Tilburg opgezet, voor drie jaar. Na één jaar evalueren we dit project en stellen we het eventueel bij.

Leerlingenvervoer
Het leerlingenvervoer is een wettelijke taak die de gemeente heeft. Het is een open-einde regeling. Momenteel vindt het leerlingenvervoer plaats in regionaal verband. Dit betekent dat de lijnen langer zijn. We zijn minder goed in staat snel op ontwikkelingen in te spelen. Ook is er een groot aanbod aan onderaannemers. Niet alle onderaannemers bieden dezelfde kwaliteit.

Er zijn steeds meer kinderen met een cluster 4 indicatie. Een steeds groter deel van deze groep kinderen heeft behoefte aan individueel vervoer. Dit heeft een nadelig effect op de kostenontwikkeling van het leerlingenvervoer. Daar het hier gaat om een landelijke tendens en het in de praktijk moeilijk blijkt om vast te stellen wanneer er sprake is van passend vervoer bestaat de kans dat de wetgeving op dit gebied wijzigt.

Kindercentra

Kinderopvang
Door de komst van de wet Kinderopvang is de kinderdagopvang in veel gevallen financieel aantrekkelijker geworden en het peuterspeelzaalwerk daardoor relatief minder aantrekkelijk. Hierdoor zijn inmiddels enkele peuterspeelzalen gesloten.

Gastouderschap
De wetgeving over gastouderschap is per 1 januari 2010 aanzienlijk gewijzigd. Dit heeft de volgende consequenties:

- in plaats van enkel het gastouderbureau te controleren, dienen nu ook de afzonderlijke gastouders gecontroleerd (en waar nodig gehandhaafd) te worden;
- in plaats van enkel het gastouderbureau in het register op te nemen, dienen nu ook de afzonderlijke gastouders opgenomen te worden.

Peuterspeelzalen
De gemeente Loon op Zand heeft vijf peuterspeelzalen in haar gemeente. Drie daarvan zijn gesubsidieerde professionele peuterspeelzalen (2 in Kaatsheuvel, 1 in Loon op Zand), die vallen onder stichting kindercentra Midden Brabant (SKC). Daarnaast is er een ongesubsidieerde instelling in Kaatsheuvel die enkel met vrijwilligers werkt (de zogenaamde peuterinstuiven). De invoering van de wet Kinderopvang en eerdere bezuinigingen binnen het peuterspeelzaalwerk hebben geleid tot een forse terugloop.

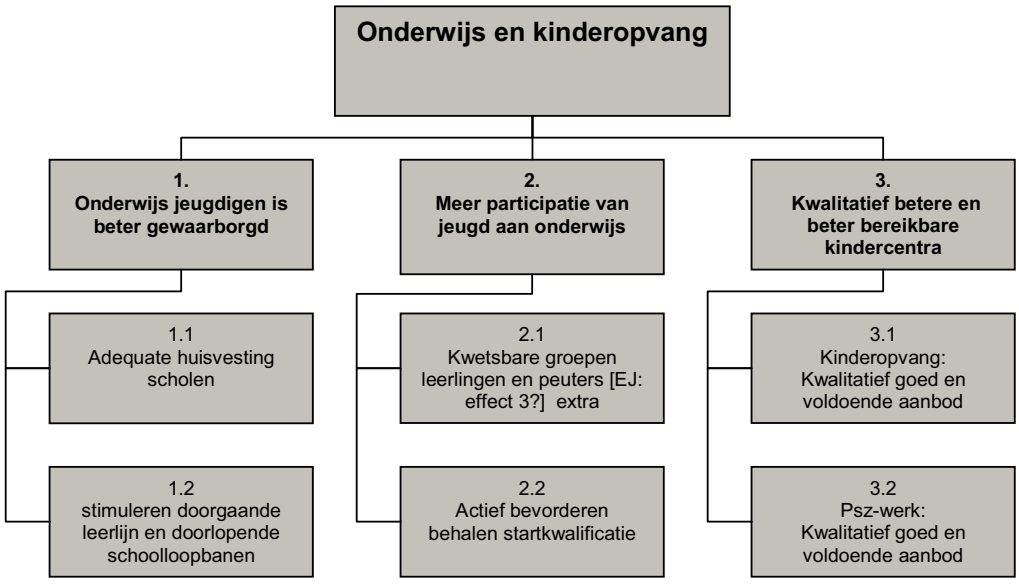
Wet Oke
De wet Ontwikkeling door kwaliteit en educatie (Oke) geldt per 1 augustus 2010. Belangrijkste punt uit deze wet is landelijke kwaliteitseisen voor het peuterspeelzaalwerk op het gebied van personeel, groepsgrootte, veiligheid, pedagogisch beleid en binnen- en buitenruimte. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het handhaven van de kwaliteitseisen. Daarnaast stelt de wet eisen aan de voorschoolse educatie.

Het realiseren van budgetsubsidiëring peuterspeelzaalwerk was een onderdeel van het collegeprogramma 2006-2010. Dit is van de agenda gehaald doordat er zicht was op een gewijzigde financiering van het peuterspeel-zaalwerk (buiten gemeenten om). Inmiddels blijkt het toch een taak van gemeenten te blijven. Goede financiële en beleidsinhoudelijke afspraken via een budgetsubsidie zijn een pre als we regie willen houden op het peuterspeelzaalwerk.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij streven naar de stichting van brede scholen met buitenschoolse opvang en de mogelijkheid van ondersteuning bij opvoeden en opgroeien.

Bestaand beleid:
- Verordening leerlingenvervoer Loon op Zand;
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2005-2009;
- Nota Lokale Educatieve Agenda 2006-2010;
- Verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 5: Onderwijs en kinderopvang	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
5.01 Openbaar basisonderwijs	926	944	**898**	889	878	843
5.03 Bijzonder speciaal onderwijs	72	75	**74**	73	72	71
5.04 Bijzonder voortgezet onderwijs	64	34	**33**	33	33	33
5.05 Gemeensch baten en lasten onderwijs	823	1.041	**977**	977	977	977
5.06 Volwasseneneducatie	301	16	**16**	16	16	16
5.07 Kinderopvang	344	358	**359**	359	358	357
Totaal lasten Programma 5	2.530	2.468	**2.358**	2.347	2.334	2.297
Baten						
5.01 Openbaar basisonderwijs	24	182	**18**	18	18	18
5.05 Gemeensch baten en lasten onderwijs	131	109	**109**	109	109	109
5.06 Volwasseneneducatie	294					
5.07 Kinderopvang	59	60	**60**	60	60	60
Totaal baten Programma 5	507	351	**187**	187	187	187
Saldo Programma 5 voor resultaatbestemming	2.023	2.117	**2.171**	2.160	2.147	2.110
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	80	471	**80**	80	80	80
Onttrekkingen reserves	108	353	**83**	81	80	78
Saldo Programma 5 na resultaatbestemming	1.994	2.235	**2.168**	2.158	2.147	2.111

Toelichting

Lasten
Het programma onderwijs en kinderopvang staan voor 2011 € 110.000 minder lasten begroot dan in 2010, dit wordt vooral veroorzaakt doordat de regeling bruidsschat in 2010 afloopt (€45.000). Hiernaast is er via een bestemming resultaat budget in het kader van onderwijsachterstandenbeleid (VVE) vanuit 2009 naar 2010 gebracht (€ 56.000), dit was dus eenmalig voor 2010.

Baten
De baten voor dit programma zijn met € 164.000 afgenomen. In 2010 is eenmalig een bedrag ontvangen voor klimaatverbetering van basisscholen.

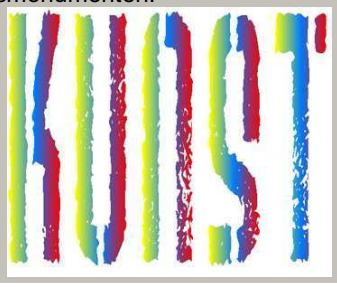
Programma 6: Cultuur en sport

Onderwerp van het programma

Dit programma omvat activiteiten die de culturele identiteit van de gemeente versterken. De gemeente ondersteunt en schept de voorwaarden voor een breed scala aan kunst- en culturele disciplines en werkterreinen muziek, cultuureducatie, amateurkunst, volkscultuur en beeldende kunst. De activiteiten zijn voor een belangrijk deel gericht op de (schoolgaande) jeugd, waarmee er een samenhang is met de programma's Jeugd en Onderwijs. Culturele activiteiten op het gebied cultuurhistorie kennen een samenhang met het programma Ruimte en Bouwen. Door uitvoering van het programma Cultuur ontstaat een sterk cultureel klimaat waardoor er een aangename leefomgeving voor bewoners ontstaat. Daarnaast oefent uitvoering van dit programma aantrekkingskracht uit op bezoekers. De economische groei wordt daarmee positief beïnvloed, waarmee een verbinding ontstaat met het programma Economie.

Voor cultuurbehoud is het gemeentelijke beleid gericht op monumenten- en archeologiebeleid. De uitvoering van het monumentenbeleid richt zich op gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Vergroten maatschappelijke participatie	Laag	Gemeentelijk gesubsidieerde organisaties klanttevredenheidsonderzoek laten doen i.c.m. kengetallen	• Stijging van het aantal leden bij plaatselijke (vrijwilligers-) organisaties en verenigingen
2. Vergroten sociale samenhang en integratie	Middel	Leefbaarheidsmonitor (Lemon)	• M.b.v. experts nadere (goed meetbare) streefwaarden bepalen voorafgaand aan uitvoering Lemon
3. Meer(sport-)beweging	Middel	4-jaarlijks RSO (richtlijnen sportdeelname onderzoek)	• Sportdeelname op 75% • Beweegdeelname ≥ landelijke gemiddelde
4. Toegankelijke en betaalbare accommodaties	Middel	Klanttevredenheidsonderzoek door accommodatie-verschaffers onder gebruikers	• Tevredenheidscore gebruikers van minimaal 7
5. Laagdrempelige voorziening voor het verkrijgen van informatie	Hoog	Jaarverslag bibliotheek	• Stabiel aantal bibliotheekgebruikers
6. Stimuleren kennis van en belangstelling voor kunst en cultuur	Middel	nvt	• Totstandkoming van een marktplaats voor cultuureducatie

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
7. Adequaat en voldoende gefaciliteerd bestand van vrijwilligers	Middel	Opgave lokale organisaties	• % vrijwilligers blijft minimaal stabiel, daarbinnen: • toename van aantal vrijwillige jongeren, ouderen en allochtonen
8. Meer toerisme door cultuur en archeologie	Middel	Opgave recreatieondernemers	• stijging van aantal overnachtingen met 5% (zie ook programma 7)
9. Betere bescherming archeologische waarden	Middel		• Nog nader te definiëren
10. Stimuleren professionele kunst	Middel	Verslag “adviesorgaan kunst”	• Jaarlijks minimaal 3 exposities
11. Stimuleren volkscultuur	Middel	Verslag “adviesorgaan kunst”	• Nog nader te definiëren

Programma ontwikkelingen

Bibliotheekwerk
De digitalisering van informatie, waardoor de rol van de bibliotheek als informatieverstrekker in het gedrang komt (sec uitlenen van boeken). Daarnaast is juist in deze tijden de rol van de bibliotheek als onafhankelijke informatieverstrekker en verstrekker van betrouwbare objectieve informatie zeer belangrijk. Het uitlenen van fysieke boeken wordt een steeds kleiner aandeel in de werkzaamheden van de bibliotheek.

Vanuit de gemeentebegroting 2010 wordt binnen het bibliotheekwerk onderzocht welke bezuiniging te realiseren is en welke consequenties dit heeft. Daarnaast wordt een aanvullende taakstelling weggelegd bij het bibliotheekwerk als gevolg van het sluitend krijgen van de meerjarenbegroting 2011-2014.

Kunstzinnige vorming
De gemeente Loon op Zand heeft besloten deel te nemen aan de regeling Brede School, Sport en Cultuur. Hiermee wordt de marktplaats cultuureducatie, een project voor de periode 2010-2012 inzake het bevorderen van cultuureducatie c.q. deelname van jeugd, (structureel) gefinancierd.

Landelijk en provinciaal wordt er de komende jaren financiële druk gelegd op het programma kunst en cultuur. Daarnaast is er landelijk een afname van het aantal (jeugd)leden binnen de kunst en culturele sector, wat een aanzienlijke druk legt bij het voorbestaan van de organisaties.

Sport
Sportstimulering:
Sport en bewegen krijgt landelijk veel aandacht. Niet alleen als doel maar vooral als middel om andere doelen binnen de samenleving te bereiken. U kunt daarbij denken aan participatie van kwetsbare groepen en aan het terugdringen van overlast door jongeren.

Met de combinatiefuncties worden de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Daarnaast kunnen we zo het aanbod aan binnen- en buitenschoolse sport en cultuur versterken en beter op elkaar afstemmen.

Het Olympisch Plan 2028 is de (landelijke) ambitie om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland met veel positieve effecten nú en in de toekomst met de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 in Nederland als inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst. Het Olympisch Plan 2028 formuleert de volgende acht ambities: topsport, breedtesport, sociaal-maatschappelijke effecten, welzijn, economie, ruimtelijke ordening, organisatie van evenementen en media-aandacht. Hieronder noemen we enkele ambities voor sociaal-maatschappelijke effecten en breedtesport. De sociaal-maatschappelijke ambitie houdt onder andere in dat de sportparticipatie in achterstandswijken vergroot wordt en dat er bruggen worden geslagen naar het verenigingsleven. Sportverenigingen ontwikkelen zich op die manier tot maatschappelijke organisaties. De breedtesportambitie houdt onder andere in dat een faciliterende omgeving wordt gecreëerd.

Dit begint met het vergroten van het aantal breedtesportaccommodaties en de bereikbaarheid daarvan. Daarnaast wordt sport op school bevorderd en wordt senioren een passend sportaanbod geboden om hen (weer) aan het sporten te krijgen.
Het kabinet ondersteunt het plan en geeft vijf terreinen aan waarop de samenleving topprestaties moet gaan leveren:

- Talentvol Nederland: talentontwikkeling in sport, cultuur, wetenschap en innovatie;
- Meedoen in Nederland: in 2028 is sport voor iedereen toegankelijk en gaan meer mensen sporten en bewegen;
- Vitaal Nederland: een gezonde en sportieve samenleving;
- Kaart van Nederland: Nederland mooi, duurzaam en bereikbaar maken en houden;
- Nederland in beeld: om de uitstraling van ons land te vergroten wil het kabinet een meerjarige en strategische evenementenkalender.

In de periode 2005-2008 participeerde onze gemeente in de breedtesportimpuls. Daarmee zijn onder andere fittesten georganiseerd en sportverenigingen ondersteund. Er is (nog) geen geld beschikbaar gesteld voor structurele (voortzetting van deze) activiteiten.

In de periode 2005-2008 nam de sportdeelname in de gemeente Loon op Zand (op basis van Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek) iets af. Bij de jeugd (zowel 6-12 jaar als 13-18 jaar) zien we een stijging. Met name de 40+'ers laten een daling te zien.

In 2010 wordt gestart met de Impuls brede scholen, cultuur en sport (combinatiefuncties).

(Buiten)sportaccommodaties:
In december 2009 is een evaluatiebijeenkomst gehouden over privatisering. Voorheen kwamen de clubs redelijk uit met de exploitatievergoeding van de gemeente. De laatste tijd staat dit budget echter onder druk. Oorzaken hiervan zijn:

- Het merendeel van de clubs moet extra investeringen doen vanwege de (explosieve) groei van de verenigingen. Een voorbeeld hiervan is de opkomst van meisjesvoetbal. Dit levert problemen op voor de kleedaccommodaties, maar ook voor de planning en bespeelbaarheid van de velden;
- De laatste jaren lopen de kosten- en subsidie-index steeds verder uiteen.

Daarnaast is er een landelijke ontwikkeling dat steeds meer sportvelden met kunstgras worden aangelegd en dat de velden meer multifunctioneel zijn.

De landelijke vraag naar buitenschoolse opvang blijft onverminderd hoog en vraagt veel inspanning, inventiviteit en creativiteit van betrokken partijen. Door bestaande sportaccommodaties met buitenruimte in te zetten ontstaan mogelijkheden.

Sportsubsidies:
Enkele jaren geleden zijn veel gemeenten overgestapt op prestatiesubsidies in plaats van waarderingssubsidies. Het sportsubsidiebeleid in de gemeente Loon op Zand zou – na de vaststelling van de Algemene subsidieverordening – tegen het licht gehouden moeten worden.

Amateur kunstbeoefening
Muziekgezelschappen en harmonieën hebben aangegeven problemen te hebben met de aanwas van nieuwe (jeugd)leden. Daarnaast ontstaan er financiële problemen door onder andere hogere huisvestingskosten.

Professionele kunst
De komende jaren zullen de taken van de kunstcommissie danig wijzigen wegens het niet ter beschikking hebben van expositieruimte (nieuwbouw gemeentehuis).

Volkscultuur
Verenigingen die hieronder vallen hebben in steeds grotere mate organisatorische en financiële problemen. Hierdoor zijn al enkele verenigingen opgeheven.

Monumentenzorg
Archeologiebeleid
Voor elk ruimtelijk project is op grond van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg archeologisch onderzoek nodig ter bescherming van eventuele archeologische waarden. Via een Erfgoedkaart brengen we in beeld waar archeologisch waardevolle gebieden en cultuurhistorie zich bevinden. Tevens levert dit een kostenbesparing op omdat niet meer bij elk plan een advies van de archeoloog nodig is. Als de kaart is vastgesteld, stellen we beleid op aan de hand waarvan we kunnen beoordelen hoe we omgaan met de archeologisch waardevolle gebieden en de cultuurhistorie van de gemeente.

Eind oktober 2009 sloot de gemeente zich aan bij het initiatief van de Streekraad de Meijerij/Het groene woud om voor het grondgebied van de aangesloten gemeenten bij deze Streekraad een archeologische waardenkaart te maken. Er was tevens de mogelijkheid om gelijk cultuurhistorie hierin mee te nemen en zodoende een zogenaamde erfgoedkaart te laten maken. Een dergelijk initiatief komt in aanmerking voor volledige subsidie van de provincie. Begin februari 2010 liet monumentenhuis Noord-Brabant, die de procedure begeleidt namens de Streekraad, weten dat de subsidie door de provincie is toegekend.

Sociaal-cultureel werk
Het 'Algemeen Beleidskader Maatschappelijke Ontwikkeling 2007–2011' beoogt het meedoen op weg naar een leefbare, zorgzame gemeente. Binnen dit raamwerk bezien, stimuleren en subsidiëren we het sociaal-cultureel werk. Doel hiervan is om maatschappelijke participatie, sociale samenhang, integratie en leefbaarheid van de woonomgeving te bevorderen. Bij subsidiëring van organisaties stellen we als voorwaarde dat de doelgroep wordt betrokken bij het bedenken, opzetten en uitvoeren van activiteiten. Samen zorgen ze, in combinatie met het wijkgericht werken (zie ook Programma 9) voor behoud en versterking van de sociale infrastructuur.

Taakverdeling gemeente - welzijnsorganisaties
Een landelijke trend is dat gemeenten zich beperken tot het vaststellen van de doelen en te behalen resultaten. De welzijnsorganisaties zijn ervoor verantwoordelijk om, op basis van professionaliteit, methodes te bepalen en keuzes te maken hoe de overeengekomen doelstellingen te bereiken.

Wijkgerichte aanpak
Integraal werken op een schaal die aansluit bij en in samenwerking met buurtbewoners (straten, buurten, wijken).

Participatie door en verantwoordelijkheid van burgers
Beleidsontwikkeling en –uitvoering gebeurt meer en meer in interactie met de burger die kennis heeft van wat er nodig is. De overheid voert regie, brengt partijen bijeen, stimuleert en faciliteert. De overheid nodigt organisaties en burgers uit hun verantwoordelijkheid te nemen.

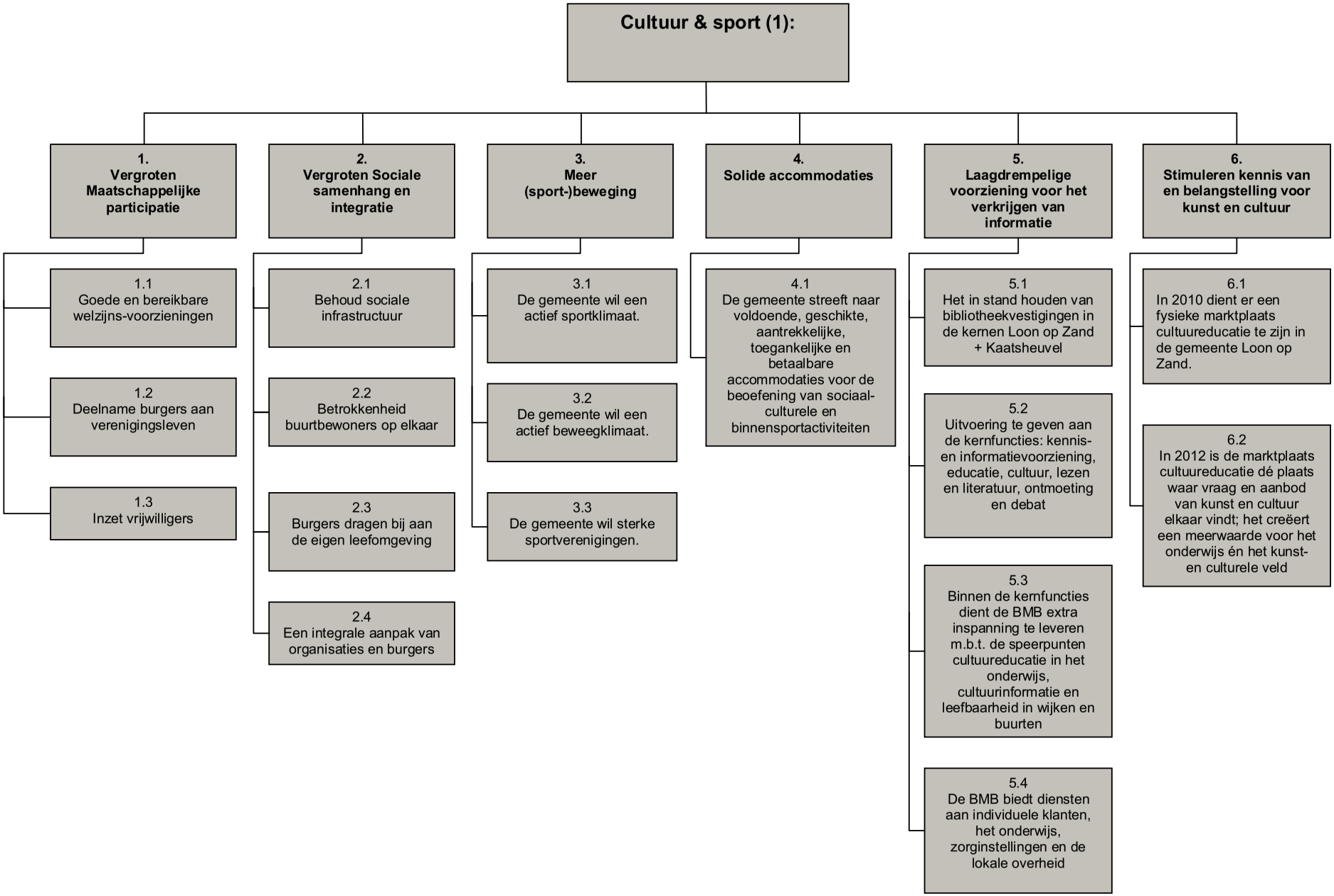
Accommodaties
In mei 2009 stelde de gemeenteraad het accommodatiebeleid vast. De stand van zaken ziet er als volgt uit:
- de voorbereiding van de nieuwbouw van een sociaal-cultureel centrum in het dorpscentrum van Kaatsheuvel is gestart;
- de voorbereiding van de nieuwbouw van een sporthallencomplex aan de dorpsrand van Kaatsheuvel is gestart, waarbij de sportfunctie van de Westkant wordt geïntegreerd;
- een onderzoek naar de technische staat van het gebouw van met name Crossroads is opgestart;
- aanpassingen aan de Wetering kunnen pas gerealiseerd worden als in Kaatsheuvel een nieuw binnensportcomplex is gerealiseerd;
- met SMC is een eerste slag gemaakt richting budgetsubsidiëring, na realisering en aanpassing van de gebouwen maken we een tweede slag;
- samenwerking tussen de verschillende accommodatieverschaffers (koepel) loopt.

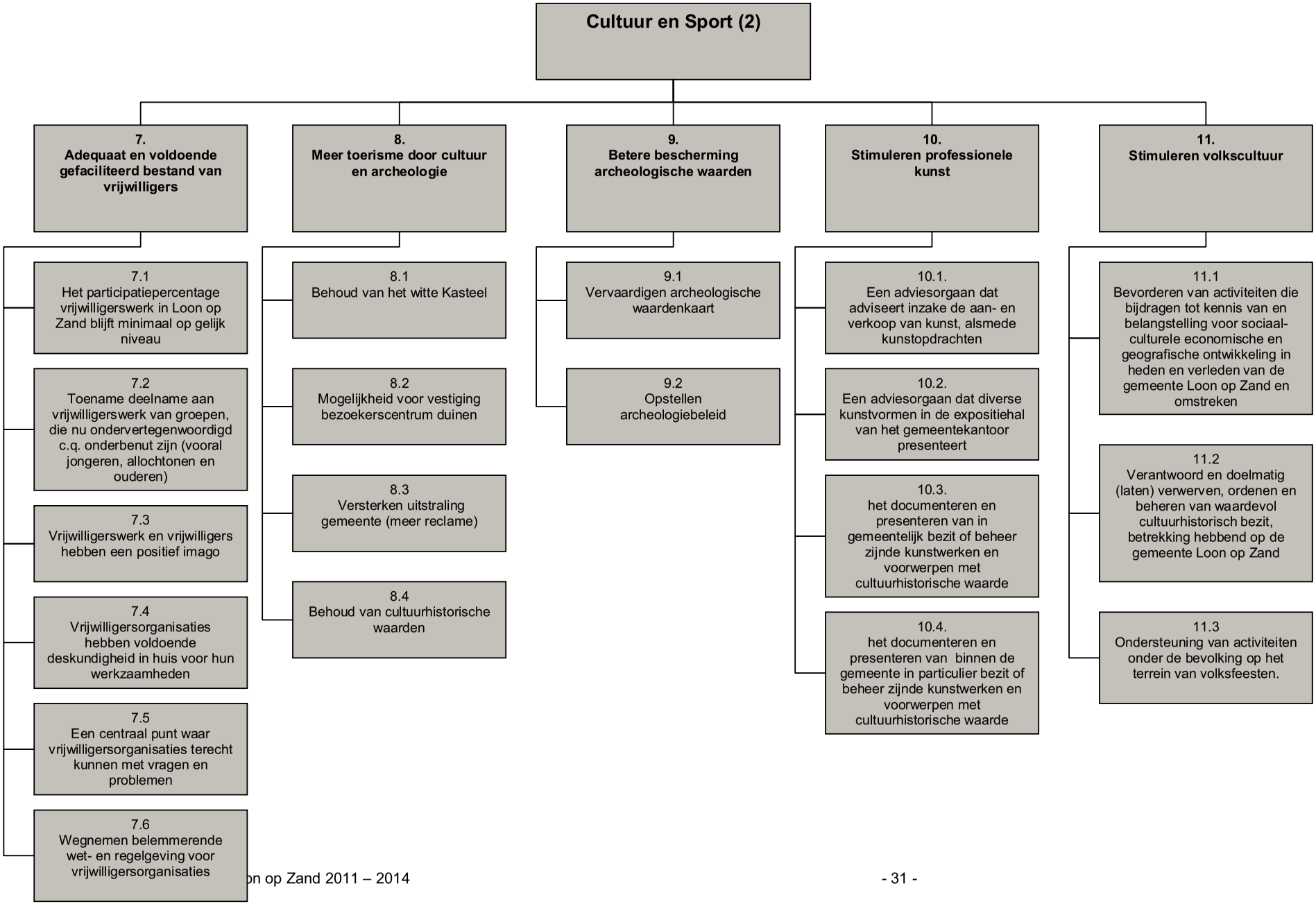
Wat gaan we ervoor doen?

- Wij streven naar het op peil houden van de sociale infrastructuur, bestaande uit onder andere sociaal culturele voorzieningen als kinderopvang, bibliotheek, jongerenwerk,ouderenwerk, sport en vrijwilligerswerk;
- De fysieke infrastructuur biedt mogelijkheden om mensen bij elkaar te brengen, onder andere het Bruisend Dorpshart, de accommodaties en voorzieningen in de wijken. Optimaliseren van het gebruik van bestaande voorzieningen heeft prioriteit.
- De ontwikkeling en bouw van een nieuwe sporthal in Kaatsheuvel wordt voortgezet.
- Wij zetten ons in voor het behoud van het Witte Kasteel.
- In de subsidieverlening wordt bij grotere subsidiebedragen versterkt ingezet op beleidsgestuurde contractfinanciering. De resultaten van de gesubsidieerde instellingen worden hierbij sterker gekoppeld aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Bestaand beleid:

- Notitie accommodatiebeleid;
- Startnota Sport en Bewegen;
- Subsidieverordening sport ;
- Beleidsnotitie Vrijwilligerswerk.

Cultuur & sport (1):
1. Vergroten Maatschappelijke participatie
1.1 Goede en bereikbare welzijns-voorzieningen
1.2 Deelname burgers aan verenigingsleven
1.3 Inzet vrijwilligers
2. Vergroten Sociale samenhang en integratie
2.1 Behoud sociale infrastructuur
2.2 Betrokkenheid buurtbewoners op elkaar
2.3 Burgers dragen bij aan de eigen leefomgeving
2.4 Een integrale aanpak van organisaties en burgers
3. Meer (sport-)beweging
3.1 De gemeente wil een actief sportklimaat.
3.2 De gemeente wil een actief beweegklimaat.
3.3 De gemeente wil sterke sportverenigingen.
4. Solide accommodaties
4.1 De gemeente streeft naar voldoende, geschikte, aantrekkelijke, toegankelijke en betaalbare accommodaties voor de beoefening van sociaal-culturele en binnensportactiviteiten
5. Laagdrempelige voorziening voor het verkrijgen van informatie
5.1 Het in stand houden van bibliotheekvestigingen in de kernen Loon op Zand + Kaatsheuvel
5.2 Uitvoering te geven aan de kernfuncties: kennis- en informatievoorziening, educatie, cultuur, lezen en literatuur, ontmoeting en debat
5.3 Binnen de kernfuncties dient de BMB extra inspanning te leveren m.b.t. de speerpunten cultuureducatie in het onderwijs, cultuurinformatie en leefbaarheid in wijken en buurten
5.4 De BMB biedt diensten aan individuele klanten, het onderwijs, zorginstellingen en de lokale overheid
6. Stimuleren kennis van en belangstelling voor kunst en cultuur
6.1 In 2010 dient er een fysieke marktplaats cultuureducatie te zijn in de gemeente Loon op Zand.
6.2 In 2012 is de marktplaats cultuureducatie dé plaats waar vraag en aanbod van kunst en cultuur elkaar vindt; het creëert een meerwaarde voor het onderwijs én het kunst- en culturele veld

Cultuur en Sport (2)
7.
Adequaat en voldoende gefaciliteerd bestand van vrijwilligers
8.
Meer toerisme door cultuur en archeologie
9.
Betere bescherming archeologische waarden
10.
Stimuleren professionele kunst
11.
Stimuleren volkscultuur
7.1
Het participatiepercentage vrijwilligerswerk in Loon op Zand blijft minimaal op gelijk niveau
7.2
Toename deelname aan vrijwilligerswerk van groepen, die nu ondervertegenwoordigd c.q. onderbenut zijn (vooral jongeren, allochtonen en ouderen)
7.3
Vrijwilligerswerk en vrijwilligers hebben een positief imago
7.4
Vrijwilligersorganisaties hebben voldoende deskundigheid in huis voor hun werkzaamheden
7.5
Een centraal punt waar vrijwilligersorganisaties terecht kunnen met vragen en problemen
7.6
Wegnemen belemmerende wet- en regelgeving voor vrijwilligersorganisaties
8.1
Behoud van het witte Kasteel
8.2
Mogelijkheid voor vestiging bezoekerscentrum duinen
8.3
Versterken uitstraling gemeente (meer reclame)
8.4
Behoud van cultuurhistorische waarden
9.1
Vervaardigen archeologische waardenkaart
9.2
Opstellen archeologiebeleid
10.1.
Een adviesorgaan dat adviseert inzake de aan- en verkoop van kunst, alsmede kunstopdrachten
10.2.
Een adviesorgaan dat diverse kunstvormen in de expositiehal van het gemeentekantoor presenteert
10.3.
het documenteren en presenteren van in gemeentelijk bezit of beheer zijnde kunstwerken en voorwerpen met cultuurhistorische waarde
10.4.
het documenteren en presenteren van binnen de gemeente in particulier bezit of beheer zijnde kunstwerken en voorwerpen met cultuurhistorische waarde
11.1
Bevorderen van activiteiten die bijdragen tot kennis van en belangstelling voor sociaal-culturele economische en geografische ontwikkeling in heden en verleden van de gemeente Loon op Zand en omstreken
11.2
Verantwoord en doelmatig (laten) verwerven, ordenen en beheren van waardevol cultuurhistorisch bezit, betrekking hebbend op de gemeente Loon op Zand
11.3
Ondersteuning van activiteiten onder de bevolking op het terrein van volksfeesten.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 6: Cultuur en sport	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
6.01 Bibliotheekwerk	540	562	**561**	561	561	561
6.02 Vormings- en ontwikkelingswerk	33	34	**35**	35	35	35
6.03 Sport	1.030	891	**859**	859	859	859
6.04 AmateuristischekKunstbeoefening	52	57	**57**	57	57	57
6.05 Musea	16	18	**15**	15	15	15
6.06 Monumentenzorg	47	58	**54**	54	54	54
6.07 Gemeentelijke monumenten	244	150	**150**	150	150	150
6.08 Kermissen en evenementen	256	259	**243**	234	233	232
6.09 Sociaal cultureel werk	627	688	**677**	677	677	677
6.10 Accommodaties	905	972	**870**	857	744	729
6.11 Vrijwilligerswerk	43	77	**79**	79	79	79
Totaal lasten Programma 6	3.792	3.765	**3.601**	3.578	3.466	3.449
Baten						
6.01 Bibliotheekwerk	2	2	**0**	0	0	0
6.03 Sport	53	16	**10**	10	10	10
6.05 Musea	3	0	**0**	0	0	0
6.08 Kermissen en evenementen	252	275	**275**	275	275	275
6.10 Accommodaties	239	233	**220**	207	194	179
Totaal baten Programma 6	548	526	**506**	493	479	465
Saldo Programma 6 voor resultaatbestemming	3.244	3.240	**3.095**	3.086	2.986	2.984
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	357	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	78	20	**16**	16	16	16
Saldo Programma 6 na resultaatbestemming	3.523	3.220	**3.079**	3.069	2.970	2.968

Toelichting

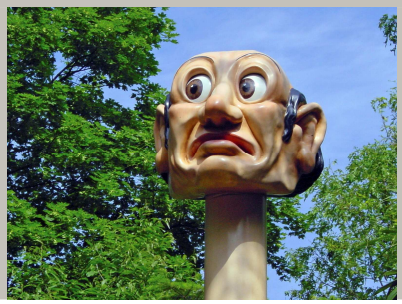
Lasten
Het programma Cultuur en Sport staan voor 2011 € 164.000 minder lasten begroot dan in 2010. Dit is onder andere te verklaren door een bestemming resultaat uit 2009, welke de begroting van 2010 eenmalig heeft opgehoogd (€ 89.000). Hiernaast is door een hercalculatie van de apparaatskosten € 13.000 minder lasten op dit programma begroot. Hiernaast wordt er voor 18.000 minder afgeschreven (lineair) op kapitaalgoederen.

Programma 7: Toerisme en recreatie

Onderwerp van het programma

We willen wil onze positie als recreatiegemeente versterken en een toeristische hotspot in de regio zijn. De Efteling en het Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen nemen een belangrijke positie in. We wensen een hoogwaardig toeristisch recreatief aanbod te ontwikkelen door optimaal samen te werken in de regio en op lokaal niveau met (onder meer) de Lokaal Toeristische Adviesraad. De verkeerssituatie, de bereikbaarheid van de dorpskernen en de ruimtelijke aspecten rondom de toeristisch recreatieve voorzieningen vragen aandacht.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Meer toeristische hotspot in (Midden) Brabant	Middel	Bezettingsgraad/overnachtingen Aanbod voor verschillende doelgroepen Startende ondernemers	• Stijging bezettingsgraad verblijfsaccommodaties en overnachtingen met 5% • Toename hotelbedden, B&B's en vakantiewoningen met 10% • Stijging aantal startende ondernemers met 2%
2. Sterkere samenwerking regionaal en lokaal	Middel	Nieuw programma- en productenaanbod Tevredenheidonderzoek	• Minimaal 10 nieuwe producten/arrangementen • Waardering bezoekers op minimaal een 7
3. Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid	Middel	Overlastklachten Houden van steekproeven (zie ook programma 3)	• Daling aantal klachten met 5% • Reistijd vanuit Loon op Zand gelijk aan reistijd 2010: LoZ – Kaatsheuvel: 9 min. LoZ – Waalwijk: 11 min. LoZ – Tilburg: 13 min. • Minimaal 2 aansluitingen op de N261

Programma ontwikkelingen

Toerisme en recreatie
In maart 2009 is de toeristische recreatieve visie 'Verhalen- en avonturengemeente Loon op Zand' vastgesteld. De toekomstpositie die we nastreven is die van jaar-rond-bezoek met aantrekkingskracht over het hele jaar. Hierbij profileren we ons als verhalen- en avonturengemeente. Deze profilering is gericht op de diversiteit in het aanbod: 1001 x Loon op Zand – beleef de vele mogelijkheden van Loon op Zand. In het 'actieprogramma toerisme & recreatie' staan de acties waar de LTA (Lokaal Toeristische Adviesraad) zich de komende jaren op richt. In 2009 en 2010 zijn we gestart met de uitvoering van verschillende acties. De komende jaren krijgt dit een vervolg.

Samenwerking LTA
De LTA is verantwoordelijk voor de uitvoering van het actieprogramma toerisme & recreatie, waarbij we als gemeente faciliteren. We willen de samenwerking tussen de partijen in de LTA de komende jaren versterken.

Regionale Samenwerking
In de regio Midden Brabant / Hart van Brabant is het samenwerkingsverband De Ideale Connectie actief. Op het gebied van leisure is de Leisure Boulevard een belangrijk onderdeel. Aansluitend hierop stelden de gemeenten in 2009 een ambitiedocument op. De regio wenst zich te profileren als toeristische hotspot. De samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen in de regio dient hiervoor de komende jaren te worden versterkt.

De Efteling
In samenwerking met De Efteling en de provincie Noord Brabant denken we na over de toekomst van deze toeristische hotspot. Gezamenlijk bereiden we het bestemmingsplan 'De wereld van De Efteling' voor. Met De Efteling voeren we zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau structureel overleg. Hierin komen alle onderwerpen over het attractiepark en alle omliggende voorzieningen aan de orde.
De bereikbaarheid van het attractiepark als ook de dorpskernen vraagt steeds meer aandacht door de toename van het aantal bezoekers.

Trends

Brabants vrijetijdsaanbod
Het aantal logiesaccommodaties in Brabant is de afgelopen jaren sterker toegenomen dan landelijk, met name door de sterke toename van Bed & Breakfasts (B&B). Een gevolg hiervan is ook dat het aantal slaapplaatsen in de periode 2007-2009 met 3,5% is gestegen ten opzichte van een daling van 0,7% landelijk. Op het gebied van cultuur zijn er relatief veel theaters en concertgebouwen. Binnen het cluster dagrecreatie heeft Brabant relatief veel kermisattracties en dierentuinen.

Mede door het goede weer en de economische crisis zijn er in 2009 veel vakanties in eigen land doorgebracht. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal overnachtingen ten opzichte van 2009 opgenomen. De sterke stijging wordt verklaard door het gereed komen van het bungalowpark bij de Efteling.

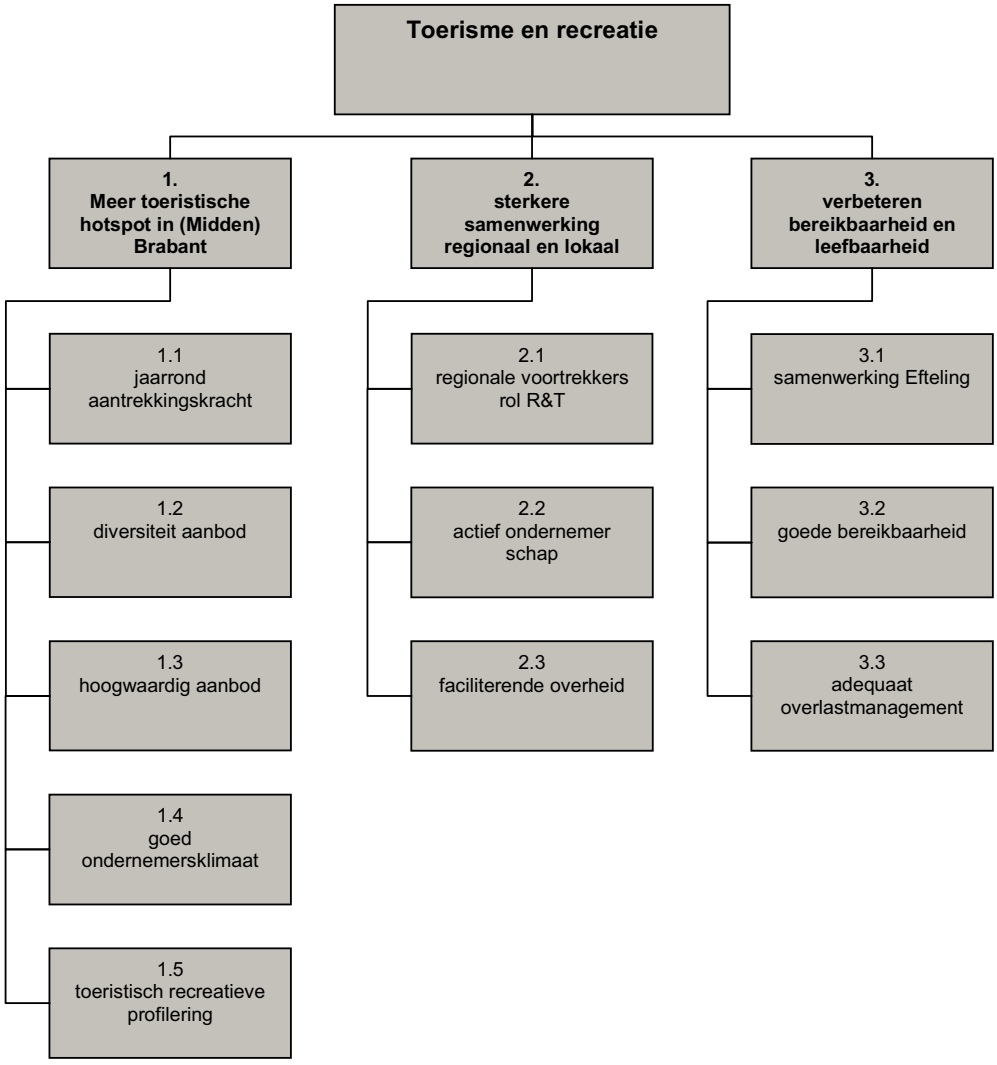
Overnachtingen gemeente Loon op Zand		
	2009	**2010 (voorlopig)**
Hotelovernachtingen	85.223	80.670
Jaarplaatsen campings	537	526
Seizoenplaatsen campings	165	168
Recreatiewoningen- appartementen	19.251	194.220
Overige accommodaties	131.228	132.594
Totaal	236.404	408.178

Wat gaan we ervoor doen?

- De Efteling en de Loonse en Drunense Duinen hebben een belangrijke positie in de toeristische recreatieve positionering van Loon op Zand, de bereikbaarheid willen we verbeteren door in te zetten op de N261.
- Wij willen een toeristisch recreatief aanbod stimuleren door optimaal samen te werken met onder meer de lokale toeristische adviesraad.
- Uitvoering geven aan het actieprogramma Toerisme en Recreatie.

Bestaand beleid voor de uitvoering:

- Toeristische recreatieve visie 'Verhalen- en avonturengemeente Loon op Zand'

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 7: Toerisme en recreatie	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
7.01 Toerisme en recreatie	9	187	**37**	37	37	37
Totaal lasten Programma 7	9	187	**37**	37	37	37
Baten						
7.01 Toerisme en recreatie	40	32	**32**	32	32	32
Totaal baten Programma 7	40	32	**32**	32	32	32
Saldo Programma 7 voor resultaatbestemming	-30	155	**5**	5	5	5
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	0	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	230	81	**6**	0	0	0
Saldo Programma 7 na resultaatbestemming	-261	74	**-1**	5	5	5

Toelichting

Lasten
De lagere lasten van € 150.000 in 2011 ten opzichte van 2010 wordt veroorzaakt door de resultaatbestemming 2009. Hierdoor zijn de restantbudgetten 2009 voor het actieprogramma R&T en voor het ecologisch knooppunt Wildertse Arm toegevoegd aan de budgetten 2010, dus eenmalig.

Baten
Geen afwijkingen

Bij de resultaatbestemming wordt het verschil veroorzaakt door een eenmalige bijdrage van € 75.000 uit de reserve voor de uitvoering van het Actieprogramma R&T.

Programma 8: Werk en inkomen

Onderwerp van het programma

Het Programma Werk & Inkomen heeft als doel onze inwoners volwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. We vullen dit programma voor een groot deel in met onze regionale partners in de Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat (ISD) en in het Werkbedrijf Midden-Langstraat (WML).

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Maatschappelijke participatie	Hoog Middel	Rapportage ISD Rapportage WML	• 10 personen uitstroom uit WWB naar regulier werk • 25 % WWB-bestand zet stap hoger op participatieladder • 100% van de taakstelling op het bieden van betaald werk aan doelgroep Wsw
2. Economische zelfredzaamheid	Middel	Rapportage ISD	• 9 inburgeringtrajecten

Programma ontwikkelingen

Het Programma Werk & Inkomen heeft als doel onze inwoners volwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. We benutten de beschikbare mogelijkheden om mensen op een hogere trede van de participatieladder te plaatsen. Dit doel bereiken we door stapsgewijs de mate waarin mensen participeren in de samenleving te vergroten. Hierbij is ons hoogste streven om mensen weer aan het werk helpen, vanuit onze gedachte dat mensen zekerheid, maatschappelijke participatie en persoonlijk welbevinden het best kunnen bereiken via betaald werk. We zijn verantwoordelijk voor toeleiding naar werk van:

- Mensen met een bijstandsuitkering;
- Mensen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (de Anw-ers);
- Mensen zonder een uitkering (de nuggers);
- Mensen met een Wsw-indicatie.

Voor wie (nog) niet aan het werk kan en ook geen aanspraak kan maken op een ander soort uitkering, zorgen we voor een goed sociaal vangnet in de vorm van een bijstandsuitkering. Hiervoor voert de ISD de volgende wetten uit:

- Wet werk en bijstand (Wwb);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw);
- Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (Ioaz);
- Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz).

Uitgangspunt is dat een uitkering in principe tijdelijk is, werk staat immers voorop. Om armoede en sociale uitsluiting te voorkomen en te bestrijden en zo participatie te bevorderen, bieden wij tevens inkomensaanvullende regelingen en schuldhulpverlening.

We dienen daarnaast zorg te dragen voor de uitvoering van de Wsw. WML voert deze wet voor onze gemeente uit. Zij helpt mensen op weg, die om wat voor reden dan ook (nog) niet zelfstandig aan de slag kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. WML zorgt ervoor dat deze personen (opnieuw) integreren in het reguliere arbeidsproces. Ontwikkeling, activering, training, opleiding, begeleiding, coaching, ondersteuning, werkervaring, detachering en doorstroming leiden tot nieuwe kansen, hernieuwde eigenwaarde en motivatie. Het uiteindelijke doel is mensen met en zonder beperkingen volwaardig te laten meedoen aan werk. Het feit dat iemand nog niet is ingeburgerd, levert ook vaak belemmeringen op om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Via de Wet Inburgering, die de ISD uitvoert, verbeteren we de deelname in onze samenleving.

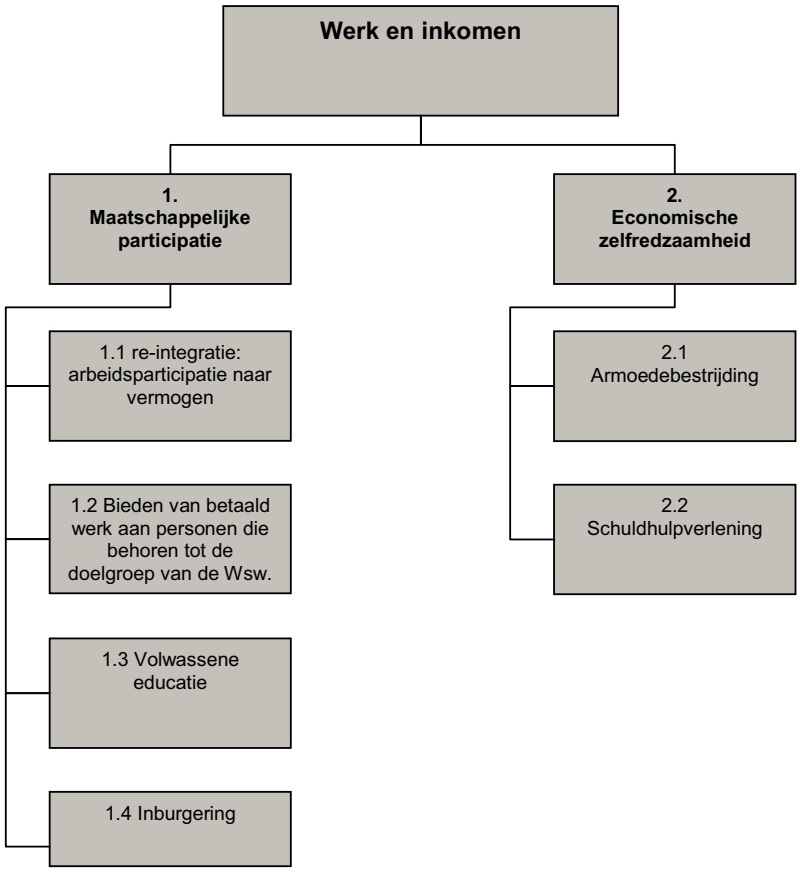
De komende jaren zijn er drie ontwikkelingen die grote invloed hebben op de (realisering van de) doelstellingen van het programma:
- gevolgen economische crisis;
- afname Re-integratiebudget;
- financiële druk op het zogenaamde Inkomensdeel (budget waaruit de uitkeringen worden bekostigd).

Deze ontwikkelingen kunnen elkaar ook nog eens negatief beïnvloeden. We verwachten immers meer werklozen te moeten ondersteunen bij hun terugkeer naar de arbeidsmarkt, terwijl het budget dat hiervoor beschikbaar is afneemt. Wij gaan er vanuit dat door de huidige economische crisis vaker en door meer mensen een beroep op de schuldhulpverlening wordt gedaan. Dit betekent extra kosten. Omdat de vraag naar schuldhulpverlening 1½ tot 2 jaar achterloopt op de economische ontwikkelingen verwachten we dat er ook de komende jaren extra middelen voor schuldhulpverlening nodig zijn. Het is nog in hoge mate onvoorspelbaar hoeveel mensen een beroep gaan doen op de schuldhulpverlening. De invloed van de economische recessie wordt ook merkbaar op het terrein van de inkomensaanvullende regelingen. Meer mensen kunnen een beroep doen op deze regelingen.

Wat gaan we ervoor doen?

- De werkgelegenheid wordt bevorderd door in bestemmingsplannen een verruiming te bieden voor kleinschalige arbeidsintensieve bedrijvigheid. Accenten worden gelegd op toerisme en recreatie, vrije tijd en zorg.
- Wij stimuleren bedrijven en instellingen om opleidingsmogelijkheden, stageplekken en werkgelegenheid te creëren voor mensen die nu langs de kant staan.

Bestaand beleid:
- Meerjaren Beleidsplan 2008-2011 ISD Midden-Langstraat;
- WGR verordening 2e herziening;
- Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Re-integratieverordening ISD;
- Re-integratiebesluit ISD;
- Afstemmings- en handhavingsverordening 2007;
- Verordening krediethypotheek en pandrecht bijstand;
- Besluit krediethypotheek en pandrecht;
- Beleidsnotitie terugvordering en incasso 2009;
- Verordening klantenraad;
- Verordening toeslagen en verlagingen WWB;
- Controleverordening ISD;
- Verordening langdurigheidstoeslag 2009;
- WIJ-verordening werkleeraanbod;
- WIJ-afstemmigs en handhavingsverordening;
- WIJ-toeslagen verordening;
- Besluit informatiebeheer;
- Notitie Wet Inburgering Loon op Zand;
- Verordening Inburgering;
- Regeling voor de dienst werkbedrijf voor gesubsidieerde arbeid, activering en trajecten Midden-Langstraat;
- Bedrijfsplan 2010 WML.

Werk en inkomen
1. Maatschappelijke participatie
2. Economische zelfredzaamheid
1.1 re-integratie: arbeidsparticipatie naar vermogen
1.2 Bieden van betaald werk aan personen die behoren tot de doelgroep van de Wsw.
1.3 Volwassene educatie
1.4 Inburgering
2.1 Armoedebestrijding
2.2 Schuldhulpverlening

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 8: Werk en inkomen	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
8.01 Wwb inkomensdeel	2.206	2.075	**2.064**	2.064	2.064	2.064
8.02 Werkgelegenheid	4.793	4.702	**4.704**	4.704	4.704	4.704
8.03 Ioaw / Ioaz	286	58	**58**	58	58	58
8.04 Minimabeleid	270	343	**312**	312	312	312
8.05 Inburgering	98	129	**131**	131	131	131
8.06 Participatiebudget	0	834	**834**	834	834	834
Totaal lasten Programma 8	7.653	8.140	**8.102**	8.102	8.102	8.102
Baten						
8.01 Wwb inkomensdeel	1.736	1.610	**1.610**	1.610	1.610	1.610
8.02 Werkgelegenheid	4.437	4.314	**4.314**	4.314	4.314	4.314
8.03 Ioaw / Ioaz	260	32	**32**	32	32	32
8.05 Inburgering	98	104	**104**	104	104	104
8.06 Participatiebudget	0	834	**834**	834	834	834
Totaal baten Programma 8	6.531	6.893	**6.893**	6.893	6.893	6.893
Saldo Programma 8 voor resultaatbestemming	1.122	1.247	**1.209**	1.209	1.209	1.209
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	76	10	**10**	10	10	10
Onttrekkingen reserves	0	0	**0**	0	0	0
Saldo Programma 8 na resultaatbestemming	1.198	1.257	**1.219**	1.219	1.219	1.219

Toelichting

Lasten
Het werk en inkomen staan voor 2011 € 38.000 minder lasten begroot dan in 2010. Dit is met name te verklaren in minder begrote uitgaven voor minimabeleid (verstrekkingen in natura) voor € 35.000.

Programma 9: Maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid

Onderwerp van het programma

Met de komst van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn gemeenten verantwoordelijk voor het versterken van de sociale samenhang, leefbaarheid en maatschappelijke participatie van iedereen in de samenleving. De Wmo daagt ons uit om naar nieuwe wegen te zoeken om de deelname aan de samenleving maar ook zelfstandigheid in algemene zin te bevorderen. De Wmo bestaat uit 9 beleidsterreinen.

Het onderdeel volksgezondheid richt zich op het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Het gaat daarbij vooral om preventieve maatregelen (voorlichting, een gezond leefmilieu en vaccinatie) en om de repressieve/curatieve kant (regionale ambulancevoorziening RAV).

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Zelfredzaamheid bevorderen	Hoog	Klanttevredenheidsonderzoek WMO (HbH en overige Wmo-voorzieningen	• Nog nader te bepalen
2. Maatschappelijke participatie	Hoog	Samenstelling participatiepanel Aantal uitgebrachte adviezen Regionale adviescommissie GGZ	• Percentage deelnemende groepen 100% • 100% gevraagde adviezen • Vertegenwoordiging uit gemeente Loon op Zand
3. Een leefbare woonomgeving	Middel/Laag	Aantal en soort deelnemende partners in wijkstructuur in % van plan per wijk	• 100% in 2020
4. Betere volksgezondheid	Middel	Rapportages kernpartners van het Centrum voor Jeugd en Gezin, t.w. JGZ, Schoolmaat-schappelijk Werk en Bureau Jeugdzorg Percentage bereik consultatiebureau (JGZ 0-4 jaar)	• 0-meting uitvoeren. Na 3 jaar streefwaarde bepalen. • Behoud van 98,5%

Programma ontwikkelingen

De zorg in Nederland moet betaalbaar en toegankelijk blijven voor iedereen die dit echt nodig heeft. Het is daarom van belang dat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid neemt (‘zelf wat je zelf kunt’). Hierdoor neemt de toegang tot voorzieningen in de AWBZ en Wmo af. Het creatief omgaan met het beschikbare budget wordt daardoor steeds belangrijker. Door het wegvallen van bepaalde dienstverlening/voorzieningen is het noodzakelijk om laagdrempelige en betaalbare alternatieven op te zetten. De samenwerking met partners zoals de thuiszorg en woningstichting is hierin cruciaal. Het wijkgericht werken, ontwikkelen van algemene voorzieningen en ondersteuning van mantelzorgers dragen bij aan deze ontwikkeling.

De vergrijzing en ontgroening van de maatschappij hebben een grote invloed op dit programma. Steeds meer mensen doen een beroep op maatschappelijke ondersteuning en zorg en steeds minder mensen kunnen die verlenen. Voor het verlenen van de zorg wordt steeds meer opgeschaald naar regionale samenwerking. Met de nieuwe verordening Individuele voorzieningen en de optimalisatie van het servicepunt WWZ en backoffice Zorg zetten we sinds 2009 deze ontwikkeling in gang. De lokale invulling wordt daarbij wel bemoeilijkt door landelijke en internationale regelgeving. Een voorbeeld is de aanbestedingsverplichting en de daarmee gepaard gaande marktwerking die haaks staat op de wens tot samenwerking in de gemeente. Daarnaast hebben we te maken met het gegeven dat de Wmo rijksuitkering fluctueert.

Maatschappelijke begeleiding en advies
Met de komst van de Wmo is de gemeente wettelijk verplicht over een 4-jarig beleidsplan te beschikken, dat inhoudelijk ingaat op de negen prestatievelden. Het huidige beleidsplan loopt van 2008–2012. In 2011 evalueren we dit plan waarmee we meteen de basis leggen voor het beleidsplan 2012-2016. Overigens monitoren we iedere zes maanden de voortgang.

De belangrijkste doelstelling van de huidige nota is: ‘het gefaseerd invoeren van de Wet maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Loon op Zand volgens het ambitieniveau en de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente Loon op Zand en haar kernpartners’”. Hierbij horen de volgende resultaten:

- maatschappelijke participatie;
- een leefbare woonomgeving;
- zelfredzaamheid bevorderen

Belangrijke aandachtspunten in de huidige beleidsnota zijn: de doorontwikkeling van de woonzorg servicezones, wijkgericht werken, mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Het wijkgericht werken wordt in de periode 2009 – 2011 ingevoerd en ontwikkeld. We werken met een Regiegroep Wijkgericht werken onder voorzitterschap van een lid van het college. Onder aansturing van wijkcoördinatoren geven wijkteams uitvoering aan de wijkplannen. Samen met maatschappelijke organisaties en burgers bevorderen we zo de leefbaarheid van straten en buurten (robuuste zorgzame wijk). Casade Woondiensten en de gemeente zijn de financiers van de wijkcoördinatoren en wijkbudgetten.

Voor het realiseren van een robuuste zorgzame wijk is een bepaald aanbod van voorzieningen in de wijk nodig. Deze voorzieningen zorgen ervoor dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Daarnaast kan een goed aanbod van voorzieningen het verstrekken van een individuele voorziening uitstellen of zelfs voorkomen waarmee deze voorzieningen een kostenbesparend effect op de Wmo uitgaven hebben. Dit neemt niet weg dat het verlenen van individuele voorzieningen het sluitstuk van de gemeentelijke zorgplicht is en blijft.

Huishoudelijke verzorging
Door het aanbieden van hulp bij het huishouden is het voor mensen met een beperking mogelijk langer in de eigen woning en woonomgeving te blijven wonen. Uiteraard houden we rekening met de zelfredzaamheid van mensen. Indien het mogelijk is de beperking in de eigen omgeving op te lossen, komt men niet in aanmerking. Daarnaast kijken we naar de financiële zelfredzaamheid via een eigen bijdrage.

Met ingang van 1 januari 2010 sloten we nieuwe contracten af met de aanbieders voor een periode van één jaar met de mogelijkheid deze te verlengen met één jaar (tot uiterlijk 31 december 2011). Dit betekent dat we in 2011 opnieuw aanbesteden. Daarbij kunnen we nog meer rekening houden met de uitgangspunten van de wetswijziging per 1 januari 2010. Daarnaast houden we rekening met de betaalbaarheid van de Wmo.

Overige Wmo voorzieningen
Op dit moment kunnen mensen die beperkingen ervaren op het gebied van vervoer, wonen en rolstoel een beroep doen op de gemeente. Uitgangspunt is dat men eerst in de eigen omgeving op zoek moet naar oplossingen. Hiermee bevorderen we de zelfredzaamheid van onze burgers en stellen we hen in staat om langer in de eigen woon- en leefomgeving te blijven wonen. De voorwaarden en uitgangspunten staan in de verordening Wmo. Voor het leveren van deze voorzieningen sloten we met verschillende partijen overeenkomsten af.

Ambulancevervoer
Het ambulancevervoer is geregeld via de gemeenschappelijke regeling Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV). Op basis van de jaarrekening en begroting stellen we jaarlijks het subsidiebedrag vast.

Openbare gezondheidszorg
In de nota Lokaal gezondheidsbeleid staan de volgende doelstellingen centraal:
- behoud of verbetering van de volksgezondheid;
- beperken van gezondheidsverschillen tussen groepen van de bevolking;
- bestrijden van vermijdbare gezondheidsrisico's door het bevorderen van een gezonde leefwijze.

In het bijbehorende werkplan staan de volgende concrete activiteiten:
- project eenzaamheid onder ouderen;
- project gezonde en veilige school.

Integraal jeugdbeleid
Mede door de komst van het programmaministerie Jeugd en Gezin staat zorg voor jeugd hoog op de politieke agenda. Er wordt een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) ontwikkeld. Eind 2011 moeten alle gemeenten een CJG hebben. Dit zorgt voor een adequaat preventief aanbod waardoor de druk op de gespecialiseerde en geïndiceerde jeugdzorg (financiering en regie door provincie) afneemt. Het wijkgericht werken wordt verder ontwikkeld met aandacht voor jeugd. Daarbij betrekken we het jongerenwerk.

We werken aan een integrale jeugdgezondheidszorg, die nu nog bestaat uit de consultatiebureaus (0–4 jaar) en de GGD (4–19 jaar). In 2010 vindt waarschijnlijk besluitvorming in regionaal verband plaats om te komen tot integrale jeugdgezondheidszorg (JGZ), 0–19 jaar, waarbij de consultatiebureaus (0-4 jaar) samen met het onderdeel JGZ van de GGD (4-19 jaar) vooraan vallen onder de gemeenschappelijke regeling waar de GGD ook onder valt.

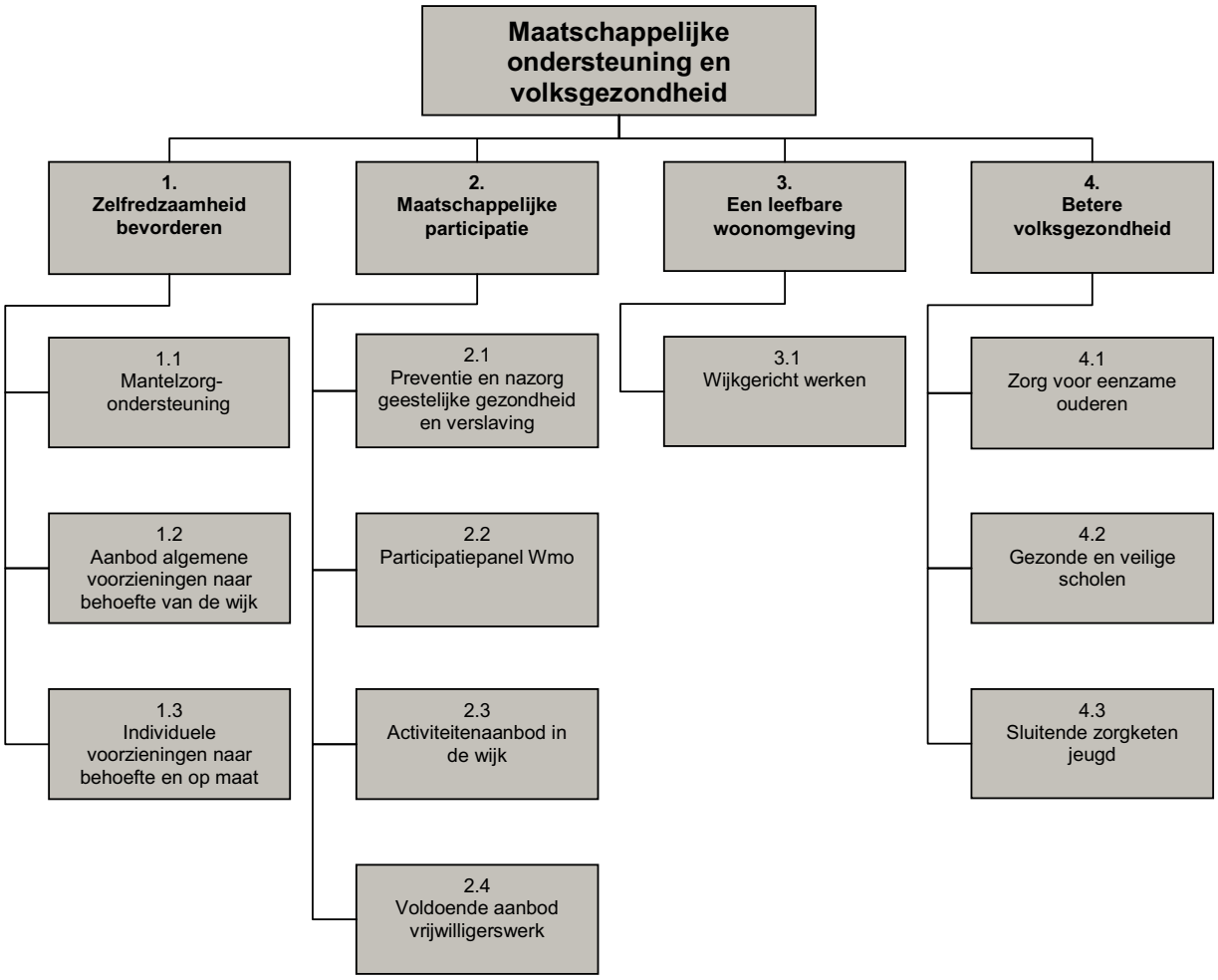
We willen voor integraal jeugdbeleid het volgende bereiken (doelen huidige nota):
- harmonische ontwikkeling van de jeugd;
- er zijn optimale mogelijkheden voor de jeugd om deel te nemen aan voorzieningen die voor hen in het leven zijn geroepen;
- de jeugd is voorbereid om te groeien in en mee te doen aan de samenleving;
- er is een sluitende zorgketen; ouders en opvoeders staan aan de basis daarvan en zijn primair verantwoordelijk;
- via de wijkgerichte aanpak betrekken we de jeugd structureel bij de eigen woonomgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

- De WMO-voorzieningen moeten bereikbaar en betaalbaar zijn voor iedereen, met een eigen bijdrage naar draagkracht. Wij kiezen voor een Wmo-beleid waarin we collectieve en individuele voorzieningen afwegen met aandacht voor de menselijke maat. De bijdrage van het Rijk aan de gemeente vormt het financiële kader voor een sober doch doelmatig beleid. Een effectieve en efficiënte uitvoeringsorganisatie en korte wachttijden zijn uitgangspunten.
- Wij zetten ons voor vrijwilligers en mantelzorgers in voor vermindering van regel- en verantwoordingslast en voor financiële en organisatorische ondersteuning.

Bestaand beleid:

- Beleidsplan Wmo 2008-2012
- Wmo-verordening
- Notitie realisatie woonzorg servicezones
- Wijkgericht werken vanaf 2012
- Nota Integraal Jeugdbeleid 2009 – 2013.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 9: Maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
9.01 Maatsch begeleiding en Advies	796	597	**942**	942	942	942
9.02 Huishoudelijke verzorging	2.289	2.323	**2.250**	2.250	2.250	2.250
9.03 Voorzieningen gehandicapten	1.815	1.703	**1.500**	1.500	1.500	1.500
9.04 Ambulancevervoer	-28	-24	**10**	10	10	10
9.05 Openbare gezondheidszorg	336	373	**367**	367	367	367
9.06 Centra voor jeugd en gezin	359	432	**572**	554	554	554
Totaal lasten Programma 9	5.566	5.404	**5.642**	5.624	5.624	5.624
Baten						
9.01 Maatsch begeleiding en Advies	8	15	**0**	0	0	0
9.02 Huishoudelijke verzorging	492	225	**225**	225	225	225
9.03 Voorzieningen gehandicapten	179	0	**0**	0	0	0
9.05 Openbare gezondheidszorg	7	4	**4**	4	4	4
9.06 Centra voor jeugd en gezin	261	397	**449**	431	431	431
Totaal baten Programma 9	947	642	**679**	661	661	661
Saldo Programma 9 voor resultaatbestemming	4.620	4.762	**4.963**	4.963	4.963	4.963
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	0	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	352	25	**25**	25	25	25
Saldo Programma 9 na resultaatbestemming	4.268	4.737	**4.938**	4.938	4.938	4.938

Toelichting

Lasten
Het programma maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid staan voor 2011in totaal € 237.000 meer lasten begroot dan in 2010, de kostenstijging doet zich vooral voor bij maatschappelijke begeleiding en advies. Voor het Centrum Jeugd en gezin is in 2011 139.000 meer opgenomen, conform de nota ontwerp CJG.

Baten
Voor het Centrum Jeugd en gezin kan gerekend worden op € 50.000 meer inkomsten.

Programma 10: Milieu en afval

Onderwerp van het programma

Het programma Milieu en afval betreft de producten afval, milieu en riolering. Wij zien Loon op Zand als een schone, groene en milieuvriendelijke gemeente die duurzaam en leefbaar is.

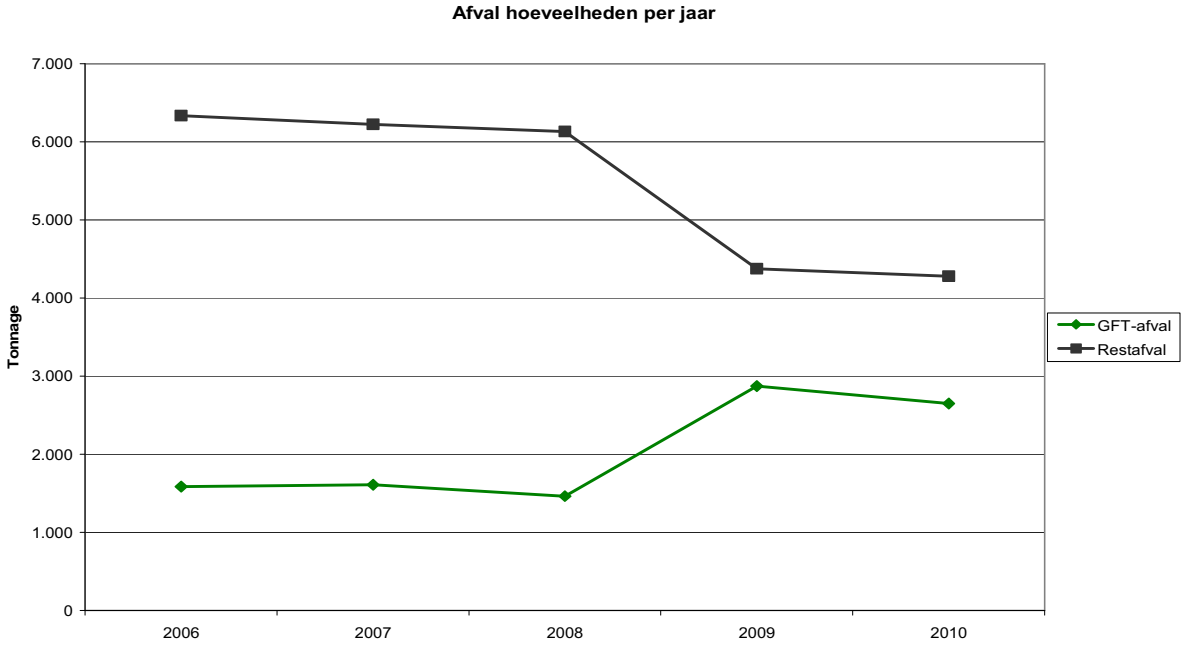
Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Terugdringen hoeveelheid restafval.	Middel	Kilo's restafval	• Jaarlijkse afname met 2%
2. Streven naar een duurzame leefomgeving	Middel	Jaarverslag inkoop en aanbesteding	• 75% duurzame inkoop
3. Effectief en efficiënt rioolbeheer met minimale overlast	Hoog	Controle en inspectie in praktijk en klachtenregistratie	• 100 % effectiviteit van het stelsel • geen overstortingen

Programma ontwikkelingen

Afval
Een jaar na de beleidswijziging voor het inzamelen van huishoudelijk restafval, voldoen we bijna volledig aan de normen van het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP). Rekenen we het afval van de milieustraat erbij, dan voldoen we wel aan die normen (minimaal 65% van het totaal wordt hergebruikt). Om uiteindelijk ook voor het huis aan huis inzamelen van restafval aan de norm te kunnen voldoen, dient nog een paar procent minder restafval te worden aangeboden/ingezameld. Dat kunnen we bereiken door onze inwoners nog beter te overtuigen van een goede scheiding van het afval en/of door te onderzoeken of het invoeren van een vorm van Diftar wenselijk is. Omdat we gaan samenwerken met Waalwijk onderzoeken we de mogelijkheden om het huishoudelijk rest- en gft-afval in onze gemeente (en een eventuele gezamenlijke exploitatie van de milieustraat) door Waalwijk te laten verzorgen. Door samen te werken bundelen we de kennis van de afvaldeskundigen van Waalwijk en Loon op Zand. Op die manier verkleinen we het afbreukrisico van beide parttime éénmansfuncties. Een bijkomend effect is dat we door onderlinge taakverdelingen efficiënter kunnen werken.

De grafiek op de volgende bladzijde laat de ingezamelde hoeveelheden rest- en GFT-afval (groente, fruit en tuin) tot en met 2010 zien. Nadat we eind 2008/begin 2009 de duobakken hebben vervangen door aparte containers voor rest- en GFT afval – dit in combinatie met wisselend inzamelen - zien we een stevige stijging van het opgehaalde GFT-afval en een vrijwel even grote daling van het restafval. Het is nog te vroeg om een trend te kunnen waarnemen voor de komende jaren. Feit is dat de verwerkingskosten van GFT lager zijn dan die van restafval. Betere scheiding (meer GFT en andere herbruikbare afvalstoffen, minder restafval) heeft een gunstig effect op de heffing. Door extra voorlichting (bewustwording) en/of invoering van diftar kunnen we dit bereiken.

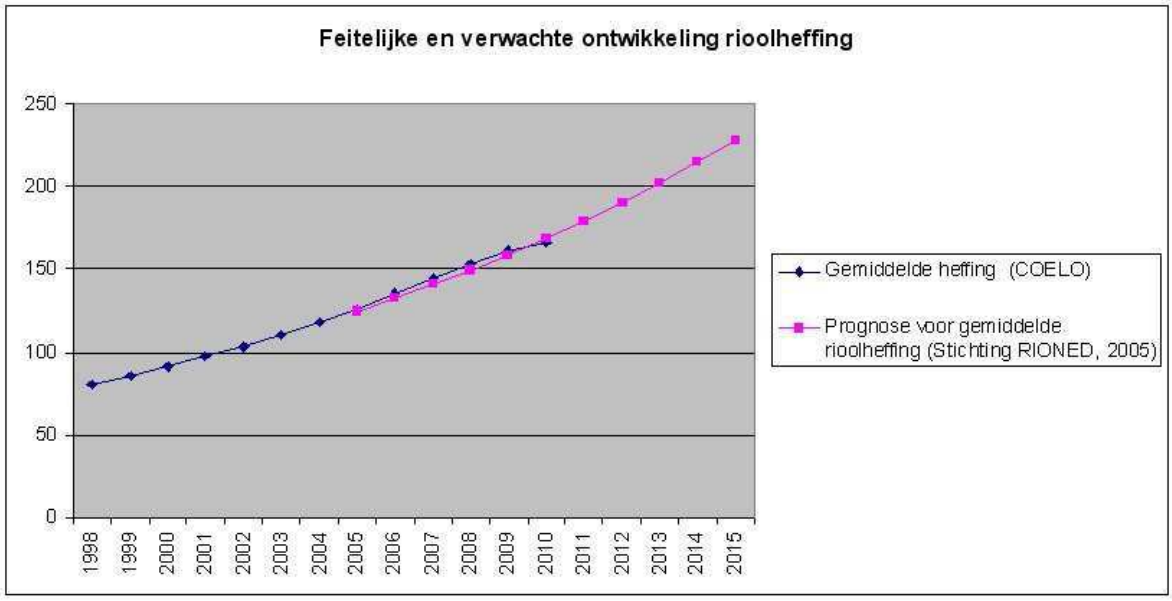
Milieu
Naast de wettelijke taken geven we uitvoering aan een aantal aansprekende en toekomstgerichte thema's en projecten, die passen binnen het profiel van een groene en duurzame gemeente. Hierbij kunt u denken aan energieneutraal bouwen, het instellen van een groen investeringsfonds, duurzaam bouwen en integratie van leefbaarheid en duurzaamheid in het verkeersbeleid. Het milieubeleidsplan is hierbij een richtinggevend en integrerend document, dat een impuls geeft aan leefbaarheid en duurzaamheid en onze gemeente op de kaart zet als groene gemeente.

Voor de uitvoering van het milieubeleidsplan gaan we uit van realistische keuzes die we deels kunnen financieren uit een verschuiving van bestaande budgetten, uit samenwerking en uit subsidies.

Riolering
In de nieuwe Waterwet zijn acht bestaande wetten samengevoegd en geoptimaliseerd. Tevens is aangesloten op internationale wetgeving, de Kaderrichtlijn Water. Naast de zorg voor een doelmatige inzameling van afvalwater hebben we een zorgplicht voor het afvoer van hemelwater in openbaar gebied en het grondwater. De nieuwe wetgeving sluit goed aan bij de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Hiervoor dienen we vóór 1 januari 2013 een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen waarin onze zorgplichten staan. Daarnaast spraken het Rijk, het IPO (Interprovinciaal overleg), de waterschappen en de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) in het Nationaal Bestuursakkoord Water af dat gemeenten een Stedelijke Wateropgave (SWO) dienen op te stellen. Hierin worden alle wateropgaven en vraagstukken voor de gemeenten in onderlinge samenhang uitgewerkt. Onderwerpen zijn waterkwaliteit, waterkwantiteit, ruimtelijke ordening en stedelijk oppervlaktewater. Door al deze noodzakelijke aanpassingen heet het nieuwe plan niet meer het Gemeentelijk Rioleringsplan maar "Water en Rioleringsplan" (WRP). In het uitvoeringsprogramma van dit plan staan wat onze werkzaamheden worden om eraan te kunnen voldoen. Gezien de aard en omvang van het programma, heeft het gevolgen voor de heffing. Iets wat al geruime tijd, ook landelijk, is aangekondigd.

Klimaatverandering leidt tot toename van hevige buien en daardoor vaker water op straat. Water op straat is hinderlijk maar pas een echt probleem als het water gebouwen binnenstroomt, doorgaande wegen blokkeert of water uit het riool stroomt. Het bovengronds (op wegen en plantsoenen) bergen en afvoeren van regenwater is soms onvermijdelijk. Water op straat is dus ook een tijdelijke oplossing om verdere overlast te voorkomen, mits in goede banen geleid. We dienen de openbare ruimte zo in te (gaan) richten dat er meer water gedurende korte tijd en op een veilige manier bovengronds geborgen kan worden.

Al die factoren zorgen er voor dat, door de inspanningen om de overlast te beperken, de kosten toenemen. Het gemeentelijk kenniscentrum, de Stichting Rioned, heeft hier de volgende prognose over afgegeven.

Gemeenten verhalen de aanlegkosten voor riolering meestal niet via het rioolrecht. De kapitaalslasten voor vervanging echter wel. Ook in Loon op Zand werken we op deze manier. Door deze werkwijze stijgen de kapitaalslasten elk jaar. Daarnaast leiden alle andere, met name regenwater gerelateerde, maatregelen tot extra kapitaalslasten. Bovendien zorgen die ook voor extra beheer- en toezichtkosten. Om al deze kosten te dekken, stijgt de rioolheffing.

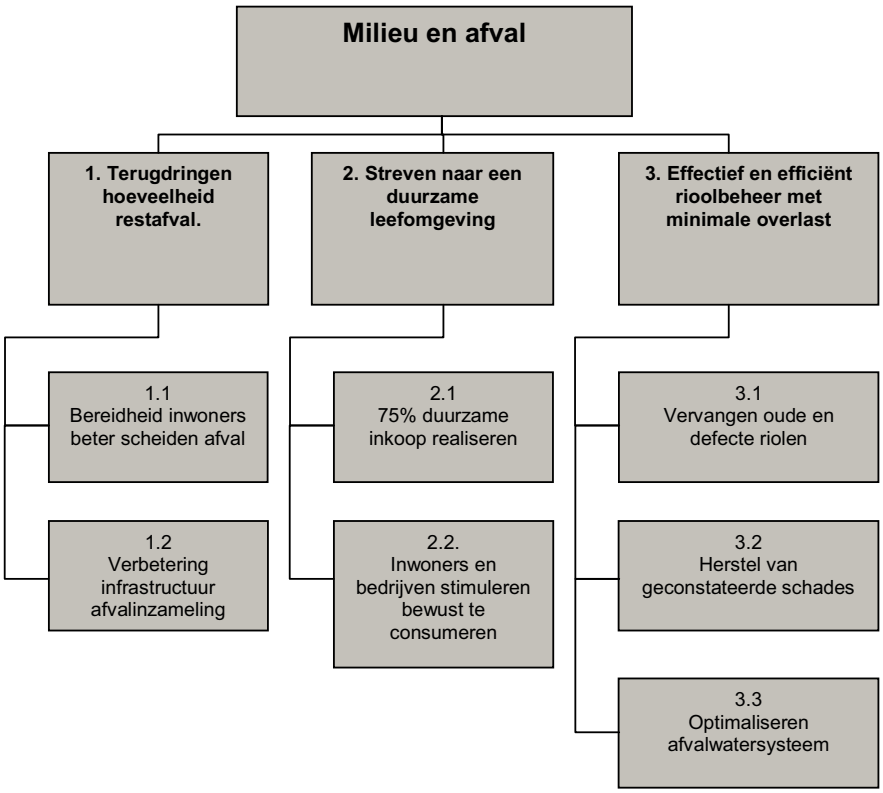
Door samenwerking met buur- en regiogemeenten proberen we de kosten, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering van taken en projecten, te beperken.

Wat gaan we ervoor doen?

- wij geven uitvoering aan het milieubeleidsplan en de daarbij behorende maatregelen op het gebied van klimaatbeleid;
- duurzaamheid wordt een herkenbaar sleutelbegrip in het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- wij geven uitvoering aan het Water en Rioleringsplan en de daarbij behorende maatregelen op het gebied van grond-, hemel- en afvalwater (zie ook paragraaf 3, Openbare Ruimte);
- willen wij het (huishoudelijk) restafval verder terugdringen op basis van het gemeentelijk Afvalstoffenplan en het landelijk Afval Beheerplan.

Bestaan beleid:

- Gemeentelijk rioleringsplan 2005-2009;
- Nota inkoop en aanbesteding;
- Gemeentelijk afvalstoffenplan.

Milieu en afval
1. Terugdringen hoeveelheid restafval.
2. Streven naar een duurzame leefomgeving
3. Effectief en efficiënt rioolbeheer met minimale overlast
1.1 Bereidheid inwoners beter scheiden afval
1.2 Verbetering infrastructuur afvalinzameling
2.1 75% duurzame inkoop realiseren
2.2. Inwoners en bedrijven stimuleren bewust te consumeren
3.1 Vervangen oude en defecte riolen
3.2 Herstel van geconstateerde schades
3.3 Optimaliseren afvalwatersysteem

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 10: Milieu en afval	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
10.01 Afval	2.908	3.059	**3.135**	3.135	3.135	3.135
10.02 Milieu	598	751	**643**	642	642	642
10.03 Ongediertebestrijding	9	4	**4**	4	4	4
10.04 Hondenuitlaatvoorzieningen	73	103	**104**	104	104	104
10.05 Riolering	1.413	2.201	**1.977**	1.974	1.956	1.925
Totaal lasten Programma 10	5.001	6.119	**5.863**	5.859	5.841	5.810
Baten						
10.01 Afval	2.984	3.128	**3.135**	3.135	3.135	3.135
10.02 Milieu	17	2	**2**	2	2	2
10.05 Riolering	1.877	2.042	**2.042**	2.042	2.042	2.042
Totaal baten Programma 10	4.878	5.171	**5.179**	5.179	5.179	5.179
Saldo Programma 10 voor resultaatbestemming	123	948	**685**	681	663	632
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	525	289	**819**	166	182	212
Onttrekkingen reserves	694	526	**753**	98	96	95
Saldo Programma 10 na resultaatbestemming	-46	710	**750**	749	749	749

Toelichting

Lasten
Per saldo zijn er voor 2011 € 250.000 minder lasten geraamd dan in 2010. De afwijkingen kunnen als volgt worden verklaard:

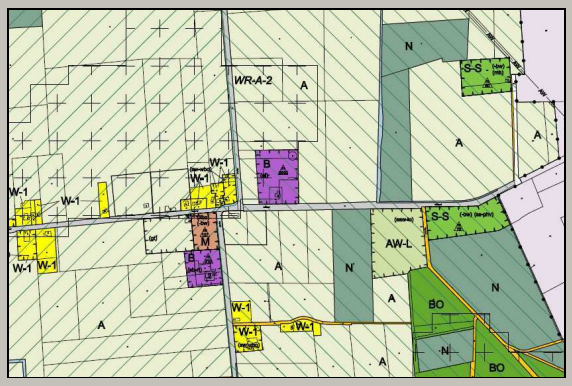
- Afval: er zijn minder ambtelijke uren toegerekend (€ 27.000)
  hogere storting in de voorziening reiniging van € 100.000
- Milieu: voor het opstellen van het Milieubeleidsplan is voor 2010 eenmalig € 24.000 beschikbaar en voor het verwijderen van asbest was in 2010 eenmalig € 55.000 beschikbaar. Tot slot zijn er voor het product milieu in 2011 minder ambtelijke uren geraamd.
- Riolering: bij Berap 2010-I is voor het operationeel rioolbeheer eenmalig een bedrag van € 206.000 beschikbaar gesteld. De totale kapitaallasten zijn in 2011 € 8.000 hoger dan in 2010, daarentegen worden er in 2011 voor € 26.000 minder aan ambtelijke uren toegeschreven voor riolering.

Baten
Voor 2011 zijn voor de opbrengst van kunststof € 8.000 meer inkomsten geraamd dan in 2010.

Programma 11: Bouwen en wonen

Omschrijving van het programma

In onze gemeente wordt de kwaliteit van de leefomgeving bepaald door een veelzijdige mix van wonen, toerisme & recreatie, agrarisch gebruik, natuur en een diverse bedrijvigheid. We sturen daarbij de ruimtelijke kwaliteit door het behoud van het groene, landelijke karakter en het contrast met de nabij gelegen stedelijke gebieden van Tilburg en Waalwijk.
We zetten in op het creëren van complete en robuuste kernen, aantrekkelijke dorpscentra met centrale voorzieningen en op het bieden van keuzemogelijkheden voor alle bevolkingsgroepen.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke doelen	Beïnvloed-baarheid	Hoe gaan we het meten?	Wat zijn de streefwaarden?
1. Kwalitatief aantrekkelijker woonmilieus	Middel	aantal nieuw te realiseren woningen met een EPC < 0,5	• 30 woningen
	Middel	aantal intensieve veehouderijen (in LOG)	• geen nieuw vestiging van intensieve veehouderijen
2. Complete robuuste kernen met keuzemogelijkheden voor iedereen	Middel	aantal nieuw gerealiseerde huurwoningen met een huurprijs <€ 647,50	• 85 woningen
		aantal nieuw gerealiseerde koopwoningen met een koopprijs <€ 181.000	• 30 woningen
		aantal projecten met collectief particulier opdrachtgeverschap	• 5 projecten
3. Betere dienstverlening en samenwerking tbv diensten op het gebied van bouwen en wonen	Hoog	Invoeren omgevingsvergunning	• 80% vergunningaanvragen komen binnen via omgevingsloket.nl

Programma ontwikkelingen

Ruimtelijke ordening
Een goede ruimtelijke ordening zorgt voor een balans tussen alle denkbare ruimtelijke functies, zoals wonen, werken, welzijn, zorg, recreatie, toerisme, verkeer, groen en natuur. Om dit te bereiken stellen we beleid integraal op. Dit beleid is ons uitgangspunt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

In de afgelopen bestuursperiode is er veel sectoraal beleid ontwikkeld. Een nieuwe structuurvisie is het (wettelijk verplichte) instrument dat we inzetten om al het recente (provinciale en gemeentelijke) beleid onder te brengen in één integraal ruimtelijk ontwikkelingsbeeld voor de komende 10-15 jaar. De structuurvisie dwingt ons tot het maken van toekomstgerichte keuzes. Bovendien is de structuurvisie nodig om kosten van de zogenaamde boven-planse investeringen, zoals de aanleg van een gebiedsontsluitingsweg of een park, te kunnen verhalen.
Vanuit de Wet ruimtelijke ordening is het verplicht om actuele bestemmingsplannen te hebben (maximaal 10 jaar oud). In 2009 is gestart met een actualiseringstraject. In 2013 dienen alle bestemmingsplannen te voldoen aan de wettelijke eisen: actueel zijn én digitaal raadpleegbaar en uitwisselbaar. Een nieuw, actueel bestemmingsplan voor het buitengebied en voor de kom van Loon op Zand komt als eerste gereed.

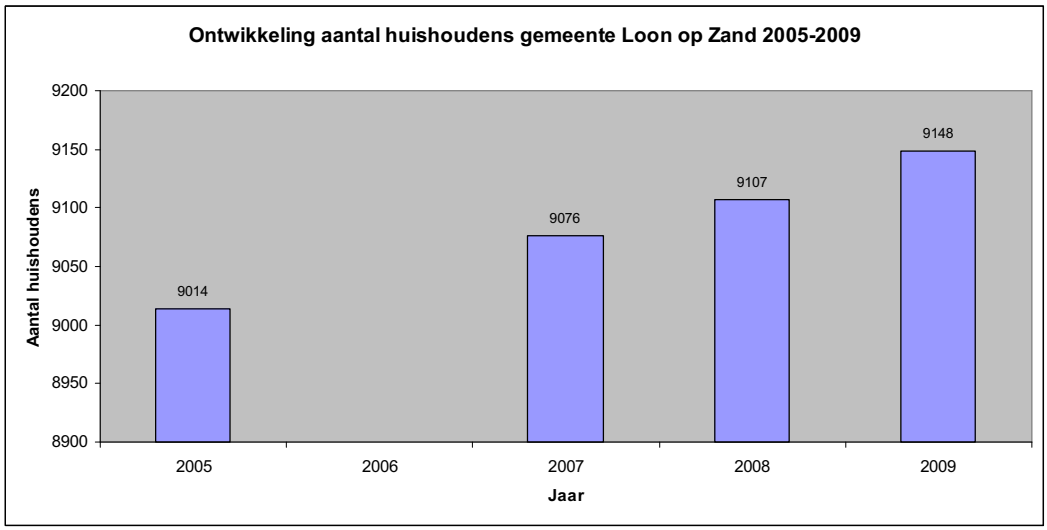
Bestemmingsplannen die opgesteld worden voor (woningbouw)projecten lopen parallel aan het actualisatietraject. De projecten die we uitvoeren, vindt u terug in de paragraaf ‘grondbedrijf’.

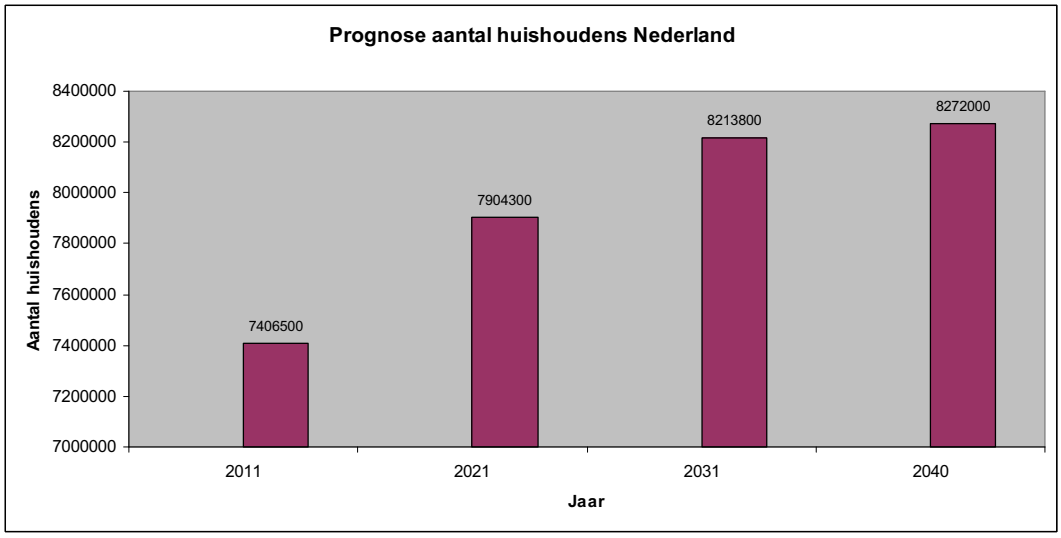
Natuur- en landschapswaarden in het buitengebied worden versterkt door uitvoering te geven aan diverse projecten. Hiervoor werken we samen met diverse partners (provincie, omliggende gemeenten).

In het Reconstructieplan De Meierij is een landbouwontwikkelingsgebied geprojecteerd op de grens met de gemeente Dongen. Met het oog op de ruimte die het provinciale beleid laat voor de vestiging van megastallen streven we ernaar om de vestiging van agrarische bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied af te houden.

In diverse verbanden werken we al samen met buurgemeenten, regio en provincie. Doel is om verdere aansluiting te zoeken bij de regio Midden-Brabant, van waaruit we zowel organisatorisch als inhoudelijk samen kunnen werken. We stellen een economisch-ruimtelijke visie op als onderdeel van de ‘Strategische Agenda Hart van Brabant: regio van social innovation’.

Woningexploitatie / woningbouw
In de afgelopen periode lag de nadruk op het beheren en intensiveren van het bestaand stedelijk gebied. Zorgvuldig ruimtegebruik staat ook de komende periode voorop. Dat betekent dat we vooral inzetten op het herontwikkelen van inbreidingslocaties. Er zijn daarnaast nog locaties om uit te breiden, die we - als dat in het belang is voor het bouwen voor specifieke doelgroepen - in ontwikkeling nemen. Mede gelet op de blijvende groei van het aantal huishoudens ontwikkelen we de komende jaren gefaseerd de uitbreidingslocaties Sweensstraat-West en de Hooivork II.

Bron: CBS Statline

Bouw- en woningtoezicht
Met ingang van 1 juli 2004 dienen gemeenten te beschikken over een welstandsnota op basis waarvan een transparante toetsing van bouwplannen aan welstandscriteria kan plaatsvinden. Het huidige welstandbeleid is niet meer up-to-date en houdt zich te veel met detailaspecten bezig. Het opstellen van nieuw beleid is des te belangrijker geworden omdat de huidige samenwerking met Welstandszorg Noord-Brabant met ingang van 1 januari 2012 is opgezegd.

De organisatie van toezicht en handhaving maakte de afgelopen jaren een aanzienlijke ontwikkeling door. Er is een begin gemaakt met een professionele wijze van handhaven. Dat dit noodzakelijk is, blijkt onder meer uit landelijke ontwikkelingen. Eén van de middelen om toezicht en handhaving te professionaliseren is het opstellen van periodieke integrale handhavingsbeleidplannen. Het handhavingsbeleidplan kenmerkt zich door een duidelijke analyse van de problemen op het gebied van toezicht en handhaving, gekoppeld aan heldere en haalbare doelstellingen en handhavingstrategieën.

Volkshuisvesting
In 2009 is de Woonvisie-plus vastgesteld. Dit beleid vormt het kader voor ontwikkelingen op het gebied van welzijn, wonen, zorg en onderwijs voor de middellange termijn. Belangrijke partner voor de uitvoering van de Woonvisie-plus is Casade Woondiensten. In 2009 is gestart met het maken van prestatieafspraken. Daarnaast is een voorstel in voorbereiding voor de invoering van de starterslening voor koopwoningen.

De gevolgen van de kredietcrisis voor de woningmarkt worden steeds beter zichtbaar. De verkoop van woningen loopt terug, de doorstroming stagneert. Risicodragende partijen stellen hun activiteiten uit of trekken zich terug. De nieuwbouwproductie blijft daardoor achter bij de prognoses. Uit de meest recente prognoses blijkt een voortdurende behoefte aan nieuwbouwwoningen. De convenant ‘Bouwen in tijden van recessie’ is een stimuleringsmaatregel die we samen met Casade hebben genomen. De convenant is gesloten om de werkgelegenheid en een snellere nieuwbouwproductie te bevorderen door het verstrekken van subsidies. Voor verschillende projecten hebben we subsidies ontvangen.

Bouwvergunningen
In oktober 2010 treedt de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking. Deze wet beoogt om diverse vergunningen (zoals kap-, bouw- en sloopvergunning, maar ook ontheffing en projectbesluit), die door de burger nu nog apart aangevraagd moeten worden, te bundelen tot één overkoepelende vergunning, de zogenoemde omgevingsvergunning. De Wabo is hiermee een programmaoverstijgend onderdeel. Deze wet leidt tot organisatorische aanpassingen als gevolg van fatale beslistermijnen en dus de noodzaak om organisatie-onderdelen en werkprocessen beter op elkaar af te stemmen. Deze invoering van deze nieuwe wet vraagt de komende jaren extra inspanningen en tijd.

Door de (krediet)crisis op de woningbouwmarkt is het aantal afgegeven bouwvergunningen de afgelopen periode gedaald. Naar verwachting komt de bouwproductie langzaam weer op gang. Door de Wabo neemt het aantal en soort vergunningsvrije bouwwerken toe, waardoor er logischerwijs minder bouwvergunningen aangevraagd zullen worden. De term bouwvergunning verdwijnt overigens en maakt onderdeel uit van de omgevingsvergunning.

Bruisend Dorpshart
Het belangrijkste project in onze gemeente is het Bruisend Dorpshart. Uitgangspunt voor dit project is dat het in overleg met de verschillende partijen wordt ontwikkeld op een zodanige wijze dat:

- het plan esthetisch en stedenbouwkundig voldoet op een zodanige wijze dat de inwoners en bezoekers van onze gemeente deze plaats graag en frequent bezoeken;
- de kosten zodanig worden bewaakt dat het plan blijft voldoen aan de randvoorwaarden die de raad daaraan heeft gesteld.

Grondbedrijf
Op 11 februari 2010 stelde de gemeenteraad de Nota Grondbeleid vast. Daarbij is aangegeven dat de grondprijzen voortaan jaarlijks worden vastgelegd in een 'Notitie Grondprijzen'. In de loop van 2010 wordt een meerjarig investeringsprogramma infrastructurele werken (MII) opgezet. Dit programma wordt de komende jaren geoptimaliseerd en verder geconcretiseerd. Het programma dient als basis om kosten te kunnen doorrekenen bij gebiedsontwikkelingen. Bij de totstandkoming van een nieuwe structuurvisie, besteden we aandacht aan de vereiste onderbouwingen om het kostenverhaal volgens het MII mogelijk te maken. Het MII wordt jaarlijks of tweejaarlijks herzien. Dit stuk wordt vastgesteld door het college van B&W en gaat ter kennisname naar de gemeenteraad.

Verder is in 2010 een Meerjarige Prognose Grondexploitaties (MPG) opgesteld. Deze MPG is de opvolger van de Nota Fipog en wordt jaarlijks geactualiseerd. Binnen de MPG wordt de realisatie van ruimtelijke doelstellingen in beeld gebracht. Daarnaast brengen we de financiële gevolgen met een doorkijk naar de toekomst in beeld.

Wat gaan we ervoor doen?

- Op het gebied van wonen en bouwen past ons terughoudendheid om de marktwerking niet te verstoren. Essentieel is inspelen op de dynamiek van de vraag, mede gelet op een mogelijke krimpsituatie, en zoeken naar de flexibiliteit in vraag en aanbod. Wij leggen de nadruk op duurzaamheid in het bouwen en ontwikkelen van woningen en wijken. Bijzondere aandacht hebben wij voor voldoende betaalbare huur- en koopwoningen voor de eigen behoefte van Loon op Zand.
- Binnen de regionale context streven wij in met name de kern Kaatsheuvel naar kwalitatief aantrekkelijke woonmilieus met een bovenlokale aantrekkingskracht.
- Wij creëren randvoorwaarden voor initiatieven voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).
- Daar waar het provinciale beleid voor de vestiging van megastallen ruimte biedt voor beïnvloeding, gebruiken wij die ruimte om vestiging in het landbouwontwikkelingsgebied van Loon op Zand af te houden.

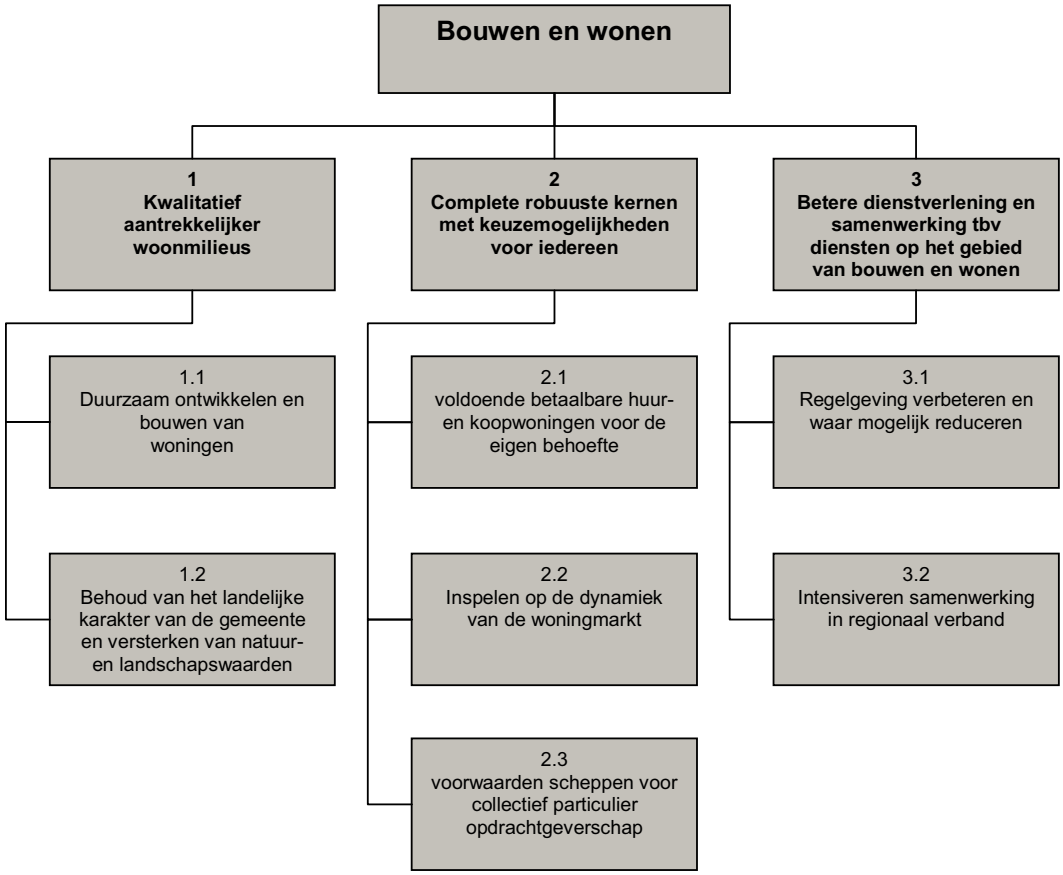
Ontwikkeling woningbouw / bedrijventerrein
In de tabel hieronder zijn de complexen opgenomen die betrekking hebben op woningbouw en op uitbreiding van bedrijventerreinen. Het gaat hierbij om gemeentelijke en particuliere initiatieven. Het betreft complexen die al in exploitatie zijn genomen en nog in exploitatie te nemen zijn.

Complexen	Doelstelling	Te realiseren / toelichting	Periode c.q. verwacht jaar van realisatie
Woningen in exploitatie			
Els 2e fase	Realisatie woonwijk inclusief deel zorgwoningen	190 woningen en appartementen en de aanleg van een park	2009-2019
Willibrodusstraat	Herstructurering woningbouw	33 woningen / appartementen	2011-2012
Rosagaarde	Herontwikkeling met woningbouw en zorg	112 wooneenheden	2009-2012
Kloosterstraat 20-24	Herstructurering / inbreiding woningbouw	17 woningen	2012
Woningen nog niet in exploitatie			
Wilhelminaplein	Herstructurering woningbouw	Plan voor 26 woningen, vertraging door mogelijke aanwijzing monument	
Klooster Erasstraat	Herstructurering woningbouw	Herontwikkeling klooster	
Hooivork 2*	Inbreiding woningbouw	Nieuwe woonwijk kern de Moer met 30 tot 35 woningen	2011-2017
Van Salm-Salmstraat	Herstructurering woningbouw	Mogelijk sloop met vervangende nieuwbouw	
Mgr. Völkerstraat	Herstructurering woningbouw	nieuwbouwwoningen (particulier initiatief)	2013
Sweensstraat West*	Uitbreiding woningbouw	450 woningen	2012-2026
Erasstraat 70a	Herstructurering woningbouw	2 woningen ter vervanging van agrarische bebouwing	
Roestenbergstraat 69	Inbreiding woningbouw	4 woningen	2012
Bernhardplein	Herstructurering woningbouw	30 woningen en appartementen	2012
Kasteelweide woningbouw	Inbreiding woningbouw	Mogelijke ontwikkeling woningbouw	2012
Gasthuisstraat 77	Herstructurering woningbouw	6 woningen	2012
Chalet Fontaine / Kaatsheuvel oost	Inbreiding woningbouw	Mogelijkheid tot circa 100 woningen	
Weteringstraat 16-17	Inbreiding woningbouw	4 woningen	2012
Peperstraat 21-25	Herstructurering woningbouw	Aantal nog niet volledig bekend	2012
Bruisend Dorpshart	Herstructurering centrum	50 woningen	2010-2015
Bedrijven in exploitatie			
Kets West 2*	Realisatie bedrijventerrein met parkmanagement	7 hectare bedrijventerrein	2009-2017
Bedrijven nog niet in exploitatie			
Hoge Steenweg 85 / Roosmalen	Herstructurering / uitbreiding	Bedrijventerrein en woningbouw	
Hoogt 3	Uitbreiding	Mogelijke uitbreiding bedrijventerrein	

* deze complexen worden gerealiseerd op gemeentegrond, de overige complexen betreffen initiatieven van derden

Bestaand beleid:

- Structuurvisie Plus
- Woonvisie Plus
- Welstandnota
- Invoerings- en actieplan Wro
- Nota Grondbeleid
- Nota van uitgangspunten buitengebied
- Notitie ruimte voor ruimte
- Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties
- Beleidsregels ontheffing artikel 3.23 Wro
- Verkeersplan Loon op Zand 2008-2015
- Projectplan actualisatie bestemmingsplannen
- Handboek ruimtelijke plannen

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000,)

Programma 11: Bouwen en wonen	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
11.01 Ruimtelijke ordening	1.110	1.040	**1.013**	1.012	1.012	1.012
11.02 Woningexploitatie/woningbouw	585	573	**522**	473	431	339
11.03 Bouw- en woningtoezicht	39	82	**31**	26	26	26
11.04 Volkshuisvesting	30	57	**55**	55	55	55
11.05 Bouwvergunningen	710	732	**700**	700	700	700
11.06 Grondbedrijf	19.231	230	**1.550**	1.523	1.546	1.569
Totaal lasten Programma 11	21.705	2.713	**3.872**	3.788	3.769	3.700
Baten						
11.01 Ruimtelijke ordening	72	0	**0**	0	0	0
11.02 Woningexploitatie/woningbouw	602	580	**520**	470	429	336
11.03 Bouw- en woningtoezicht	36	19	**39**	39	39	39
11.04 Volkshuisvesting	19	35	**35**	35	35	35
11.05 Bouwvergunningen	585	421	**421**	421	421	421
11.06 Grondbedrijf	9.195	23	**800**	751	751	751
Totaal baten Programma 11	10.509	1.077	**1.815**	1.716	1.674	1.582
Saldo Programma 11 voor resultaatbestemming	11.196	1.636	**2.057**	2.072	2.095	2.118
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	7.907	0	**0**	0	0	0
Onttrekkingen reserves	271	13.213	**107**	107	106	106
Saldo Programma 11 na resultaatbestemming	18.832	-11.577	**1.950**	1.966	1.989	2.012

Toelichting

Lasten
De diverse complexen van het Grondbedrijf worden voortaan verantwoord binnen de algemene dienst.
Dit veroorzaakt een toename van zowel de lasten als de baten.
De overige afwijkingen betreffen lagere kapitaallasten in 2011 ten opzichte van 2010 (€ 50.000) en in 2010 is incidenteel een bedrag van € 38.000 opgenomen voor de controle gebruiksvergunningen. Deze post wordt gedekt uit de geblokkeerde algemene reserve (zie de toelichting bij de baten).

Baten
Op het product Woningexploitatie zijn voor 2011 minder rente-inkomsten geraamd dan in 2010.
Bij amendement is bij de vaststelling van de begroting 2010 besloten om in de jaren 2011, 2012 en 2013 steeds een bedrag van € 20.000 aan dwangsommen te innen.
Zoals aangegeven bij de lasten zijn de diverse complexen van het Grondbedrijf verantwoord binnen de algemene dienst.

In 2010 is het dekkingsvoorstel Bruisend Dorpshart, zoals besloten bij de jaarrekening 2009, verwerkt. Per saldo een bijdrage uit diverse reserves van € 13 miljoen.

Programma 12: Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving van het programma

Dit programma bevat de verzameling van onze algemene dekkingsmiddelen waarmee de nadelige saldo's op de overige programma's worden opvangen. Dit programma bevat geen specifieke maatschappelijke effecten, om die reden worden de drie W-vragen dan ook achterwege gelaten.

De drie belangrijkste beleidsproducten binnen dit programma betreffen:

- Algemene uitkering gemeentefonds;
- Algemene baten en lasten;
- Lokale heffingen.

De overige beleidproducten zijn vooral van financieel technische aard.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds
Dit betreft de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente omdat deze middelen in principe vrij besteedbaar zijn. Alle gemeenten krijgen vanaf 2012 waarschijnlijk te maken met een forse korting op de algemene uitkering vanwege de Rijksbezuinigingen. De omvang van het gemeentefonds is namelijk gekoppeld aan een deel van de rijksuitgaven. Daalt dat deel van de Rijksuitgaven, dan daalt ook de omvang van het gemeentefonds en vice versa.

Hoe groot de korting zal zijn hangt dus met name af van de bezuinigingen op dat deel van de Rijksuitgaven dat gekoppeld is aan het gemeentefonds. Verder valt niet uit sluiten dat er gewoon een daadwerkelijke bezuiniging op het gemeentefonds plaatsvindt, het is in omvang de vijfde post op de Rijksbegroting.

Tot nu toe gaan we uit van een scenario waarbij er een korting van 10% op het gemeentefonds plaatsvindt, ofwel € 1.6 miljoen. Hiermee is in het financieel meerjarig perspectief rekening gehouden.

Algemene baten en lasten
Het beleidsproduct algemene baten en lasten wordt benut wanneer middelen (nog) niet aan een specifiek beleidsproduct zijn toe te rekenen. Een voorbeeld is een bedrag dat binnen de algemene uitkering voor een bepaald doel wordt uitgekeerd aan gemeenten, maar waarvan nog niet vaststaat of er ook daadwerkelijk beleid op wordt uitgevoerd. De voorgeschreven post onvoorzien ad € 32.913,00 maakt eveneens deel uit van dit beleidsproduct.

Lokale heffingen
De inkomsten uit de volgende heffingen worden verantwoord onder dit beleidsproduct: Onroerende-zaakbelasting, Hondenbelasting en Toeristenbelasting.

Voor een nadere toelichting zie paragraaf Lokale heffingen.

(bedragen x € 1.000)

Programma 12: Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
12.01 Geldleningen < 1 Jaar	5	2	**2**	2	2	2
12.02 Beleggingen	4	3	**3**	3	3	3
12.04 Algemene uitkering gemeentefonds		506	**229**	229	229	229
12.05 Algemene baten en lasten	-80	-169	**-353**	-353	-478	-478
12.06 Lokale heffingen	454	368	**354**	354	354	354
12.07 Saldorekeningen	594	306		409	409	409
Totaal lasten Programma 12	977	1.017	**235**	644	519	519
Baten						
12.01 Geldleningen < 1 Jaar		210				
12.02 Beleggingen	60	74	**74**	74	74	74
12.03 Geldleningen >= 1 Jaar	1.790	1.494	**1.252**	1.252	1.252	1.252
12.04 Algemene uitkering gemeentefonds	17.725	17.738	**17.209**	17.214	17.111	17.003
12.05 Algemene baten en lasten	605	886	**886**	886	886	886
12.06 Lokale heffingen	3.638	4.177	**4.353**	4.353	4.353	4.353
12.07 Saldorekeningen		70	**628**	475	452	427
Totaal baten Programma 12	23.817	24.648	**24.401**	24.254	24.127	23.995
Saldo Programma 12 voor resultaatbestemming	-22.841	-23.631	**-24.167**	-23.610	-23.608	-23.475
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	6.331	14.884	**1.284**	874	874	874
Onttrekkingen reserves	11.240	1.821	**777**	484	477	470
Saldo Programma 12 na resultaatbestemming	-27.750	-10.568	**-23.660**	-23.220	-23.211	-23.072

Toelichting

Lasten
In 2011 zijn de geraamde lasten € 782.000 lager dan in 2010.
De afwijkingen betreffen:
Algemene uitkering gemeentefonds: het verschil van € 277.000 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de stelpost BTW CF voor een bedrag van € 260.000 structureel is afgeraamd.
Algemene baten en lasten: een aantal stelposten zijn structureel afgeraamd. Het betreft de stelpost prijscompensatie 2009 ad € 87.000 en de stelpost bestedingsruimte voor een bedrag van € 100.000.
Saldorekeningen:
De kosten van tussentijdse personele wijzigingen in 2010 (€ 300.000), zoals uitbreiding bodedienst, applicatiebeheer infra, incidentele kosten WMO Gemeentewinkel,etc. worden verantwoord op het saldo van de kostenplaatsen (zie ook de toelichting bij de baten)

Baten
In 2010 zijn de geraamde baten ongeveer € 250.000 lager dan in 2011.
De afwijkingen zijn ontstaan door:
Algemene uitkering gemeentefonds: de raming is voortaan opgenomen in constante prijzen, de bedragen zijn gebaseerd op de junicirculaire 2010 en de aantallen (woningen, inwoners, woz-waarde en bijstandontvangers) zijn geactualiseerd. De stelpost voor indexatie is komen te vervallen.
De ramingen voor de onroerend zaakbelasting zijn aangepast aan de nieuwe aantallen
Zoals hierboven bij de lasten is aangegeven worden de kosten van tussentijdse personele wijzigingen verantwoord op het saldo van de kostenplaatsen.

Resultaatbestemmingen:
De besluitvorming van het dekkingsvoorstel Bruisend Dorpshart is verwerkt. Per saldo wordt een bedrag van € 13,2 miljoen gestort in de reserves. De overige afwijkingen betreft de rentebijschrijving op reserves.

Financiële positie

Totaaloverzicht lasten en baten alle programma's

Totaal	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
1. Bestuur en dienstverlening	5.365	5.743	**5.023**	5.042	4.825	4.705
2. Openbare orde en veiligheid	1.536	1.723	**1.659**	1.620	1.620	1.618
3. Openbare ruimte	4.681	4.747	**4.247**	4.227	4.105	4.080
4. Economische zaken	1.182	503	**691**	601	601	601
5. Onderwijs en kinderopvang	2.530	2.468	**2.358**	2.347	2.334	2.297
6. Cultuur en sport	3.792	3.765	**3.601**	3.578	3.466	3.449
7. Toerisme en recreatie	9	187	**37**	37	37	37
8. Werk en inkomen	7.653	8.140	**8.102**	8.102	8.102	8.102
9. Maatschappelijke ondersteuning	5.566	5.404	**5.642**	5.624	5.624	5.624
10. Milieu en afval	5.001	6.119	**5.863**	5.859	5.841	5.810
11. Bouwen en wonen	21.705	2.713	**3.872**	3.788	3.769	3.700
12. Financiering en alg. dekking	977	1.017	**235**	644	519	519
Totaal lasten totaal	59.998	42.528	**41.328**	41.469	40.841	40.542
Baten						
1. Bestuur en dienstverlening	461	431	**435**	435	435	435
2. Openbare orde en veiligheid	30	24	**13**	13	13	13
3. Openbare ruimte	284	578	**176**	176	176	176
4. Economische zaken	456	419	**651**	561	561	561
5. Onderwijs en kinderopvang	507	351	**187**	187	187	187
6. Cultuur en sport	548	526	**506**	493	479	465
7. Toerisme en recreatie	40	32	**32**	32	32	32
8. Werk en inkomen	6.531	6.893	**6.893**	6.893	6.893	6.893
9. Maatschappelijke ondersteuning	947	642	**679**	661	661	661
10. Milieu en afval	4.878	5.171	**5.179**	5.179	5.179	5.179
11. Bouwen en wonen	10.509	1.077	**1.815**	1.716	1.674	1.582
12. Financiering en alg. dekking	23.817	24.648	**24.401**	24.254	24.127	23.995
Totaal baten totaal	49.009	40.791	**40.965**	40.598	40.415	40.176
Saldo Totaal voor resultaatbestemming	10.989	1.737	**363**	871	426	366
Toevoegingen reserves						
1. Bestuur en dienstverlening	1.150	8	**8**	8	8	8
2. Openbare orde en veiligheid						
3. Openbare ruimte	-512					
4. Economische zaken						
5. Onderwijs en kinderopvang	80	471	**80**	80	80	80
6. Cultuur en sport	357					
7. Toerisme en recreatie						
8. Werk en inkomen	76	10	**10**	10	10	10
9. Maatschappelijke ondersteuning						
10. Milieu en afval	525	289	**819**	166	182	212
11. Bouwen en wonen	7.907					
12. Financiering en alg. dekking	6.331	14.884	**1.284**	874	874	874
Totaal toevoegingen reserves	15.913	15.663	**2.200**	1.138	1.155	1.184
Onttrekkingen reserves						
1. Bestuur en dienstverlening	1.034	1.255	**350**	340	123	3
2. Openbare orde en veiligheid	50	70	**30**			
3. Openbare ruimte	191	163	**116**	104	90	82
4. Economische zaken	50					
5. Onderwijs en kinderopvang	108	353	**83**	81	80	78
6. Cultuur en sport	78	20	**16**	16	16	16
7. Toerisme en recreatie	230	81	**6**			
8. Werk en inkomen						
9. Maatschappelijke ondersteuning	352	25	**25**	25	25	25
10. Milieu en afval	694	526	**753**	98	96	95
11. Bouwen en wonen	271	13.213	**107**	107	106	106
12. Financiering en alg. dekking	11.240	1.821	**777**	484	477	470
Totaal onttrekkingen reserves	14.297	17.527	**2.263**	1.254	1.014	876
Saldo Totaal na resultaatbestemming	12.606	-128	**301**	755	567	674

Financieel meerjarig perspectief

In onderstaande tabel is het financieel meerjarig perspectief opgenomen. De basis wordt gevormd door het bestaande beleid van 2010. Vervolgens wordt in verschillende stappen het perspectief opgebouwd. Deze stappen worden onder de tabel in volgorde toegelicht.

x € 1.000

	2011	2012	2013	2014
Primitieve begroting op basis van bestaand beleid/budgetten	-300	-755	-567	-674
Vervangingsinvesteringen	162	207	208	202
subtotaal	-462	-961	-775	-875
Extra lasten				
SHV-budget coach	15	15	15	15
Doe-pas	25	25	25	25
Project invoering WABO	388	0	0	0
Organisatieverbetering	300	0	0	0
subtotaal	728	40	40	40
Verwachte rijksbezuinigingen op algemene uitkering handhaven scenario 2	0	1.691	1.668	1.656
Verwacht begrotingstekort	-1.190	-2.692	-2.483	-2.571
Dekkingsplan :				
Bezuiniging budgetten 2011	1.063	1.092	1.166	1.220
Bezuiniging personeel 2011	369	369	339	339
Bezuiniging budgetten 2012-2014	0	503	503	503
Bezuiniging personeel 2012-2014	0	252	420	532
totaal	1.432	2.216	2.428	2.594
Begrotingsaldo	**242**	**-476**	**-54**	**22**

Primitieve begroting
Dit is de start van het perspectief. De basis wordt gevormd door het bestaande beleid zoals dat ook in 2010 geldt. Wel kan er sprake zijn van financiële afwijkingen, deze worden dan bijvoorbeeld veroorzaakt door een stijging van loonkosten vanwege een nieuwe CAO (onontkoombaar). Een ander voorbeeld is een bijstelling van de algemene uitkering, het gaat dan om ontwikkelingen waar we als gemeente zelf geen invloed op hebben.

Vervangingsinvesteringen
Deze hebben vooral betrekking op de bedrijfsvoering, een overzicht is opgenomen op één van de volgende bladzijden. Er is voor gekozen om deze afzonderlijk zichtbaar te maken omdat hier tot bijvoorbeeld verschuiving kan worden besloten (een overzicht is opgenomen op bladzijde 63).

SHV-coach en Doe-pas
Het college onderstreept de noodzaak om extra te investeren in minimabeleid. Als gevolg van het economisch tij en de aanstaande bezuinigingsmaatregelen dient extra geïnvesteerd te worden in een vangnet voor de minder draagkrachtigen. Het is ook eerder intensivering van bestaand beleid dan het invoeren van nieuw beleid.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
Deze wet, die 1 oktober 2010 wordt ingevoerd, regelt de zogenaamde omgevingsvergunning. De invoering is voor elke gemeente een majeur project waarbij zowel geïnvesteerd dient te worden in hard- en software en personele capaciteit. Voor wat betreft de personele capaciteit willen we het project zoveel mogelijk met eigen personeel uitvoeren. Dat past echter niet volledig binnen de bestaande werkplannen van de betreffende medewerkers.

Om die reden wordt dan ook voorgesteld hiervoor een projectkrediet beschikbaar te stellen voor 2011 t/m 2013 van € 388.000. Hiervan is € 125.000 nodig voor hard- en software, externe ondersteuning en communicatie. De overige middelen worden benut om in te huren daar waar knelpunten ontstaan door inzet van eigen medewerkers.
in de bijgaande tabel.

Organisatieverbetering
In 2010 hebben wel al een aangekondigd een verbeteragenda op te zetten als uitvloeisel van de Visie op de organisatie. Dit proces is in 2010 ook al ingezet. De verbeteragenda kan echter niet gerealiseerd worden zonder extra investeringen. Om die reden stellen we voor daar € 300.000 voor te reserveren.

Verwachte rijksbezuinigingen
In een eerder stadium is voor scenario 2 gekozen. Dat gaat uit van rijksbezuinigingen van ongeveer € 20 miljard wat een uitwerking op het gemeentefonds zou hebben van een korting van ongeveer 10%. Wij hebben tot nu toe geen andere informatie om van dat scenario af te wijken. Ook de inmiddels verschenen septembercirculaire geeft geen uitsluitsel om het eerder gekozen scenario van 10% korting op de algemene uitkering aan te passen.

Dekkingsplan
Op bladzijde 64 en 65 is de volledige lijst aan maatregelen opgenomen die het college voorstelt om tot een sluitende begroting te komen.

Begrotingsaldo
In het nu opgestelde perspectief, inclusief de bezuinigingsvoorstellen, is sprake van een sluitende begroting voor het jaar 2011. Dit is een belangrijke voorwaarde voor de Provincie om goedkeuring aan deze begroting te verlenen. Verder vinden we zelf een robuuste financiële huishouding van belang waarbij er in meerjarig perspectief sprake is van een sluitende begroting. Om die reden zijn ook voorstellen opgenomen om dat in 2014 te realiseren.

In 2011 is zelfs sprake van een begrotingsoverschot van € 240.000. Wij raden u sterk aan dit in stand te houden en in principe te bestemmen voor aanvulling van de algemene reserve. Naar de stand van deze begroting is de stand van deze reserve namelijk onder het minimum gekomen van € 1.000.000. Daarnaast komen er ook nog financiële risico’s op ons af vanuit de ISD (tekorten op het inkomensdeel).

Overzicht vervangingsinvesteringen

						2010			2011		2012		2013		2014	
Afdeling	Volg-nr.	Invest Nr.	Omschrijving	Investering	Afschr.-termijn	Afschr.-bedrag	Rente 4,00%	Kapitaal-lasten	Rente 4,00%	Kapitaal-lasten	Rente 4,00%	Kapitaal-lasten	Rente 4,00%	Kapitaal-lasten	Rente 4,00%	Kapitaal-lasten
I&D	8	408	Werkplekmeubilair	€ 24.250	10	€ 2.425	€ 970	€ 3.395	€ 873	€ 3.298	€ 776	€ 3.201	€ 679	€ 3.104	€ 582	€ 3.007
I&D	9	412	Ideal papiervernietiger	€ 6.292	10	€ 629	€ 252	€ 881	€ 227	€ 856	€ 201	€ 831	€ 176	€ 805	€ 151	€ 780
I&D	10	413	Bureaustoelen	€ 30.506	5	€ 6.101	€ 1.220	€ 7.321	€ 976	€ 7.077	€ 732	€ 6.833	€ 488	€ 6.589	€ 244	€ 6.345
I&D	11	415	Bindmachine	€ 6.292	6	€ 1.049	€ 252	€ 1.300	€ 210	€ 1.258	€ 168	€ 1.216	€ 126	€ 1.175	€ 84	€ 1.133
I&D	12	476	Mobiel spreekgestoelte	€ 5.000	10	€ 500	€ 200	€ 700	€ 180	€ 680	€ 160	€ 660	€ 140	€ 640	€ 120	€ 620
I&D	13	477	Koffiezetapparaten	€ 36.000	7	€ 5.143	€ 1.440	€ 6.583	€ 1.234	€ 6.377	€ 1.029	€ 6.171	€ 823	€ 5.966	€ 617	€ 5.760
Infra-Bi	14	401	Verkeerstelapparatuur incl. software	€ 17.750	5	€ 3.550	€ 710	€ 4.260	€ 568	€ 4.118	€ 426	€ 3.976	€ 284	€ 3.834	€ 142	€ 3.692
Infra-Bi	15	402	Openbare straatverlichting 2010	€ 95.332	25	€ 3.813	€ 3.813	€ 7.627	€ 3.661	€ 7.474	€ 3.508	€ 7.321	€ 3.356	€ 7.169	€ 3.203	€ 7.016
Infra-Bu	16	419	Zoutstrooier (aanhanger/fietspad)	€ 25.201	10	€ 2.520	€ 1.008	€ 3.528	€ 907	€ 3.427	€ 806	€ 3.327	€ 706	€ 3.226	€ 605	€ 3.125
Infra-Bu	17	423	Containerwagen (Scania) BH-LB-96	€ 200.000	7	€ 28.571	€ 8.000	€ 36.571	€ 6.857	€ 35.429	€ 5.714	€ 34.286	€ 4.571	€ 33.143	€ 3.429	€ 32.000
Infra-Bu	18	428	Zoutstrooier (opzet/fietspad/Jongerius)	€ 15.000	10	€ 1.500	€ 600	€ 2.100	€ 540	€ 2.040	€ 480	€ 1.980	€ 420	€ 1.920	€ 360	€ 1.860
Infra-Bu	19	443	Klein aanhanger	€ 1.500	7	€ 214	€ 60	€ 274	€ 51	€ 266	€ 43	€ 257	€ 34	€ 249	€ 26	€ 240
Infra-Bu	20	480	Heetwaterreiniger (KEW)	€ 4.043	5	€ 809	€ 162	€ 970	€ 129	€ 938	€ 97	€ 906	€ 65	€ 873	€ 32	€ 841
Infra-Bu	21	498	Bestelwagen open (VW) 44-BJ-LX	€ 29.000	10	€ 2.900	€ 1.160	€ 4.060	€ 1.044	€ 3.944	€ 928	€ 3.828	€ 812	€ 3.712	€ 696	€ 3.596
Infra-Bu	22	592	Containerwagen met kraan (BLTN54)	€ 225.000	7	€ 32.143	€ 9.000	€ 41.143	€ 7.714	€ 39.857	€ 6.429	€ 38.571	€ 5.143	€ 37.286	€ 3.857	€ 36.000
Infra-Bu	23	605	Lastoestel Migatronic	€ 2.850	5	€ 570	€ 114	€ 684	€ 91	€ 661	€ 68	€ 638	€ 46	€ 616	€ 23	€ 593
Infra-Bu	24	606	Mobiele kraan	€ 63.000	5	€ 12.600	€ 2.520	€ 15.120	€ 2.016	€ 14.616	€ 1.512	€ 14.112	€ 1.008	€ 13.608	€ 504	€ 13.104
I&D	25	624	Luchtfoto's	€ 7.410	4	€ 1.853			€ 296	€ 2.149	€ 222	€ 2.075	€ 148	€ 2.001	€ 74	€ 1.927
Infra-Binnendienst	26	402	Openbare straatverlichting 2011	€ 95.332	25	€ 3.813			€ 3.813	€ 7.627	€ 3.661	€ 7.474	€ 3.508	€ 7.321	€ 3.356	€ 7.169
Infra-Buitendienst	27	426	Wacker trilplaat DPU 2960H	€ 8.777	5	€ 1.755			€ 351	€ 2.106	€ 281	€ 2.036	€ 211	€ 1.966	€ 140	€ 1.896
Infra-Buitendienst	28	440	Zoutstrooier NIDO stratos 1999	€ 33.190	10	€ 3.319			€ 1.328	€ 4.647	€ 1.195	€ 4.514	€ 1.062	€ 4.381	€ 929	€ 4.248
Infra-Buitendienst	29	483	Aggregaat Honda	€ 1.500	5	€ 300			€ 60	€ 360	€ 48	€ 348	€ 36	€ 336	€ 24	€ 324
Infra-Buitendienst	30	604	Klein trilplaat	€ 2.684	7	€ 383			€ 107	€ 491	€ 92	€ 475	€ 77	€ 460	€ 61	€ 445
Infra-Buitendienst	31	610	Kleine aanhanger (trilplaat)	€ 1.500	5	€ 300			€ 60	€ 360	€ 48	€ 348	€ 36	€ 336	€ 24	€ 324
Infra-Buitendienst	32	611	Las- aggregaat BNS	€ 2.100	5	€ 420			€ 84	€ 504	€ 67	€ 487	€ 50	€ 470	€ 34	€ 454
Infra-Buitendienst	33	612	Knijperbak Atlas	€ 13.000	10	€ 1.300			€ 520	€ 1.820	€ 468	€ 1.768	€ 416	€ 1.716	€ 364	€ 1.664
Infra-Buitendienst	34	613	Schaaf C NIDO HYL240	€ 6.100	10	€ 610			€ 244	€ 854	€ 220	€ 830	€ 195	€ 805	€ 171	€ 781
Infra-Buitendienst	35	614	Slootvuilbak	€ 13.000	10	€ 1.300			€ 520	€ 1.820	€ 468	€ 1.768	€ 416	€ 1.716	€ 364	€ 1.664
Infra-Buitendienst	36	615	Zoutstrooier NIDO stratos 2001	€ 35.000	10	€ 3.500			€ 1.400	€ 4.900	€ 1.260	€ 4.760	€ 1.120	€ 4.620	€ 980	€ 4.480
Infra-Buitendienst	37	627	2 Bladblazers Stihl ruggedragen	€ 2.400	2	€ 1.200			€ 96	€ 1.296	€ 48	€ 1.248				
Infra-Buitendienst	38	628	Bosmaaier Stihl ruggedragen	€ 600	4	€ 150			€ 24	€ 174	€ 18	€ 168	€ 12	€ 162	€ 6	€ 156
Infra-Buitendienst	39	629	Bosmaaier Stihl handgedragen	€ 600	4	€ 150			€ 24	€ 174	€ 18	€ 168	€ 12	€ 162	€ 6	€ 156
I&D	40	474	Werkplekmeubilair/ archief nieuwbouw	€ 65.332	10	€ 6.533					€ 2.613	€ 9.146	€ 2.352	€ 8.885	€ 2.091	€ 8.624
Infra-Binnendienst	41	402	Openbare straatverlichting 2012	€ 95.332	25	€ 3.813					€ 3.813	€ 7.627	€ 3.661	€ 7.474	€ 3.508	€ 7.321
Infra-Buitendienst	42	416	Schaaf B (Jongerius ST 72)	€ 6.796	10	€ 680					€ 272	€ 951	€ 245	€ 924	€ 217	€ 897
Infra-Buitendienst	43	417	Tractor (Ford)	€ 37.086	10	€ 3.709					€ 1.483	€ 5.192	€ 1.335	€ 5.044	€ 1.187	€ 4.895
Infra-Buitendienst	44	424	Rioolmateriaalwagen (MAN) BH-JJ-26	€ 47.096	7	€ 6.728					€ 1.884	€ 8.612	€ 1.615	€ 8.343	€ 1.346	€ 8.074
Infra-Buitendienst	45	427	Boormachine (riolering)	€ 2.760	5	€ 552					€ 110	€ 662	€ 88	€ 640	€ 66	€ 618
Infra-Buitendienst	46	438	Aanhangwagen dranghek	€ 5.294	10	€ 529					€ 212	€ 741	€ 191	€ 720	€ 169	€ 699
Infra-Buitendienst	47	591	Actiewagens A,B,C,D	€ 67.655	7	€ 9.665					€ 2.706	€ 12.371	€ 2.320	€ 11.985	€ 1.933	€ 11.598
Infra-Buitendienst	48	603	Schaaf D (NIDO SMK 240)	€ 13.829	10	€ 1.383					€ 553	€ 1.936	€ 498	€ 1.881	€ 443	€ 1.825
Infra-Buitendienst	49	607	2 Oliewagens mobiel	€ 2.600	5	€ 520					€ 104	€ 624	€ 83	€ 603	€ 62	€ 582
Infra-Buitendienst	50	609	Rioolinspectiecamera	€ 4.250	5	€ 850					€ 170	€ 1.020	€ 136	€ 986	€ 102	€ 952
V&H	51	625	Geluidsapparatuur	€ 4.700	5	€ 940					€ 188	€ 1.128	€ 150	€ 1.090	€ 113	€ 1.053
Infra-Binnendienst	52	402	Openbare straatverlichting 2013	€ 95.332	25	€ 3.813							€ 3.813	€ 7.627	€ 3.661	€ 7.474
Infra-Buitendienst	53	626	Schaaf A Jongerius JMK	€ 9.000	10	€ 900							€ 360	€ 1.260	€ 324	€ 1.224
Infra-Buitendienst	54		Vervanging aggregators	€ 4.200	8	€ 525									€ 168	€ 693
			TOTAAL	€ 787.016		€ 166.531	€ 31.481	€ 136.518	€ 36.207	€ 161.598	€ 45.300	€ 206.593	€ 43.022	€ 207.828	€ 36.598	€ 201.929

Dekkingsplan

Voorstel concrete maatregelen per 1-1-2011	Prg	2011	2012	2013	2014
Voorstellen t.a.v. de budgetten (2011)					
Onderzoeksbudget van de rekenkamercommissie aanpassen	1	4.000	4.000	4.000	4.000
Stelpost burgerparticipatie	1	15.000	15.000	15.000	15.000
Digitaal verzenden bestuursstukken	1	2.750	2.750	2.750	2.750
Verhogen secretarieleges	1	5.000	5.000	5.000	5.000
Extra inkomsten doeltreffend inzetten dwangsommen	2	40.000	40.000	40.000	40.000
Efficienter beheer en onderhoud speelvoorzieningen en zitbanken	3	50.043	50.043	50.043	50.043
Versoberen onderhoud bermen	3	40.000	40.000	40.000	40.000
Verlagen budget onderhoud zand- en puinwegen	3	25.000	25.000	25.000	25.000
Besparing kapitaallasten verlichtingsplan en GVP actieplan	3	9.710	9.710	9.710	9.710
Wijze onderhoud aan en toezicht op het openbaar groen aanpassen	3	86.700	86.700	86.700	86.700
Aanbestedingsvoordeel onderhoud wegen	3	155.000	0	0	0
Aanbesteding reclame-uitingen openbare ruimte	3	7.000	7.000	7.000	7.000
Geen bijdrage ontwikkelingssamenwerking	5	2.432	2.432	2.432	2.432
Buurtnetwerk multi-problem leerlingen	5	10.000	10.000	10.000	10.000
Sociaal cultureel werk VTV	6	2.449	4.897	4.897	4.897
Verzelfstandigen ouderenactiviteiten	6	8.915	17.829	17.829	17.829
Minder activiteiten programmaraad SMC	6	2.803	5.605	5.605	5.605
Vermindering subsidie Stichting De Triangel	6	16.500	33.000	33.000	33.000
Vermindering bijdragen en subsidies bibliotheekwerk	6	27.750	83.250	83.250	83.250
Subsidie vrijwilligerswerk	6	3.800	3.800	3.800	3.800
Versoberen beleidsvisie Recreatie & Toerisme	7	14.500	14.500	14.500	14.500
Schrappen restauratiebudget monumenten	7	10.000	10.000	10.000	10.000
Schrappen stelpost uitvoeringskosten WMO/HbH	9	75.000	75.000	75.000	75.000
Vermindering bijdrage GGD	9	17.000	34.322	34.322	34.322
Beindigen bijdrage intensieve woonbegeleiding	9	30.000	30.000	30.000	30.000
Wijkbudgetten (3 x 3.000 op totaal van 30.000) M&V	9	9.000	9.000	9.000	9.000
VTS vrijwilligers (kan vrijvallen binnen wmo-budget)	9	1.510	1.510	1.510	1.510
Molenwijk	9	982	982	982	982
Vervallen bijdrage RAV (zorgverzekeraars)	9	21.718	21.718	21.718	21.718
Beperken kosten deeltaxi - aanbestedingsvoordeel	9	66.000	66.000	66.000	66.000
Schrappen communicatieplan WMO	9	2.500	2.500	2.500	2.500
Verhogen OZB (benutten ruimte macronorm) 1,5% per jaar boven inflatie	12	52.500	105.000	157.500	210.000
Verhogen vermakelijkhedenretributie (2011 15%)	12	36.288	36.288	36.288	36.288
Terugverdiencapaciteit subsidie-adviseur	12	40.000	40.000	40.000	40.000
Effectiever en efficienter kopieerwerk	kp	15.000	15.000	15.000	15.000
Versobering werkplekken	kp	61.000	80.000	99.000	99.000
De GeZandt	kp	16.000	16.000	16.000	16.000
Burgerjaarverslag	kp	4.500	4.500	4.500	4.500
Telefoonkostenvergoeding	kp	2.012	2.012	2.012	2.012
Aanpassing budget uitvoering Arbo-beleid	kp	5.000	5.000	5.000	5.000
Bezwarencommissie FUWA	kp	2.000	2.000	2.000	2.000
Stelpost cafetariamodel (CAO á la carte)	kp	10.000	10.000	10.000	10.000
Personeelsblad	kp	3.300	3.300	3.300	3.300
Budget werving en selectie advertenties	kp	25.000	25.000	25.000	25.000
Stelpost decentrale arbeidsvoorwaarden	kp	27.500	36.700	38.600	40.300
subtotaal I (budgetten)		1.063.162	1.092.348	1.165.748	1.219.948
Voorstellen t.a.v. de formatie (excl. overhead) 2011					
Vervallen (gedeeltelijk) formatie werkvoorbereider, gegevensbeheer en buitendienst		156.038	156.038	156.038	156.038
Formatie Gegevensbeheer (0,5 FTE)		29.500	29.500	0	0
0,5 fte inkoop		27.350	27.350	27.350	27.350
Medewerker RO (0,7 fte obv schaal 10)		47.000	47.000	47.000	47.000
Schrappen 0,3 belwm monumenten		20.000	20.000	20.000	20.000
Besparing formatie proceduremedewerker		3.000	3.000	3.000	3.000
Vervallen formatie 0,46 fte SpWWZ		20.837	20.837	20.837	20.837
Geen nieuwe act.afnemen van MEE, vrijvallen van 0,5 fte		23.300	23.300	23.300	23.300
Schrappen vacature mw beleidsondersteuning		4.300	4.300	4.300	4.300
Schrappen vacature handahaving GOA 0,70 fte		37.200	37.200	37.200	37.200
subtotaal II (formatie)		368.525	368.525	339.025	339.025
Totaal		**1.431.687**	**1.460.873**	**1.504.773**	**1.558.973**

Voorstel concrete maatregelen per 1-1-2012		2011	2012	2013	2014
Voorstellen t.a.v. de budgetten (2012-2014)					
Verlagen storting voorziening verkiezingen	1		5.000	5.000	5.000
Taakstellende bezuiniging VRMWB 10% c.f. beleid alle gemeensch. regelingen	2		95.000	95.000	95.000
Taakstellende bezuiniging VRMWB (door regio zelf aangedragen)	2		30.000	30.000	30.000
Integraal en grootschalig aanbesteden	3		130.176	130.176	130.176
Samenvoegen gemeentewerken LOZ - Waalwijk	3		43.333	43.333	43.333
Schrappen subsidies onderwijsbegeleiding	5		60.637	60.637	60.637
Project Brabants Verkeersveiligheidslabel stoppen	5		6.115	6.115	6.115
Kosten kunstcommissie	6		3.992	3.992	3.992
Taakstelling op sport en cultuur	6		25.270	25.270	25.270
Vermindering subsidie zwemgroep 55+	6		1.774	1.774	1.774
Verminderen subsidie Maatschappelijk Werk Maas en Leije	9		37.706	37.706	37.706
Vermindering bijdrage personenalarmering	9		14.000	14.000	14.000
Beindigen subsidieregeling AWBZ/WMO Diensten bij wonen met zorg	9		35.000	35.000	35.000
Ontwikkeling nieuw welstandsbeleid	11		15.000	15.000	15.000
subtotaal I			503.003	503.003	503.003
Voorstellen t.a.v. de formatie (excl. overhead) 2012-2014					
1fte beleidsmw RO algemeen			32.000	64.000	64.000
fte bodeuren (vervroegd pensioen icm flexibele kantoor)			0	23.000	23.000
Nog te realiseren taakstelling personeel (2012/50% - 2013/75% - 2014/100%)			220.270	333.406	444.541
subtotaal II			252.270	420.406	531.541
totaal			**755.273**	**923.409**	**1.034.544**

Totalen concrete voorstellen		2011	2012	2013	2014
Voorstellen t.a.v. de budgetten (2011)		1.063.162	1.092.348	1.165.748	1.219.948
Voorstellen t.a.v. de formatie (excl. overhead) 2011		368.525	368.525	339.025	339.025
Voorstellen t.a.v. de budgetten (2012-2014)			503.003	503.003	503.003
Voorstellen t.a.v. de formatie (excl. overhead) 2012-2014			252.270	420.406	531.541
Totaal concreet te nemen maatregelen		1.431.687	2.216.147	2.428.182	2.593.517

Restant bezuinigingsmogelijkheden		2011	2012	2013	2014
Totaal geinventariseerde mogelijke maatregelen waarvoor nu nog geen concreet voorstel wordt gedaan maar die als mogelijke dekkingsmiddel dienen voor 2012-2014 wanneer het financieel perspectief daar aanleiding voor geeft					
totaal "groene" maatregelen uit kadernota			3.347.684	3.603.548	3.810.046
voorgestelde maatregelen			2.216.147	2.428.182	2.593.517
restant maatregelen			1.131.538	1.175.366	1.216.529

Overzicht reserves en voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2011	vermeer-deringen	vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2012
A.1. VRIJE RESERVES					
1. Algemene Reserve	1.134.451	0	0	1.134.451	1.134.451
2. Vrije Algemene Reserve	852.105	49.664	15.778	885.991	922.024
Grondbedrijf:		0	0	0	
65. Algemene reserve grondbedrijf	1.134.451	0	0	1.134.451	1.134.451
Subtotaal vrije reserves	**3.121.006**	**49.664**	**15.778**	**3.154.892**	**3.190.925**
A.2. DEKKINGSRESERVES					
3. Reserve Brutering	6.458.747	1.002.937	859.819	6.601.866	6.076.686
4. Geblokkeerde Algemene Reserve	5.800.400	0	30.000	5.770.400	5.770.400
5. Reserve aandelen BNG	95.035	0	0	95.035	95.035
9. Reserve winstuitkering HNG	543.281	0	83.994	459.287	375.293
Subtotaal dekkingsreserves	**12.897.464**	**1.002.937**	**973.813**	**12.926.588**	**12.317.415**
Totaal algemene reserves	**16.018.470**	**1.052.601**	**989.591**	**16.081.480**	**15.508.339**
B. BESTEMMINGSRESERVES					
14. Reserve Recreatie	445.227	0	47.500	397.727	142.727
17. Reserve Kunstbeleid	0	0	0	0	0
23. Reserve Bruisend Dorpshart	46.267	0	0	46.267	46.267
27. Reserve Huisvesting	33.600	245.000	95.000	183.600	371.600
28. Reserve Decentraal Arbeidsvoorwaardenbeleid	21.613	0	0	21.613	21.613
29. Reserve Monumentenbeleid	27.879	0	10.368	17.511	7.143
33. Reserve Inburgering - educatieve component	250.237	10.440	0	260.677	271.117
37. Reserve Onderhoud gebouwen	266.421	8.292	0	274.713	283.005
38. Reserve Onderhoud woonwagencentrum	10.956	0	0	10.956	10.956
41. Reserve automatisering	627.165	409.398	329.372	707.191	493.421
42. Reserve Onderwijs algemeen	117.807	0	3.312	114.495	96.259
88. Reserve WMO	133.732	0	25.000	108.732	108.732
93 Reserve Riolering	2.904.307	72.608	680.000	2.296.915	2.354.337
94. Reserve onderhoud scholen	62.337	79.623	14.924	127.036	206.659
96 Reserve ongemakkenregeling	25.110	0	25.110	0	0
82. Reserve subsidie Sint Janskerk	357.000	0	357.000	0	0
Grondbedrijf:					
67. Reserve Stimulering Volkshuisvestingsbeleid	291	0	291	0	0
68. Reserve investeringen grondbedrijf	4.299.100	428.913	250.000	4.478.013	4.429.524
69. Reserve bovenwijkse voorzieningen	212.345	0	30.000	182.345	152.345
70. Reserve voor planherziening	95.721	0	15.000	80.721	65.721
72. Reserve exploitatierisico's	845.890	0	0	845.890	845.890
90. Reserve voor strategische aankopen	2.045.000	0	0	2.045.000	2.045.000
95 Reserve ontsl.weg Molenwijk-Zuid	2.090.000	0	500.000	1.590.000	0
Subtotaal bestemmingsreserves	**14.918.006**	**1.254.274**	**2.382.877**	**13.789.403**	**11.952.316**
Totaal reserves	**30.936.476**	**2.306.875**	**3.372.468**	**29.870.883**	**27.460.656**
C. VOORZIENINGEN					
12. Voorziening Egalisatie reiniging	683.760	0	0	683.760	683.760
20. Voorziening Kinderopvang	56.636	0	0	56.636	56.636
63. Voorziening pensioenen wethouders	1.528.364	42.000	0	1.570.364	1.612.364
81. Voorziening Alternatieve trajecten scholen	21.751	0	0	21.751	21.751
86. Voorziening Verkiezingen	58.407	15.000	0	73.407	88.407
92. Voorziening groepsremplace openbare verlichting	116.046	53.000	52.873	116.173	119.617
Grondbedrijf:					
83. Voorziening restwerkzaamheden De Kets West I	0	0	0	0	0
91. Voorziening Besluit Locatiegebonden Subsidies	0	0	0	0	0
97. Voorziening Bruisend Dorpshart	2.717.348	108.694	0	2.826.042	2.939.084
98.Verliesvoorziening Cplx Bruisend Dorpshart	10.868.172	434.727	0	11.302.899	11.755.015
Totaal voorzieningen	**16.050.483**	**653.421**	**52.873**	**16.651.031**	**17.276.633**
Totaal reserves en voorzieningen	**46.986.959**	**2.960.296**	**3.425.341**	**46.521.914**	**44.737.289**

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen bevat beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De belastingen vormen met ongeveer 15% een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente.

Uitgangspunten tariefbeleid

In de gemeente Loon op Zand worden met betrekking tot de lokale belastingen en heffingen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de OZB tarieven worden jaarlijks gecorrigeerd met het inflatiepercentage;
- verder is in het coalitieakkoord en kadernota 2011 aangegeven dat verhoging tot de macronorm ook tot de mogelijkheden behoort;
- het tarief voor de afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend;
- het tarief voor de rioolheffing is 100%;
- overige leges heffingen en leges zijn of zullen kostendekkend worden vastgesteld (profijtbeginsel).

Kwijtschelding

De kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijk regeling kwijtschelding. Kwijtschelding kan worden aangevraagd door particuliere belastingplichtigen voor de volgende belastingen:

- de afvalstoffenheffing tot maximaal 75%;
- de rioolheffing tot maximaal 75%;
- de hondenbelasting tot maximaal 75% van de eerste hond.

Ingaande 2010 wordt de vermogenstoets die wordt gehanteerd bij de verzoeken om kwijtschelding verruimd. Vanaf dan bestaat de mogelijkheid uit te gaan van maximaal de vermogensnorm in de Wet werk en bijstand.

In het meerjarendekkingsplan is ervan uitgegaan dat de kosten van kwijtschelding drukken op het betreffende beleidsveld, derhalve op respectievelijk reiniging (afvalstoffenheffing), riolering (rioolrecht) en de hondenbelasting. Dit betekent, dat de kwijt te schelden bedragen zijn verdisconteerd in de tarieven.

Onderstaande tarieven en percentages hebben uitdrukkelijk een voorlopig en indicatief karakter.
In het dekkingsplan bij deze begroting is voor een aantal belastingen een extra stijging voorgesteld. Na definitieve besluitvorming hierover worden de definitieve tarieven door de raad nader vastgesteld.

Tariefontwikkeling

Onroerende-zaakbelastingen
Voor een verhoging boven de inflatie van de OZB is de zogenaamde macronorm van toepassing. Voor 2011 is deze bepaalt op 3,5%. Een tariefsverhoging van 1 % genereert een opbrengst van € 35.000.

In het dekkingsplan bij deze begroting wordt voorgesteld de tarieven voor de komende vier jaar, jaarlijks met 1,5% te verhogen (zie voor een nadere motivatie het betreffende dekkingsplan).

Ontwikkeling WOZ-waarden
Sinds 2007 vindt de herwaardering van de WOZ-waarde jaarlijks plaats. Dit betekent dat jaarlijks een tariefsaanpassing plaats moet vinden in verband met de waardestijgingen/dalingen. Op basis van de op dit moment beschikbare gegevens wordt uitgegaan van een gemiddelde waardedaling van de WOZ-waarde van de woningen met 2,0 %. De stijging van de WOZ-waarde van niet-woningen bedraagt naar verwachting 0,8 %.

Tarief (percentage) 2011
Sinds enkele jaren wordt de OZB geheven door middel van een percentage van de WOZ-waarde.

Het percentage voor 2011 wordt dus beïnvloed door 2 zaken:
- verhoging vanwege verwachte daling WOZ-waarden (in dat geval dient dus het percentage verhoogd te worden voor een gelijkblijvende opbrengst, in het verleden zijn de tarieven om dezelfde reden verlaagd);
- verhoging vanwege de voorstellen uit het dekkingsplan bij deze begroting.

In de tabel hieronder zijn de percentages opgenomen voor 2008-2011, gebaseerd op de huidige WOZ-waarden en de voorgenomen aanpassing op basis van de vorige begroting.

	2008 Percentage WOZ-waarde	2009 Percentage WOZ-waarde	2010 Percentage WOZ-waarde	2011 Percentage WOZ-waarde*
Woning:				
Eigenaar	0,0752	0,0772	0,0832	0,0869
Niet-woning:				
Eigenaar	0,1180	0,1224	0,1301	0,1322
Gebruiker	0,0948	0,0983	0,1044	0,1061

*gecorrigeerd voor waardedaling en voorgenomen verhoging dekkingsplan 2010, voorgenomen verhoging dekkingsplan 2011 -2014 nog niet verwerkt

Afvalstoffenheffing
De afgelopen jaren zijn de uitgaven voor afvalinzameling lager uitgevallen dan de inkomsten. Volgens het principe van 100% kostendekkendheid komen deze voordelen ten gunste van het tarief. Meer concreet worden de verschillen verrekend met een egalisatievoorziening. In 2008 is besloten een scenario te hanteren waarbij in 2009 € 20 werd teruggegeven en in 2010 € 10 per aansluiting (voor meerpersoonshuishoudens).

Het definitieve tarief voor de afvalstoffenheffing zal eveneens met de overige tarieven nog separaat door de raad worden vastgesteld. Bij deze berekening zullen we de verwachte uitkomst van de lasten en baten over 2010 betrekken. Op dit moment wordt daarom nog uit gegaan van dezelfde tarieven als in 2010.

Tarief	2008	2009	2010	2011
Eenpersoonshuishouden	200,52	186,36	196,36	196,36
Meerpersoonshuishouden	322,32	292,32	302,32	302,32
Bedrijven	383,52	347,88	359,87	359,87

Rioolrechten
In het, eind 2010 nog vast te stellen, Water- en rioleringsplan Loon op Zand van 2010 is geconstateerd dat de rioolrechten de komende jaren met 5 % per jaar moeten stijgen om het kostendekkend niveau te bereiken. In de onderstaande tabel is hiermee al rekening gehouden. Ten opzichte van het vorige begrotingsjaar stijgt het tarief daardoor met 5 %.

Tarief	2008	2009	2010	2011
Minimumtarief (tot 250 m3)	164,52	172,44	180,36	189,36

Hondenbelasting
Uitgegaan is van een gelijkblijvend aantal honden als in 2011.

Tarief	2008	2009	2010	2011
1e hond	41,00	41,00	41,00	41,00
2e en volgende hond	61,40	61,40	61,40	61,40
kennel	225,25	225,25	225,25	225,25

Toeristenbelasting
Voor overnachtingen op een vaste standplaats op een camping geldt een forfaitair tarief (gebaseerd op een gemiddeld aantal personen en overnachtingen). De gehanteerde aantallen worden periodiek onderzocht op actualiteit voor een zo juist mogelijke bepaling van het tarief.

Dit onderzoek is in 2010 uitgevoerd, waarbij is gebleken dat zowel het aantal personen als het aantal overnachtingen bij vaste standplaatsen lager is ten opzichte van het laatste onderzoek. Daarnaast is gebleken dat invoering van een tarief voor een voorseizoenplaats recht doet aan de feitelijke situatie met betrekking tot overnachtingen op campings.

Op basis van bovenstaande uitkomsten van het onderzoek en inflatieontwikkeling heeft een herberekening van de tarieven plaatsgevonden waarbij de huidige totaalopbrengst leidend is. Dat heeft geleid tot de tarieven zoals opgenomen in de volgende tabel.

Tarief	2008	2009	2010	2011*
Hotels	1,29	1,46	1,62	1,64
Recreatiebungalows	0,97	1,10	1,22	1,23
Overige accommodaties	0,89	0,92	0,93	1,06
Jaarplaats (caravans)	149,06	154,10	155,75	123,69
Seizoenplaats (caravans)	118,12	122,10	123,42	136,37
Voorseizoenplaats (caravans)	nvt	nvt	nvt	70,64

Lokale lastendruk
Gezien het feit dat de voorstellen uit het dekkingsplan voor o.a. de OZB nog niet verwerkt zijn in de tarieven en de berekening die nog moet plaats vinden voor het definitieve tarief voor de afvalstoffenheffing is de tabel uit de vorige programmabegroting achterwege gelaten.

In plaats daarvan is een vergelijking in woonlasten per meerpersoonshuishouden voor het jaar 2010 gemaakt (gegevens voor 2011 zijn nog niet beschikbaar), hiervoor zijn de onderstaande criteria gehanteerd:

- groottegroep: 20.000 – 30.000 inwoners
- sociale structuur: redelijk
- centrumfunctie: weinig
- voorgezet onderwijs: ja
- slechte bodem: 0% - 25%
- aandeel woonkeren in oppervlakte land: 0% - 25% (m.a.w. uitgestrekte gemeente)

Op basis van deze criteria ontstaat een groep gemeenten die zowel qua fysieke als sociale structuur redelijk goed vergelijkbaar is. Dit veronderstelt min of meer dat deze gemeenten dezelfde kosten hebben voor gemeentelijke basistaken en daarmee wellicht ongeveer evenveel OZB heffen voor de aanvullende voorzieningen. De tabel geeft echter slechts een zeer grove indicatie, de hoogte van de woonlasten zegt, zonder nader onderzoek, namelijk nog niets over het voorzieningenniveau.

Gemeente	Woonlasten*
Gemert-Bakel	659
Steenbergen	671
Cranendonck	677
Goirle	677
Loon op Zand	706
Rucphen	711
Woensdrecht	741

*bron: Coelo (euro's per meerpersoonshuishouden)

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen

Inleiding
Waarom is het weerstandsvermogen interessant voor de raad? De raad is er immers verantwoordelijk voor dat de begroting sluitend is. Echter, een precies sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller direct een probleem zal opleveren. In dat geval staan de programma's en daarmee het beleid van de gemeente continu onder druk. Een buffer is daarom wenselijk. Hoe groot die buffer moet zijn, hangt onder meer af van de risico's die de gemeente loopt.

Definities
In de inleiding werd al aangegeven, dat het **weerstandsvermogen** bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Onder **weerstandscapaciteit** wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover een gemeente beschikt (= buffer) om niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend:
- De algemene reserve;
- De onbenutte belastingcapaciteit;
- De stille reserves[1];
- De post onvoorzien.

Een **risico** omschrijven we als een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald gevolg. De kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de mate waarin het gevolg zich voordoet zijn onzeker. Niet alle risico's zijn van belang voor het weerstandsvermogen. De relevante risico's zijn de risico's die niet op een andere manier te ondervangen zijn. Bij het omschrijven van de risico's is het van belang goed aan te geven hoe de risico's binnen de gemeente worden ingekaderd. Bijvoorbeeld wat het criterium is om risico's te verzekeren of juist niet. Wanneer deze risico's omschreven zijn, moet vervolgens bepaald worden hoe er met deze risico's dient te worden omgegaan. Hier komt de term risicomanagement om de hoek kijken.

De weerstandscapaciteit van de gemeente Loon op Zand bestaat uit twee delen:
1. Een **incidenteel** deel: dit bestaat uit de vrij aanwendbare Algemene Reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven die samen als buffer dienen om eenmalige tegenvallers te kunnen opvangen.
2. Een **structureel** deel: dit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de capaciteit uit hoofde van andere heffingen en de bestedingsruimte. Dit deel dient om structurele tegenvallers in de exploitatie te kunnen opvangen zonder gevolgen voor de overige taken.

Incidentele weerstandscapaciteit
De stand van de vrije algemene reserve per 1 januari 2011 is geraamd op € 850.000 De stand van de vrije aanwendbare Algemene Reserve komt daarmee niet helemaal tegemoet aan de uitgangspunten gesteld aan het minimumniveau van € 1.000.000 opgenomen in de Nota Reserves en Voorzieningen 2008, welke door uw raad is vastgesteld op 6 november 2008. In de aanstaande bijstelling van de Nota Reserves & Voorzieningen zal hierop nader worden ingegaan.

Aan het begin van 2011 staan de volgende reserves met een algemeen karakter ter beschikking als buffer voor de financiële risico's met een meer algemeen karakter.

-Algemene reserve	€ 2.269.000
-Vrije algemene reserve	€ 850.000
-Reserve voor strategische aankopen	€ 2.045.000
Totaal	€ 5.164.000

Daarnaast is er ter dekking van specifiek met het grondbeleid samenhangende risico's een risicoreserve van € 3,0 mln. uitgaande van de voorgestelde uitgangspunten bij de Fipog 2009-2010.

Voor een beschrijving van de thans bekende risico's wordt verwezen naar de hierna volgende opsomming.

[1] Verschil tussen actuele marktwaarde en de boekwaarde van niet bedrijfsgebonden activa, waarbij de eerste materieel hoger uitvalt dan de tweede. 'Niet bedrijfsgebonden' betekent dat deze activa bij concrete verkoop niet tot verstoring van de bedrijfsvoering zal/mag leiden. In het geval van de gemeente Loon op Zand worden de stille reserves niet meegenomen in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit.

Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting 2010 als onderdeel van het overzicht onvoorzien en overige stelposten een budget opgenomen van € 32.913 (€ 1,43 per inwoner). Deze post gebruiken we door het jaar heen ter dekking van onvoorziene incidentele exploitatielasten.

Structurele weerstandscapaciteit

▪ OZB (onbenutte belastingcapaciteit)	€ 123.000
▪ Rioolrechten	Kostendekkend
▪ Afvalstoffenheffing	Kostendekkend
▪ Onvoorziene uitgaven structureel (bestedingsruimte)	€ 32.913
▪ Totale structurele weerstandscapaciteit	€ 155.913

OZB

Op grond van het bestaande beleid wordt de OZB jaarlijks aangepast met de inflatiecorrectie. Voor de berekening van de OZB-capaciteit gaan we uit van de zogeheten “macro-norm”. Hiermede wordt de maximale groei van de OZB voor alle gemeenten gezamenlijk aangeduid. Voor 2011 is de macro-norm op 3,5% gesteld. Dit is een gemiddelde waarvan individuele gemeenten naar boven of naar beneden van kunnen afwijken.
In dit verband kan de onbenutte belastingcapaciteit voor Loon op Zand bepaald worden op € 123.000

Rioolrechten

De tarieven rioolrechten dienen volgens de artikel 12-norm kostendekkend te zijn. Volgens het geldende GRP (Gemeentelijk Riolering Plan) stijgt het tarief met € 7,92 per jaar om zo in 2019 het kostendekkend niveau te bereiken. De tarieven zijn tot 2019 niet kostendekkend. Daar staat echter tegenover dat we de vervangingsinvesteringen, die verrekend zijn in de kostprijs, eerst op langere termijn doen. Tussentijdse tekorten en overschotten worden verrekend met de reserve riolering. Er is sprake van een gesloten kosten-batensysteem. De onbenutte belastingcapaciteit is bijna nul.

Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing dienen 100% kostendekkend te zijn. Dit is in onze gemeente het geval.

Risico's

In deze risicoparagraaf vermelden we alle risico's en lichten de risico's toe die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn. De gemeenteraad bevestigt bij de vaststelling van de begroting alle risico's naar de laatste stand van zaken. We maken onderscheid tussen risico's in de exploitatiesfeer en in de vermogenssfeer.

A. Risico's in de exploitatiesfeer

Onderwerp: Renterisico
Categorie: Inkomsten
Toelichting:
Op dit moment is het aantal langlopende geldleningen gering. Indien vermogen aangetrokken moet worden, loopt de gemeente risico's in het kader van renteontwikkeling. Op dit moment is de rente laag. Stijging van de rente heeft zeker gevolgen voor de exploitatielasten omdat eventuele stijgingen mogelijk niet zijn afgedekt.

Onderwerp: Beleid van de rijksoverheid
Categorie: Inkomsten
Toelichting:
Als gemeente worden wij voortdurend geconfronteerd met de effecten van het gevoerde rijksbeleid.

Onderwerp: Algemene uitkering uit het Gemeentefonds
Categorie: Inkomsten
Toelichting:
De algemene uitkering vertegenwoordigt een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten. In vergelijking met andere jaren is er voor de algemene uitkering sprake van een heel bijzondere situatie. Tegen de achtergrond van de kredietcrisis zijn in het Aanvullend Beleidsakkoord tussen Rijk en VNG een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek opgenomen.

Tot op heden kenden het Rijk en de VNG de afspraak van 'trap-op / trap-af'. Geeft het Rijk meer geld uit dan profiteren daar de gemeenten in mee naar evenredigheid en andersom. Dit werd direct vertaald naar compensatie in de Algemene Uitkering. Voor de jaren 2010 en 2011 wordt dit systeem overboord gezet. Zo zal bijvoorbeeld een hogere inflatie dan de afgesproken 0,5% per jaar voor 2010 en 2011 door de gemeenten zelf opgevangen moeten worden.

De (internationale) economie en de keuzes van het nieuwe kabinet zullen de exacte ontwikkeling van de gemeentefinanciën de komende jaren bepalen. Het beeld voor 2011 is sober maar helder, daarna zijn de inkomsten vanuit het rijk zeer onzeker. Van alles is mogelijk: van ad hoc-ingrepen in het gemeentefonds en specifieke uitkeringen, tot decentralisatie van taken met kortingen en herverdeeleffecten. De algemene uitkering vertegenwoordigt een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten. In vergelijking met andere jaren is er voor de algemene uitkering sprake van een heel bijzondere situatie. Tegen de achtergrond van de kredietcrisis zijn in het Aanvullend Beleidsakkoord tussen Rijk en VNG een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek opgenomen.

Onderwerp: Huisvesting onderwijs
Categorie: Kapitaalgoederen
Toelichting:
Vanaf 1 januari 1997 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de huisvesting van onderwijsinstellingen. De vergoeding hiervoor is opgenomen in de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De huisvesting bevat drie onderdelen: de bouw en uitbreiding van scholen, het (buiten)onderhoud van de scholen. Voor het voortgezet onderwijs zijn er al gelden uit het gemeentefonds weggehaald, vooruitlopend op het verleggen van de verantwoordelijkheid van het onderhoud buitenkant van de gemeente naar het schoolbestuur.

Onderwerp: Wet Werk en Bijstand
Categorie: Open-einde regelingen
Toelichting:
Op 1 januari 2004 trad de Wet Werk en Bijstand (WWB) in werking. Gemeenten krijgen een budget voor de verlening van bijstand en een flexibel en vrij te besteden budget om uitkeringsgerechtigden naar een baan te begeleiden. Vanaf 2004 beheert de gemeente het WWB-budget. In tegenstelling tot voorgaande jaren betekent dit dat de uitgaven voor werk en bijstand niet meer bij het Rijk gedeclareerd kunnen worden. Duidelijk is dat

gemeenten na de inwerkingtreding van de WWB grotere financiële risico's lopen dan voorheen. We verkleinen dit risico enigszins door onze samenwerking in dit verband met de gemeente Heusden en Waalwijk (gemeenschappelijke regeling).
Door de economische crisis doen er veel meer mensen een beroep op de WWB. De verwachting is dat in 2011 het aantal WWB-ers stabiliseert. De verwachte uitgaven op het Inkomens-deel bedragen dan € 2.585.000. Bij het ter perse gaan van deze begroting waren de budgetten die beschikbaar komen voor de uitvoering van de WWB 2011 nog niet bekend. Bij een gelijkblijvend budget zal het tekort op het I-deel € 600.000,- bedragen. Omdat de, bij de ISD aanwezige reserves zijn uitgeput zal dit tekort geheel voor rekening kunnen komen van de gemeente Loon op Zand.
Door het grote WWB bestand nemen ook de apparaatskosten toe. De efficiencykorting zal ook in 2011 nog niet kunnen worden gerealiseerd.

Onderwerp: Toerekening exploitatiekosten aan investeringen kapitaaldienst/Grondbedrijf
Categorie: Kapitaalgoederen
Toelichting:
In de begroting 2011 rekenen we ongeveer € 1.200.000 toe aan kapitaalwerken Grondbedrijf en aan kapitaalwerken Algemene dienst. Daarnaast kan door middel van af te sluiten exploitatieovereenkomsten met projectontwikkelaars (bouwexploitatie-verordening) een zeker bedrag worden toegerekend aan particuliere projecten. Jaarlijks dient het toerekeningvraagstuk kritisch bezien te worden.

Onderwerp: Herstructureringen
Categorie: Deelnemingen / Grote Projecten
Toelichting:
Ook onze gemeente krijgt in de toekomst te maken met omvangrijke herstructureringen (zie Visie op Wonen). De gemeente zal hier in min dan wel meerdere mate (financieel) moeten participeren.

Onderwerp: Gebruik welzijnsgebouwen
Categorie: Kapitaalgoederen
Toelichting:
Bij het gebruik van de welzijnsgebouwen, door de gemeente in stand gehouden, dienen we op termijn rekening te houden met een afnemende bezetting als gevolg van het vertrek van verenigingen naar andere lokaliteiten, door het betrekken van een eigen huisvesting of de fysieke staat van de accommodaties. Gelet op de slechte gebruiksmogelijkheden van enkele accommodaties en de invoering van budgetfinanciering kunnen zich op dit gebied risico's voor gaan doen.
De Komst van het Carré en de nieuwe sporthal moeten gezien worden als kansen. Nieuwe voorzieningen zijn up-to-date en kunnen nieuwe gebruikers trekken. Daarnaast kunnen de gronden waarop de huidige gebouwen staan herontwikkeld worden.

Onderwerp: Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Categorie: Open- einde regelingen
Toelichting:
De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) trad op 1 januari 2007 in werking. Met de invoering ervan zijn gemeenten financieel verantwoordelijk voor onder andere de uitvoering van de voorziening Hulp bij het Huishouden. Hiervoor zijn vanuit de Rijksbegroting middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. De uitvoering van Hulp bij het Huishouden betreft een open eindregeling: indien mensen recht hebben op deze voorziening, moet de gemeente deze voorziening leveren. Voor de toekomst blijft dan ook nog onzekerheid bestaan over het budgettair neutrale karakter van de Hulp bij het Huishouden. Overigens geldt hetzelfde voor de oude WVG regelingen (vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen en hulpmiddelen zoals rolstoelen).

Onderwerp: Bestuurlijke schaalvergroting openbaar onderwijs
Categorie: Verbonden partijen
Toelichting:
Per 1 januari 2006 is de bestuurlijke schaalvergroting openbaar onderwijs een feit. Vanaf dat moment vond de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs plaats en daarmee de bestuuroverdracht. Samen met deze besturenfusie is door de deelnemende gemeenten een garantieverklaring voor een periode van vijf jaren (2006 t/m 2010) afgegeven voor het verstrekken van een financiële bijdrage in de instandhoudings- en inrichtingskosten van scholen in de eigen gemeenten voor situaties en omstandigheden die redelijkerwijs niet ten laste van de nieuwe stichting kunnen worden gebracht.

Onderwerp: Bouwleges
Categorie: Inkomsten
Toelichting:
De omvang van opbrengsten uit bouwleges is altijd moeilijk te bepalen, zeker nu de economie in zwaar weer zit en daarmee een onzekere factor is. In de afgelopen jaren hebben de werkelijke inkomsten ongeveer 15% hoger of lager afgeweken van wat begroot was. Dit betekent dus concreet dat er € 60.000 meer of minder kan binnenkomen op jaarbasis dan is begroot.
Daarnaast is ook de Efteling van groot belang, in jaren waarin het bedrijf grote investeringen doet, zien we dat direct terug in de bouwleges.

Onderwerp: Kortleven pensioen wethouders
Categorie: Bedrijfsvoering
Toelichting:
Het risico op vroegtijdig overlijden van een rechthebbende (actief en wachtgelder) op pensioensaanspraken is een risico dat zich leent voor verzekering. Het valt niet te voorzien of een rechthebbende voortijdig overlijdt. Echter, indien een dergelijke gebeurtenis plaatsvindt, brengt dit forse kosten met zich mee. De vroegtijdig overleden rechthebbende wordt geacht zijn pensioensaanspraken te hebben opgebouwd tot aan de pensioensgerechtigde leeftijd. Aan die aanspraak wordt het recht van zijn nabestaanden ontleend, dat vervolgens onmiddellijk ingaat. Nogmaals, het valt niet te voorzien of een rechthebbende voortijdig overlijdt. Het College voor Arbeidszaken (CvA) van de VNG is met VNG Verzekeringen van mening dat verzekering van het kortleven risico aanbevelenswaardig is.

Onderwerp: Juridische Geschillen
Categorie: Bedrijfsvoering
Toelichting:
Op 25 augustus 2010 deed de Nationale ombudsman uitspraak in een geschil waar eventueel nog kosten uit kunnen voortvloeien.

B. Risico’s in de vermogenssfeer

Onderwerp: Garanties
Categorie: Verbonden Partijen
Toelichting:
De risico's van de gegarandeerde geldleningen voor de woningbouw zijn geheel overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De risico’s van de resterende gegarandeerde geldleningen (Stichting Maasduinen, Stichting serviceflat Molenwijck) zijn thans gering te achten.

Onderwerp: Grondexploitatie
Categorie: Grondzaken
Toelichting:
Onze gemeente heeft door strategische aankopen van bouwgrond in de toekomstige bouwlocaties een goede voorraadpositie verworven, waardoor optimale sturing en beheersing van de toekomstige ontwikkelingen het best gewaarborgd zijn. De keerzijde van deze positie is, dat in een vroegtijdig stadium grote investeringen zijn gedaan. Dit leidt tot een relatief groot kapitaalbeslag, hoge boekwaarden en extra rentelasten. De risico's, die dit beleid met zich meebrengt dienen te worden bezien tegen de achtergrond van de afnemende bouwprognoses op middellange en lange termijn. In 2010 zijn risico’s en reserves tegen elkaar afgewogen in de opgestelde Nota Financiële positie grondbedrijf 2009-2010 (FIPOG). Dit heeft ertoe geleid dat de risicoreserve is bijgesteld tot € 3,0 mln.

Hierbij zijn de volgende specifieke risico's in aanmerking genomen.

Specifieke risico's:	Bedrag	Kans van optreden	Bedrag
Taakstelling resultaat Sweensstraat-West	€ 2.000.000	50 %	€ 1.000.000
Opbrengst grondverkoop Moleneind	€ 1.250.000	50 %	€ 625.000
Geraamde subsidie Bruisend Dorpshart	€ 2.000.000	50 %	€ 1.200.000
Realisatie sporthal, inclusief benodigde grondaankopen	Pm		
Risico dalende verkoopprijzen woningmarkt	Pm		

Onderwerp: Planschade
Categorie: Grondzaken
Toelichting:
Sinds de inwerkingtreding van het betreffende gedeelte van de Wet van 8 juni 2005 tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (betreft planschade) kan het college van burgemeester en wethouders met een verzoeker om vrijstelling of planherziening/wijziging overeenkomen dat de eventueel uit te keren planschade geheel of gedeeltelijk voor rekening van die verzoeker komt. Hiermede wordt het risico van planschade ingeperkt. Het ligt niet voor de hand om met een verzoeker om vrijstelling van ondergeschikte betekenis een overeenkomst te sluiten tot vergoeding van de eventueel te betalen planschade. Planschade blijft daardoor in beperkte zin een financiële risicofactor.

Onderwerp: Bodemvervuiling
Categorie; Overige factoren
Toelichting:
Voor zover bekend zijn alle percelen, die vervuild zijn in kaart gebracht. Volgens inschattingen zijn geen risico's aanwezig. Indien zich een geval voordoet, waarbij de gemeente wordt aangesproken, dan dienen de kosten te worden gedekt ten laste van de vrije algemene reserve.

Onderwerp: Beheerplannen
Categorie: Kapitaalgoederen
Toelichting:
Voor de belangrijkste kapitaalgoederen worden beheerplannen ontwikkeld. Het betreft Wegen, Riolering, Groen en Gebouwen. Zie voor een inhoudelijke toelichting per beheerplan de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen. De financiële consequenties van het beheerplan Riolering (GRP) en het beheerplan Wegen zijn in deze begroting verwerkt. Van de overige beheerplannen zijn de financiële consequenties nog niet bekend. Afhankelijk van de te maken keuzes kan blijken dat de huidige beschikbare budgetten hiervoor onvoldoende zijn.

Onderwerp: 't Bruisend Dorpshart
Categorie: Grote Projecten
Toelichting:
De gemeenteraad heeft bij de voorlopige gunning vastgesteld dat het project niet meer dan € 17,5 miljoen mag kosten. Dit is exclusief de aanlegkosten voor een verdiepte parkeerkelder onder het nieuwe gemeentehuis, waartoe door de gemeenteraad bij amendement is besloten.

Bij de gemeente resteren de risico's ten aanzien van de haalbaarheid en realisering van de geraamde dekkingsmiddelen, zoals financieringsvoordelen, subsidies, overige opbrengsten en besparingen op exploitatiekosten.

Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
In deze paragraaf wordt een dwarsdoorsnede van de programmabegroting gepresenteerd. Er wordt inzicht gegeven in de onderhoudstoestand en de kosten van de belangrijkste groepen kapitaalgoederen (wegen, riolering/water, openbare verlichting, groen, speelvoorzieningen en gebouwen)
Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting en de lasten hiervan komen in de diverse programma's *(3 en 10)* terug. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan.
In deze paragraaf is per groep kapitaalgoederen aangegeven waarop het onderhoudsbeleid is gebaseerd en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn.

Beleid
De basis om de kapitaalgoederen van de gemeente op een doelmatige manier te kunnen onderhouden ligt in de beheersystemen. Deze basis wordt gebruikt om uitvoeringsprogramma's op te stellen en op elkaar af te stemmen, waardoor er een integrale aanpak op het onderhoud van de kapitaalgoederen ontstaat. Deze aanpak dient echter ook te stroken met de actuele beleidsuitgangspunten zoals het WRP (Water en RioleringsPlan), de actieplannen wegen en verkeer, de vastgestelde onderhoudsniveaus, enzovoorts.

Voor het onderhoudsbeleid zijn in de voorliggende periode de volgende nota's vastgesteld:

Nota	Datum vaststelling
Groenbeleidsplan	Juni 2010
Water- en RioleringsPlan	November 2010
Beleidsplan Openbare Verlichting	Maart 2009
Beheerplan Wegen	Maart 2009
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	N.t.b.

Financiële middelen
In totaal geeft Loon op Zand jaarlijks ruim € 6 miljoen uit aan het onderhoud van de kapitaalgoederen.
De onvermijdelijke fluctuaties in de (jaarlijkse) financiële behoefte voor het onderhoud van deze kapitaalgoederen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Het instellen van voorzieningen biedt uitkomst. Voor riolering en openbare verlichting (groepsremplace) wordt al met zo'n (egalisatie)voorziening gewerkt. Nagegaan moet worden of het ook zinvol is om voor groen en speelvoorzieningen een voorziening in te stellen.
De hoogte van de dotaties aan de voorzieningen wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald.

Wegen

Jaarlijks wordt het complete areaal aan wegen geïnspecteerd, het beheerplan geactualiseerd en een jaarplan opgesteld. Het wegonderhoud wordt conform het jaarplan uitgevoerd.
Hierbij wordt als onderhoudsniveau uitgegaan van de CROW-norm R-, wat neerkomt op sober en doelmatig beheer.
Onderhoud aan wegen is onderverdeeld in klein onderhoud (losliggende tegels, kleine verzakkingen), groot onderhoud (herstraten, opnieuw asfalteren) en rehabilitaties (een "versleten" weg volledig nieuw aanleggen).

Financiële middelen
In de financiële behoefte voor het noodzakelijke onderhoud zit jaarlijks nogal wat verschil. Daarbij komt dat een aantal van deze onderhoudswerkzaamheden vaak jaaroverstijgend is. Om de fluctuaties in de behoefte te vereffenen in de begroting en om de jaaroverstijgende werkzaamheden te kunnen bekostigen, zullen de benodigde middelen voor het onderhoud worden ondergebracht in een voorziening. Omdat bij rehabilitaties sprake is van afschrijvingstermijnen, zullen deze worden ondergebracht in een (bestemmings)reserve.

Het inlopen van de achterstand in het onderhoud zou/zal plaatsvinden in de planperiode 2008 – 2013. Hiervoor is in de meerjarenbegroting geld gereserveerd. Omdat er nog steeds sprake is van achterstand betekent dit dat vervolgschade optreedt en de aansprakelijkheidsrisico's toenemen.

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Wegen, straten en pleinen	1.933	1.931	1.929	1.918

Riolering en water

Iedere gemeente heeft de verplichting om een rioleringsplan op te stellen. De hoofddoelen van zo'n plan zijn: duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede kwaliteit van de leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.
Daarnaast is van belang dat een goed inzicht verkregen wordt in de kwaliteit van de riolering zodat duidelijkheid komt in de investeringen op lange termijn.
Het rioleringsplan "oude stijl" is eenzijdig gericht op de inzameling en afvoer van afvalwater via de rioleringen. Dit plan geeft een overzicht van de in onze gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en het transport van het stedelijk afvalwater en omvat het beleidskader hoe de gemeente wenst om te gaan me het beheer hiervan. Dit beleidskader vormt de grondslag voor de berekening van de rioolheffing.

Sinds 1 januari 2008 is de Wet gemeentelijk watertaken van kracht. Op basis van die wet heeft de gemeente, naast de zorgplicht voor afvalwater, ook de zorgplicht voor stedelijk grondwater en afvloeiend hemelwater in openbaar gebied gekregen. De Wet gemeentelijke watertaken bepaalt dat gemeenten in hun rioleringsplan naast riolering ook expliciet aandacht moeten besteden aan hun nieuwe zorgplichten voor grond- en hemelwater. Het rioleringsplan moet de concrete invulling van deze zorgplichten door de gemeente bevatten en tevens aangeven welk afwegingskader gebruikt wordt bij de invoering van deze zorgplichten. De nieuwe wet regelt verder de verbreding van de gemeentelijke rioolheffing tot een bestemmingsheffing, waarmee gemeenten ook voorzieningen kunnen bekostigen voor regenwaterafvoer en aanpak van grondwaterproblemen. Gemeenten moeten in 2010 overgaan op de nieuwe verbrede rioolheffing. Gemeenten hebben tot 2013 de tijd om de zorgplichten uit te leggen en het beleid vast te leggen in een gemeentelijk rioleringsplan.
Het nieuwe verbrede gemeentelijk rioleringsplan, WRP genoemd (Water en Rioleringsplan) is op basis van deze regelgeving opgesteld en in 2010 vastgesteld.

In het WRP zullen de verplichtingen die voortvloeien uit de afspraken die gemaakt zijn tussen rijk, provincies, gemeenten en waterschappen worden opgenomen. Die afspraken zijn vervat in de Vierde nota waterhuishouding (NW 4), de nieuwe Waterwet, het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en Waterbeheer 21^{e} eeuw (WB 21) en de Europese Kaderrichtlijn Water.
Voor de gemeente Loon op Zand zijn de eerste maatregelen reeds ingevoerd. Met ingang van 2010 is het onkruidbeheer in de openbare ruimte uitgevoerd zonder gebruik van chemische middelen, conform het niveau zilver (methode Stichting Milieukeur).

Door de toename van het verhard oppervlak en de klimaatverandering is geconstateerd is dat de (hydraulische) capaciteit van het huidige rioolstelsel op een aantal plaatsen tekortschiet en anderzijds dat de vuilemissie vanuit de riooloverstorten niet meer aan de normen voldoet. Om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en gemeentelijke randvoorwaarden (bijvoorbeeld: maximaal éénmaal per twee jaar water op straat) zullen de kosten op het gebied van riolering en water de komende jaren stijgen. In het WRP zullen diverse scenario's worden doorgerekend om te bepalen hoe de kosten zich doorvertalen in de verbrede rioolheffing (nieuwe heffing riolering/regenwater/grondwater). Zoals al eerder is aangegeven zullen de (landelijke) rioolheffingen in de komende jaren meer dan gemiddeld toenemen om alle kosten te kunnen dekken.
Het WRP zal een looptijd hebben van 2011 tot en met 2014. In het WRP wordt het waterbeleid van de gemeente vastgelegd en doorvertaald naar concrete doelen en maatregelen.

Financiële middelen
In het WRP zijn jaarlijkse bedragen opgenomen per onderhouds- of vervangingscategorie, die nodig zijn voor de uitvoering van het plan (beheerplan). Jaarlijks worden aanscherpingen in de planning verwerkt in het meerjarige bestedingsritme. De jaarlijkse fluctuaties tussen de kosten en de opbrengsten worden via een reserve met elkaar verrekend. De planning voor de jaaruitgaven en de inkomsten voor de komende jaren is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Totaal onderhoud incl. saldo BTW en kostentoerekening en kwijtschelding	1.847	1.844	1.826	1.796
Opbrengst rioolheffingen inclusief verfijningsuitkering	2.042	2.042	2.042	2.042
Toevoeging reserve	194	197	215	246

Opmerking: in het WRP worden berekeningen gemaakt van de jaaruitgaven en inkomsten voor de periode 2011 – 2014, met een doorkijk naar 2027. Zoals hiervoor aangegeven, zullen de kosten flink stijgen en zullen ook de inkomsten evenredig moeten stijgen (verbrede rioolheffing).

Groen

Het in de bestekken gehanteerde onderhoudsniveau is niveau B (landelijk gehanteerde norm), hier beter bekend als sober en doelmatig. Ook voor 2011 wordt deze norm gehanteerd (raadsbesluit juni 2009).

In 2010 is het groenbeleidsplan vastgesteld. Belangrijke onderwerpen daarin zijn het chemisch vrij bestrijden van onkruid, het versterken van groenstructuren en standplaatsen voor solitaire bomen. Ook is lijst opgesteld met beschermwaardige bomen.
Er wordt nog onderzocht of het zinvol is een voorziening in te stellen om de fluctuaties in de jaarlijkse uitgaven van het groenbeheer op te vangen. Dit aan de hand van het beheerplan. Net zoals bij wegen zal ook hier onderscheid gemaakt worden tussen klein- en groot onderhoud (cyclisch onderhoud) en renovaties.
Uit een gehouden kwaliteitsscan blijkt dat de huidige budgetten, met een financiële injectie in 2009 voor de omvorming naar onderhoudsarm groen, net toereikend zijn het groen op niveau B te onderhouden.

Financiële middelen
Voor het uitvoeren van het onderhoud is het volgende budget beschikbaar in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Openbaar groen	1.054	1.054	1.054	1.054

Openbare Verlichting

Nut en noodzaak van openbare verlichting staat vast. Daar is geen discussie over. Het beleidsplan Openbare Verlichting (2009- 2013) gaat in op de veiligheid van weggebruikers, het veiligheidsgevoel in de woonomgeving, duurzaamheid en energieverbruik.
De openbare verlichtingsinstallatie moet zodanig worden onderhouden dat ze aan de gestelde normen blijft voldoen. Voor de regeling van aansprakelijkheid bij eventuele ongevallen of misdrijven is het van belang, dat duidelijk kan worden aangetoond dat het beheer en het onderhoud naar behoren zijn en worden uitgevoerd.
De totale installatie in de gemeente vertegenwoordigt een waarde van circa 5,1 miljoen Euro.

De onderhoudsplanning en groepsremplace (groepsgewijs vervangen van lichtbronnen) met bijbehorende kosten worden door middel van een het beheersysteem (Nobra LiteWeb) inzichtelijk gemaakt.

Financiële middelen
Voor het uitvoeren van het onderhoud is het volgende budget beschikbaar in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Openbare verlichting	230	227	224	222

Groepsremplace

Aangezien de jaarlijkse kosten voor groepsremplace aanzienlijk fluctueren, is de groepsremplace in een voorziening ondergebracht.

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Stand 1-1 (voorziening)	**116**	**116**	**119**	**155**
Storting	53	53	53	53
Onttrekking	53	50	17	17

Speelvoorzieningen

Van het opstellen van een aparte beleidsnotitie over spelen is afgezien omdat dat er voldoende gegevens en documenten beschikbaar zijn om een verantwoord speelbeleid uit te kunnen voeren. Het belangrijkste document is de notitie “spelen is niet voor de grap”.
Hierin worden al zaken beschreven die ingaan op kwaliteit, materiaalgebruik en vormgeving van de toestellen en een onderbouwing van de onderhoudskosten en afschrijving.
Binnen wijkgericht werken worden zaken afgestemd als spreiding en aantal speelplaatsen en speeltoestellen, de inrichting van de speelterreinen in samenhang met de leeftijdsopbouw en de burgerparticipatie.

Financiële middelen
Voor het uitvoeren van het onderhoud is het volgende budget beschikbaar in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Speelvoorzieningen	136	136	136	136

Voor de vervanging van speeltoestellen is structureel een bedrag van € 19.000 in de begroting opgenomen.

Gebouwen

De gemeente beschikt momenteel niet over een geautomatiseerd beleidsplan voor het onderhouden van de gebouwen. Totdat er nieuw beleid is vastgesteld, is het uitgangspunt om de gebouwen in stand te houden op basis van de huidige bedragen en via het huidige MOG (Meerjarenbegroting Onderhoud Gebouwen). Op basis van een nulmeting uit 2009 zal een meerjarenraming opgesteld worden voor het (planmatig) onderhoud. Dit wordt ingevoerd in het nog aan te schaffen geautomatiseerd gebouwen beheerplan.

Financiële middelen
Voor het uitvoeren van het onderhoud is het volgende budget beschikbaar in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Gemeentelijke gebouwen	1.186	1.171	1.157	1.140

Daarnaast is voor het groot onderhoud de reserve onderhoud gebouwen. De geraamde stand van deze reserve bedraagt per 1 jan. 2011 € 266.000. De jaarlijkse storting in deze reserve bedraagt € 8.000.

Bedragen x € 1.000	2011	2012	2013	2014
Stand 1-1 (reserve)	**266**	**274**	**283**	**291**
Storting	8	8	8	8
Onttrekking	0	0	0	0

Paragraaf 4. Financiering

De paragraaf financiering geeft jaarlijks inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die daarbij worden gelopen. Zoals voorgeschreven heeft de gemeente Loon op Zand een treasurystatuut waarvan de meest recente versie in 2006 door de gemeenteraad formeel is vastgesteld.

In het treasurybeleid en –statuut wordt bepaald aan welke partijen en onder welke condities door de gemeente geld mag worden uitgeleend en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid. De gemeente verricht geen "near banking"- of "banking"-activiteiten daar dit niet tot de kernactiviteiten van de gemeente behoort.

Interne en externe ontwikkelingen
Met ingang van 1 januari 2009 zijn er een aantal wijzigingen binnen de wet FIDO in werking getreden. De wijzigingen hebben betrekking op:

- Einde hypotheekverstrekking 'eigen' personeel – De gemeente Loon op Zand heeft één lopende hypotheek aan 'eigen' personeel. Er zijn al lange tijd geen nieuwe hypotheken meer verstrekt.
- De nieuwe renterisiconorm – De nieuwe renterisiconorm is gedefinieerd als het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal. Loon op Zand voldoet aan de norm.
- Informatie over de kasgeldlimiet opnemen in de begroting en het jaarverslag – Het regulier verzenden van de kwartaalrapportages over de kasgeldlimiet aan de toezichthouder is komen te vervallen.
- Prudent uitzetten van gelden bij financiële instellingen binnen het EMU-gebied met minimaal een A-rating – Is reeds een voorwaarde in het treasurystatuut van gemeente Loon op Zand.
- Bevoegdheid over het beheer van de administratieve organisatie van de financieringsfunctie bij het college van B&W – Het treasurystatuut dateert uit 2006.

Risicobeheer

De gemeente Loon op Zand staat aan de vooravond van forse investeringen. In juli 2009 heeft de raad ingestemd met de plannen rond het Bruisend Dorpshart. Afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming zullen daarnaast meer projecten op het gebied van ruimtelijke- en/of infrastructurele ontwikkeling wellicht extra middelen gaan vragen. In het financieren zal treasury bij de diverse strategische projecten een rol spelen. Essentieel in dat proces is het genereren van betrouwbare cashflowprognoses op basis waarvan de treasury, met risicobeheersing als uitgangspunt, toekomstige geldstromen zowel qua looptijd als qua volume in kaart brengt en houdt. Heden wordt bij het opzetten van de projectadministratie hiermee rekening gehouden.

Voor de programmabegroting 2011 – 2014 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Omslagrente: 3,0%
- Rekenrente kort geld: 1,5%
- Rekenrente lang geld: 4,6%
- Beperkte grondexploitaties en grondexploitaties in voorbereiding financieren met kasgeld
- Omvangrijke (vastgestelde) grondexploitaties financieren afhankelijk van mogelijkheid / wenselijkheid tot het fixeren van het renterisico in de respectievelijke projecten

In de onderstaande tabellen worden de risico's met betrekking tot de vlottende schuld aan de hand van de kasgeldlimiet en de risico's op de vaste schuld aan de hand van de renterisiconorm aangegeven. Het betreffen uiteraard allemaal ramingen.
De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Verder is de kasgeldlimiet een van de voorgenomen kaders op basis waarvan treasury haar afweging met betrekking tot het tijdelijk opnemen van gelden maakt.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Grondslag: omvang begroting per 01-01-2010	Rekening 2009	Begroting 2010 (gem.)	Begroting 2011
Toegestane kasgeldlimiet			
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%
In bedrag	3.995	3.262	3.400
Omvang vlottende korte schuld			
Opgenomen gelden	3.000		
Schuld in rekening courant	1.206	pm	pm
Gestorte gelden door derden			
Overige, niet zijnde vaste schuld			
Vlottende middelen			
Contante gelden in kas		pm	pm
Tegoeden in rekening courant	2.918	pm	pm
Overige	7.444	pm	pm
Toets kasgeldlimiet			
Totaal netto vlottende schuld	8.732	pm	pm
Toegestane kasgeldlimiet	3.995	3.262	3.400
Ruimte (+) / overschrijfing (-)	4.737	pm	pm

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000

	2010	2011
Mutaties vaste schuld/leningen		
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0
Netto renteherziening op vaste schuld	0	0
Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0
Nieuwe verstrekte vaste leningen	0	0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0
Betaalde aflossingen	0	0
herfinanciering	0	0
Renterisico op vaste schuld		
Toegestane renterisiconorm		
Stand van de vaste schuld per 01-01	6.025	13.908
Het bij ministeriele regeling vastgestelde %	0	20%
Renterisiconorm	1.205	2.781
Toets renterisiconorm		
Renterisiconorm		
Renterisico op vaste schuld	1.205	2.781
Ruimte (+) / overschrijding (-)	0	0
	1.205	2.781

We verwachten in 2011 een langlopende geldlening te moeten aantrekken in verband met o.a. het Bruisend Dorpshart.

Kredietrisico op verstrekte gelden (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2009	Begroting 2010	01-01-2011	01-01-2012	01-01-2013
Publieke taak					
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	0	0	0	0	0
Leningen aan woningbouwverenigingen	91.236	96.812	88.000	87.200	86.000
Prudent beheer					
Financiële instellingen (rating A en hoger)	0	0	0	0	0
Semi-overheidsinstellingen	0	0	0	0	0
Overige toegestane instellingen	2.737	2.637	2.537	2.437	2.337
Niet toegestane instellingen	0	0	0	0	0
Totaal	93.973	99.949	91.357	89.637	88.337

Het risico op verstrekte geldleningen is beperkt omdat ofwel contragaranties zijn verstrekt of een hypotheek als onderpand is afgegeven.

.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van de gemeente Loon op Zand.

Mutaties in de leningenportefeuille opgenomen gelden o/g (bedragen x € 1.000)

	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 01-01-2010	25.371	4,72 %
Nieuwe leningen 2010	9.000	
Reguliere aflossingen	1.695	
Vervroegde aflossingen	-	
Renteaanpassing (oud percentage)	0	
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	
Stand per 31-12-2011	23.675	

Loon op Zand maakt gebruikt van langlopende leningen bij banken met een AA-rating.

Mutaties in de leningenportefeuille uitgezette gelden u/g (bedragen x € 1.000)

	Bedrag in euro's	Verwachte gemiddelde rente
Stand 01-01-20010	22.084	4,72 %
Nieuwe leningen	-	
Reguliere aflossingen	376-	
Vervroegde aflossingen		
Renteaanpassing (oud percentage)	-	
Renteaanpassing (nieuw percentage)	-	
Stand per 31-12-2011	21.708	

Paragraaf 5. Bedrijfsvoering

Net als de overige paragrafen is de paragraaf bedrijfsvoering van belang voor de ondersteuning van een succesvolle uitvoering van de programma's. Bedrijfsvoering is primair een verantwoordelijkheid van het college. De onderdelen van bedrijfsvoering worden zowel voor de ondersteuning van het gehele bestuur als de organisatie ingezet.

Met de "Visie op de gemeentelijke organisatie Loon op Zand" wordt nu en in de komende jaren een verdere kwaliteitsimpuls gegeven aan de bedrijfsvoering. Om dit te faciliteren wordt bij deze begroting een krediet gevraagd van € 300.000.

In deze paragraaf geven wij op hoofdlijnen inzicht in de aspecten van bedrijfsvoering en de hieraan verbonden kosten. Hierbij zetten we, indien mogelijk, de werkelijke cijfers 2009, begrote kosten 2010 en de geraamde kosten voor 2011 naast elkaar (voor een deel wordt de vergelijkbaarheid bemoeilijkt vanwege een nieuwe indeling van het financieel rekeningschema).

Organisatiekosten worden op basis van verschillende verdeelsleutels toegerekend aan producten en maken daarmee integraal onderdeel uit van een programma. De verdeelsystematiek maakt onderdeel uit van de verbeteringen die we doorvoeren binnen Financiën.

Vanwege het integrale karakter vindt de formele autorisatie van deze budgetten plaats via het vaststellen van het totaal van de programma's (de budgetten zijn geraamd op de zogenaamde kostenplaatsen). Om u een voorbeeld te geven, de personeelslasten zoals in deze paragraaf genoemd, worden middels een urenregistratie toegerekend aan verschillende producten. Deze producten maken op hun beurt onderdeel uit van een programma. Door het vaststellen van de programma's autoriseert u daarmee het personeelsbudget.

Personeel en organisatie

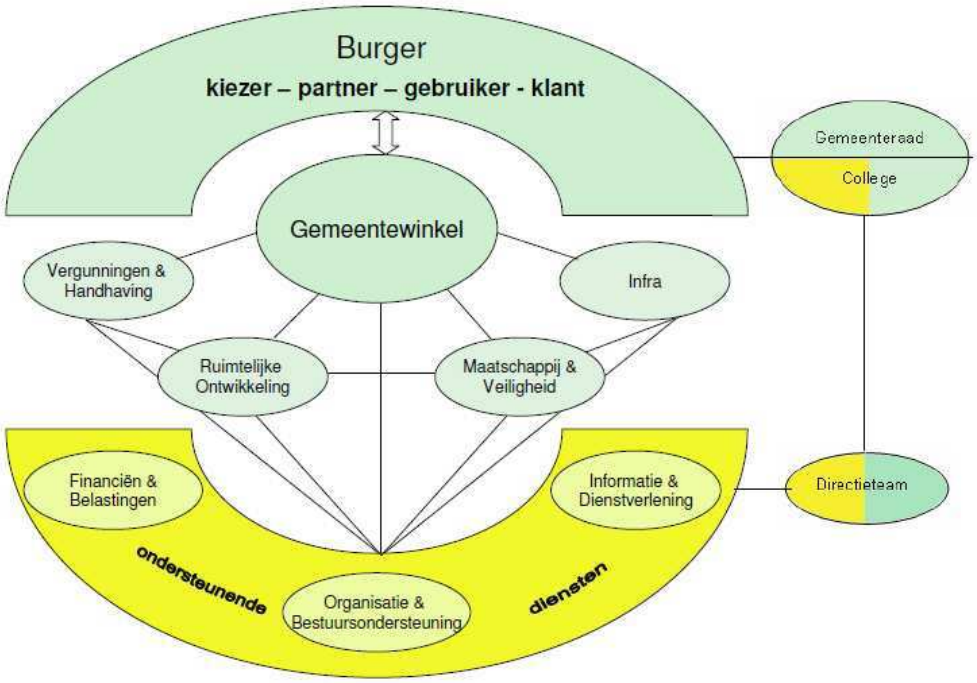
Raad
Bij wet is vastgelegd dat een gemeente van de omvang van Loon op Zand 19 raadsleden kent. In Loon op Zand zijn deze 19 leden verdeeld over 5 verschillende partijen. De burgemeester is voorzitter van de raad. Daarnaast is de burgemeester ook voorzitter van het college, met daarbij een aantal taken op het vlak van de openbare orde die bij wet specifiek bij de functionaris Burgemeester neer is gelegd. Bij de uitvoering van haar taken wordt de raad organisatorisch ondersteund door de griffie. De griffie bestaat uit de griffier en een ondersteunend medewerker. Daarnaast functioneert onafhankelijk een rekenkamer commissie die de Raad bijstaat in haar controlerende functie.

College
Het college bestaat naast de burgemeester uit vier wethouders (twee voltijd, twee deeltijd).

Ambtelijke organisatie
Voor de voorbereiding en uitvoering van beleid en alle ondersteunende activiteiten die daarvoor nodig zijn functioneert de ambtelijke organisatie. De basis voor het functioneren van de ambtelijke organisatie is het bedrijfsvoeringconcept van integraal management, met als beoogd resultaat: Doeltreffend en doelmatig omgaan met (financiële) middelen en het leveren van een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

In 2008 is het directiemodel formeel ingevoerd. Het organogram van de gemeentelijke organisatie geven wij weer op de volgende pagina. Op het moment van schrijven van deze begroting is de geschetste verdeling – en daarmee het organogram - onderwerp van onderzoek. Dit in het kader van verder verbeteren van de resultaatgerichtheid van de organisatie en bezuinigingen.

Directiemodel - gemeente Loon op Zand

Bij het ontstaan van vacatures wordt altijd kritisch bekeken of invulling op dezelfde wijze noodzakelijk is of dat het takenpakket van de betreffende medewerker op andere wijze kan worden ingevuld. De noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen willen wij doorvoeren zonder gedwongen ontslagen . Indien er sprake moet zijn van formatie-inkrimping, maken we in principe gebruik van natuurlijke momenten.

Kengetallen en kosten personeel en organisatie
Voor uw beeldvorming hebben we in onderstaande tabel een aantal aanvullende kengetallen opgenomen (peildatum december 2009).

Omschrijving	
Aantal formatieplaatsen	144.86 (incl. griffie)
Aantal medewerkers	164
Percentage mannen	41.5%
Percentage vrouwen	58.5%
Percentage ziekteverzuim	6.2%
Percentage deeltijders	51.8%

De kosten voor Personeel en Organisatie kunnen als volgt worden uitgesplitst:

	Werkelijk 2009	Begroot 2010	Geraamd 2011
Loonsom ambtelijke organisatie	€ 6,8 milj.*	€ 7,9 milj.	€ 8,0 milj.
Opleiding en ontwikkeling	€ 160.000	€ 137.000	€ 137.000
Secundaire arbeidsvoorwaarden	€	€ 104.761	€ 104.761
Bedrijfsgezondheid en arbo		€ 35.017	€ 35.017
Werving en selectie (incl. stage)		€ 73.299	€ 73.299

** de lagere loonkosten t.o.v. de begroting 2010 zijn te wijten aan de vacatures gedurende dat jaar. Die middelen zijn aangewend voor tijdelijke vervanging door extern personeel, deze vallen echter niet onder de loonsom.*

Voor 2011 is uitgegaan van een stijging van 1,0% voor de personeelslasten op basis van onlangs afgesloten CAO onderhandelingen.

Informatisering en automatisering (I&A)
I&A is een onmisbaar element in de bedrijfsvoering. Met de ambities van de “Andere overheid” wordt de afhankelijkheid van ICT alleen maar verder vergroot. In dit landelijke programma is de verplichting voor gemeenten opgenomen om een aantal landelijke basisregistraties te beheren.

Om de beschikbaarheid van de automatisering (hardware, systeembeheer, servicedesk) te waarborgen, brachten wij deze onder in het samenwerkingsverband Equalit. Met de deelnemende gemeenten in het Equalit verband werken we daarnaast nauw samen op het gebied van informatisering.

Door onze grote verscheidenheid in taken is er naast de standaard applicatie voor de kantoorautomatisering, een veelheid aan andere applicaties in gebruik. De kosten voor ICT treft u hierna aan.

Onderdeel	Werkelijk 2009	Begroot 2010	Geraamd 2011
Kosten ICT (samenwerking Equalit, licenties software, kapitaal lasten diverse applicaties	€ 1.426.503	€ 1.271.700	€ 1.200.000

Huisvesting
Met ingang van 7 juni 2010 is het gemeentekantoor aan de Nieuwe Markt 1 niet meer in gebruik. Gedurende de periode van nieuwbouw gebruiken we voor de bedrijfsvoering van de organisatie 4 gebouwen te weten: Gemeentewinkel (Nieuwe Markt 5), Hoefijzer (Modelleur 13), de Westkant (Vossenbergselaan), Milieustraat en gemeentewerf (Liechtensteinstraat).
Voor zowel het bestuur als de organisatie is een adequate huisvesting van groot belang.

Onderdeel	Werkelijk 2009	Begroot 2010	Geraamd 2011
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving, e.d.)	€ 340.137	€ 981.104*	€ 970.000

*Het verschil met 2009 wordt enerzijds veroorzaakt door de huur vanwege de tijdelijke huisvesting en anderzijds door een lastige vergelijking vanwege een andere indeling van het financieel rekeningschema.

Overige kosten organisatie (facilitaire zaken)
Naast deze 3 grotere kostenposten is er een aantal andere activiteiten en middelen die ten dienste staan van de organisatie. De uitsplitsing treft u hierna aan.

Onderdeel	Werkelijk 2009	Begroot 2010	Geraamd 2011
Facilitaire zaken (kantinepersoneel, repro, huishoudelijke zaken, postverzorging, inventaris, tijdschriften en abonnementen, algemene benodigdheden, contributies, e.d.)	€ 339.096	€ 310.135	€ 300.000

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan de zogenaamde ‘verbonden partijen’ van onze gemeente. Hiermee bedoelen we partijen waarin we een bestuurlijk én financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat we middelen ter beschikking hebben gesteld die we kwijt zijn in geval van faillissement van de ‘verbonden partij’ en/of als financiële problemen bij verbonden partijen op ons kunnen worden verhaald.

Belang voor de raad

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor uw raad. Allereerst voeren de ‘verbonden partijen’ vaak beleid uit dat we in principe zelf ook kunnen uitvoeren. We mandateren als het ware de ‘verbonden partij’. We houden de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma’s. Voor uw raad blijft er dus nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma’s. Daarnaast zijn het de kosten (het budgettaire beslag) en de financiële risico’s die we met ‘verbonden partijen’ kunnen lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Het aangaan en onderhouden van contacten met ‘verbonden partijen’ is van belang om:

- af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- te bekijken welke manier de meeste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals we voor ogen staan;
- te zorgen dat we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben en houden in het uitvoeren van een taak.

Beleid gemeente Loon op Zand

Onze gemeente maakt deel uit van verschillende gemeenschappelijke regelingen. In deze paragraaf geven een overzicht. De gemeenschappelijke regeling Equalit, die we op ICT-gebied zijn aangegaan met de gemeente Oosterhout[2], behoort niet tot de categorie ‘verbonden partijen’. Er is namelijk geen bestuurlijke vertegenwoordiging in de vorm van een algemeen of dagelijks bestuur. Het is een samenwerkingsvorm, weliswaar op grondslag van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op basis van een bestuurlijke minimumvariant.

[2] Oosterhout is met verschillende gemeenten deze vorm van samenwerking aangegaan.

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Overleg Midden-Brabant (ROM)

Doelstelling
De regeling met rechtspersoonlijkheid heeft als doel om – vanuit het beginsel van autonomie van het lokale bestuur – een overlegstructuur in te stellen en in stand te houden, die dient om de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vorm te geven. De rechtspersoonlijkheid die de regeling aanvankelijk niet had, maar later wel verkreeg, is noodzakelijk om middelen (van derden) te ontvangen en verantwoording af te leggen over de besteding van subsidiegelden die door overheden met het oog op de samenwerking worden toegekend. Doorontwikkeling en versterking regionale samenwerking biedt ons kansen. In de Jaarrekening en het Jaarverslag 2009 maakten we al gewag van de 'Strategische agenda' Midden-Brabant. Over de revitalisering van 'De Ideale Connectie' gaf uw raad aan in te zijn voor intensievere samenwerking in onze regio. De versterking van de samenwerking in Midden-Brabant is daarom opgenomen in het bestuursprogramma 2010–2014. Met de Efteling als topattractie van wereldallure en een Nationaal Park binnen onze gemeentegrenzen biedt ambitieuze samenwerking de komende jaren grote kansen voor onze gemeente.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is burgemeester W. Luijendijk aangewezen als lid en wethouder J. Broeders als plaatsvervangend lid. Voor de verschillende ROM-commissies zijn leden en plaatsvervangers benoemd.

Financieel belang
De deelnemende gemeenten dragen, naar rato van het aantal inwoners, de kosten van het Regionaal Overleg, voor zover de kosten niet uit andere middelen worden gedekt.
Raming 2011: € 9.972,00

Gemeenschappelijke regeling voor de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (G.G.D.)

Doelstelling
Het leveren van een bijdrage aan de 'Openbare Gezondheidszorg' voor inwoners van de betrokken gemeenten.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is wethouder W. Ligtenberg aangewezen als lid en burgemeester W. Luijendijk als plaatsvervangend lid.

Financieel belang:
De deelnemende gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage aan de GGD, bestaande uit een bedrag per inwoner voor werkzaamheden in verband met de wettelijke verplichte taken en een vastgesteld tarief voor andere dan wettelijke taken (maatwerkpakket).
Raming 2011: € 343.000,00

Gemeenschappelijke regeling Welstand Noord-Brabant

Doelstelling
De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de deelnemende gemeenten bij te staan in hun zorg voor de vormgeving van gebouwen en bouwwerken, zowel op zichzelf als in verband met de bestaande omgeving of de te verwachten ontwikkelingen daarvan.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is wethouder J. Broeders aangewezen als lid en wethouder R. van Eijkeren als plaatsvervangend lid.

Financieel belang
Voor zover de kosten niet door andere inkomsten worden gedekt, dragen de deelnemende gemeenten de kosten van Welstandszorg.

Toekomstperspectief
Inmiddels hebben de 54 aangesloten gemeenten besloten om de regeling per 31 december 2011 op te heffen.

Gemeenschappelijke regeling Regionale Ambulance Voorzieningen (R.A.V.)

Doelstelling
Doel van het instellen van deze gemeenschappelijke regeling is te komen tot een betere dienstverlening en bedrijfsvoering van de ambulancevoorziening met een kostendekkende exploitatie zonder financiële risico's voor de gemeenten.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is burgemeester W. Luijendijk aangewezen als lid en wethouder W. Ligtenberg als plaatsvervangend lid.

Financieel belang
Met ingang van 2011 komt de gemeentelijke bijdrage te vervallen vanwege financiering vanuit de AWBZ.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

De gemeenschappelijke regelingen: Regionale Brandweer Midden-Brabant en Geneeskundige Hulpverleningsdienst Midden-Brabant zijn opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Inmiddels is ook de 'Meldkamer' onder de Veiligheidsregio gebracht. Per 1-1-2010 zijn ook de gemeentelijke brandweerkorpsen ondergebracht bij de Veiligheidsregio.
Per 1-1-2010 wordt de Wet op de veiligheidsregio's van kracht. Dit brengt met zich mee dat er per 1-1-2011een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling van kracht zal zijn.

Doelstelling
Samenwerking bij de voorbereiding en de uitvoering van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde hulpverlening en brandbestrijding en het op professionele wijze voorkomen en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is burgemeester W. Luijendijk aangewezen als lid.

Financieel belang
De deelnemende gemeenten dragen, naar rato van het aantal inwoners, de kosten van de Veiligheidsregio, voor zover de kosten niet uit andere middelen worden gedekt.
Raming 2011: € 887.942,00

Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat (I.S.D.)

Doelstelling
Doel van de regeling is te voorzien in het verkrijgen van een zelfstandige basisvoorziening voor zijn klanten en klanten te activeren tot maatschappelijke participatie. Daarnaast zorgt de ISD voor een rechtmatige, klantgerichte en efficiënte uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en aanverwante wetten en regelingen.

Bestuurlijk belang
De gemeenteraad van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn college een persoon aan, alsmede een plaatsvervanger, als lid van het dagelijks bestuur. Voor Loon op Zand is wethouder W. Ligtenberg aangewezen als lid en wethouder W. Aussems als plaatsvervangend lid. Daarnaast wijst de gemeenteraad van elke deelnemende gemeente uit zijn college en gemeenteraad twee personen aan, en plaatsvervangers, als lid van het algemeen bestuur. Voor Loon op Zand is vanuit het college wethouder W. Ligtenberg aangewezen (wethouder W. Aussems als plaatsvervangend lid) en zijn vanuit de raad mevrouw J. Smit-Van Gijsel en de heer C. Grootswagers aangewezen (raadslid P. Flohr als plaatsvervangend lid per 19 maart 2009) als leden van het algemeen bestuur.

Financieel belang
In de begroting wordt voor alle deelnemende gemeenten de verschuldigde bijdrage apart (naar raming) aangegeven. Voor de berekening van de bijdrage worden de kosten naar verhouding inwoners/cliënten door de gemeenten verdeeld.

Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf voor gesubsidieerde arbeid, activering en trajecten Midden-Langstraat (W.M.L.)

Doelstelling
De regeling heeft tot doel de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).

Bestuurlijk belang
Het college van elke deelnemende gemeente wijst een persoon en een plaatsvervanger aan als lid van het dagelijks bestuur. Voor de gemeente Loon op Zand is wethouder W. Ligtenberg aangewezen als lid en wethouder W. Aussems als plaatsvervangend lid. Als lid van het algemeen bestuur zijn benoemd wethouder W. Ligtenberg en wethouder W. Aussems.

Financieel belang
De ontvangen Rijksuitkering in het kader van de WSW wordt één op één doorbetaald aan de WML.

Bank Nederlandse Gemeenten (B.N.G.)

Doelstelling:

Maatschappelijk belang
De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang
Onze gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die in het bezit zijn (één stem per aandeel). Voor Loon op Zand vertegenwoordigt burgemeester W. Luijendijk de gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

a) Er is geen jaarlijkse bijdrage verschuldigd;
b) Loon op Zand heeft in totaliteit 41.886 aandelen in het bezit van de Bank Nederlandse Gemeenten. De aandelenportefeuille vertegenwoordigt een waarde van € 95.000 nominaal.

.

Brabant Water N.V.

Doelstelling
Brabant Water N.V. voorziet 2,4 miljoen inwoners van vrijwel heel Noord-Brabant van drinkwater. Jaarlijks verzorgen de 34 waterproductiebedrijven de winning en zuivering van circa 200 miljoen m^3 water. Via een hoofdleidingnet van bijna 17.000 kilometer komt het drinkwater bij ruim 1.070.000 klanten thuis.

Maatschappelijk belang
Brabant Water wil bijdragen aan het waarborgen van een goede volksgezondheid, de zorg voor het milieu en aan de economische ontwikkeling in het voorzieningsgebied.

Bestuurlijk belang
Voor Loon op Zand vertegenwoordigt burgemeester W. Luijendijk onze gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

a) Er is geen jaarlijkse bijdrage verschuldigd en geen dividend uitgekeerd;
b) Loon op Zand heeft in totaliteit 33.126 (1,19%) aandelen in het bezit.

Paragraaf 7. Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid van de gemeente Loon op Zand in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in deze programmabegroting.

Regelgeving	Omschrijving	Vastgesteld	Actualisatie
Wet ruimtelijke ordening (inclusief Grondexploitatiewet)	Regeling voor kostenverhaal, de verevening van kosten en het stellen van locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie	2008	
Exploittatieverordening	Bevat de voorwaarden waar- onder de gemeente mede- werking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van gronden. Alleen van toepassing op overeenkomsten gesloten voor 1 juli 2008	2005	nvt
Nota Grondbeleid	Richtinggevend en kader-stellend bij gebiedsontwikkeling met een faciliterend grondbeleid als primaire beleidsrichting	2010	2014
Besluit Begroting Verantwoording (BBV)	Regels met betrekking tot de financiële verantwoording.	2004	
Financiële verordening	Minimaal per 2 jaar rapporteren over de financiële positie van het grondbedrijf		
Notitie Grondprijzen	Jaarlijkse vaststelling van grondprijzen	2010	jaarlijks
Notitie Snippergroenbeleid	Beleid met betrekking tot verkoop snippergroen		

Hoofddoelstelling
Het grondbeleid van de gemeente Loon op Zand is gericht op de realisatie van de ruimtelijke doelen van de gemeente. De ruimtelijke doelen van de gemeente volgen uit het beleid dat door de gemeente wordt gevoerd op gebieden als volkshuisvesting, sociaal beleid, economie, volkshuisvesting, recreatie en toerisme, verkeer, et cetera. Daarnaast streeft de gemeente naar maximaal kostenverhaal.

Activiteiten

- opstellen van een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) eind 2010. Op termijn wordt gestreefd naar een totaaloverzicht aan ruimtelijke doelstellingen op basis waarvan prioriteitstelling kan plaatsvinden;
- per project wordt een 'Nota van uitgangspunten en randvoorwaarden' opgesteld met daarin de kaders voor de ontwikkeling;benutten van mogelijkheden tot samenwerking met marktpartijen;
- benutten van de mogelijkheden tot kostenverhaal op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met ontwikkelaars worden in een vroeg stadium afspraken gemaakt over het verhaal van kosten;
- binnen de kaders van de Nota Grondbeleid wordt per project een keuze gemaakt voor wat betreft de verschillende vormen van grondbeleid en grondbeleids-instrumenten;
- opstellen van een Meerjarig Investeringsplan infrastructuur en ruimtelijke ontwikkelingen (M.i.i.)
- jaarlijkse actualisatie van lopende grondexploitaties;
- binnen de kaders van de Nota Grondbeleid kan jaarlijks maximaal € 500.000 worden besteedt aan strategische verwerving van gronden. De verwerving van benodigde gronden voor de Sweensstraat wordt los hiervan gezien. Voor de verwerving van gronden in de Sweensstraat wordt gewerkt op basis van een verwervingsplan;
- inzetten op het realiseren verbetermogelijkheden met betrekking tot de (financiële) beheersing van projecten;
- verder doorvoeren van de methodiek projectmatig werken.

Tabellen
Hierna zijn een aantal verschillende tabellen opgenomen die gezamenlijk een beeld geven van de mogelijke ontwikkelingen in onze gemeente op de middellange termijn. Meer gedetailleerde informatie over bijvoorbeeld te realiseren aantallen en de stand van zaken per project wordt in de MPG opgenomen.

Complexen in exploitatie
In de tabel met 'complexen in exploitatie' zijn projecten opgenomen waarvoor de uitvoering is gestart of overeenstemming is bereikt door middel van een exploitatie-overeenkomst of samenwerkingsovereenkomst.

proj nr	Complexen in exploitatie	Doelstelling	Verwachte resultaten	Jaar start realisatie	Jaar van afwikkeling	Relatie met programma
			obv jrrek 2009			
Wonen						
1102	Els 2e fase	Realisatie woonwijk inclusief deel zorgwoningen	54	2009	2019	11
1112	Willibrordusstraat	Herstructurering woningbouw	2	2011	2012	11
1123	Bruisend Dorpshart	Herstructurering woningbouw, commerciële voorzieningen, gemeentehuis, cultureel centrum		2010	2014	4, 6, 11
1131	Moleneind fase 1 en 2	Uitbreidingslocatie woningbouw	33	2006	2010	11
1133	Castellanie / Hollandiaterrein	Herstructurering woningbouw	200	2005	2010	11
1136	Americastraat/Hoofdstraat	Inbreiding woningbouw	-2	2007	2010	11
1141	Rosagaerde	Herontwikkeling met woningbouw en zorg	0	2009	2012	9, 11
1170	Roestenbergstraat 14	Herstructurering woningbouw	50	2008	2010	11
1180	Hoek Hoofdstraat-Peperstraat	Inbreiding / herstructurering woningbouw	10		2010	11
1188	Kloosterstraat 20-24	Herstructurering / inbreiding woningbouw	67		2012	11
1156	Deijckerzande	Herstucturering woningbouw	31	2008	2010	11
1310	Roestenbergstraat 70	Herstructurering woningbouw			2010	11
Bedrijventerreinen						
1107	Kets West 2	Realisatie bedrijventerrein met parkmanagement	1622	2009	2017	4
1126	Hoogt 2	Realisatie bedrijventerrein	33		2010	4

Complexen (nog) niet in exploitatie

Onderstaande complexen zijn dus nog niet in exploitatie genomen, dan wel is er nog geen overeenkomst tot stand gekomen. Het initiatief voor realisatie hiervan ligt grotendeels bij particulieren dan wel de woningbouwvereniging.

proj nr	Complexen (nog) niet in exploitatie	Doelstelling	Verwachte resultaten		Jaar van afwikkeling	Relatie met programma
Wonen						
1140	Vossenberg	Herontwikkeling				9, 11
1142	Wilhelminaplein	Herstructurering woningbouw				11
1171	Klooster Erasstraat	Herstructurering woningbouw				11
1176	Hooivork 2	Inbreiding woningbouw	pm		2017	11
1179	van Salm-salmstraat	Herstructurering woningbouw				11
1183	Mgr. Völkerstraat	Herstructurering woningbouw			2013	11
1185	Sweensstraat West	Uitbreiding woningbouw	pm		2026	11
1187	Erasstraat 70A	Herstructurering woningbouw	10			11
1190	Hoofdstraat 16-18	Inbreiding woningbouw				11
1191	Roestenbergstraat 69	Inbreiding woningbouw			2012	11
1193	Gasthuisstraat 112-114	Inbreiding woningbouw	pm			11
1194	Peperstraat 25	Herstructurering woningbouw	pm		2012	11
1500	Bernhardplein	Herstructurering woningbouw			2012	11
1501	Kasteelweide woningbouw	Inbreiding woningbouw			2012	11
1502	Gasthuisstraat 77	Herstructurering woningbouw			2012	11
1504	Vaertstraat 40	Inbreiding woningbouw			2012	11
1503	Kerkstraat 50	Functieverandering				9, 11
1157	Chalet Fontaine / K'oost	Inbreiding woningbouw				5, 6, 9, 11
1508	Weteringstraat 16-17	Inbreiding woningbouw			2012	11
Bedrijventerreinen						
1189	Hoge Steenweg 85 / Roosmalen	Herstructurering / uitbreiding				4, 11
1199	Hoogt 3	Uitbreiding				4

Overig

Naast complexen (al dan niet in exploitatie) zijn er nog mogelijke andere ontwikkelingen die verder in de toekomst liggen of waarvoor nog geen concrete planvorming bestaat.

proj nr	Complexen (nog) niet in exploitatie	Doelstelling	Verwachte resultaten		Jaar van afwikkeling	Relatie met programma
Grondposities						
1143	Kets West 2, fase 2	Mogelijkheid bedrijventerrein				4
1145	Moleneind fase 3 en 4	Uitbreiding woningbouw	pm			11
1172	Werft					11
1173	Brandweerkazerne LoZ	Herstructurering woningbouw				11
	Vrijkomende panden					5, 6, 9
	Verspreide bouwkavels	Diverse percelen				4, 11
	Verspreide percelen	Diverse percelen				4, 11
Diverse						
1148	Kernwinkelgebied	Revitalisatie winkelgebied	pm			4, 11
1154	Ruimte voor ruimte	Woningbouw				
1177	Blauwe Meer	Initiatief verblijfrecreatie				7
1192	Bestemmingsplan Rechtvaart	Herziening met bouwmogelijkheden			2011	4, 11
1195	Hotels Horst	Realisatie hotels en woningen	pm		2014	4, 7, 11
	Parkeren Roestelberg	Oplossing parkeerprobleem				
1197	Landgoed Sandstaete	Realisatie landgoed				
1198	Landgoed Binnenpolder	Realisatie landgoed				
1196	Sporthal	Realisatie nieuwe sporthal	pm		2012	6

Reserves en risico's

In de Fipog 2009 is geconcludeerd dat de reservepositie van het grondbedrijf toereikend is om de beoogde investeringen in majeure projecten te realiseren en de gesignaleerde risico's te dekken. In de rapportage Financiële Positie Grondbedrijf (Fipog) 2009 is een beeld geschetst van de stand van de projecten en de verwachte ontwikkeling van de reserves en voorzieningen van het Grondbedrijf. Het is de bedoeling dat dit beeld in de eerstvolgende MPG wordt geactualiseerd en dat in een volgende programmabegroting een geactualiseerd verloop wordt gepresenteerd.

Volgens de in de Fipog 2009 geprognosticeerde cijfers zal de investeringsreserve eind 2014 zijn afgenomen tot circa € 1,5 miljoen. De investeringsreserve wordt gevoed door de resultaten op gebiedsontwikkelingen. Tevens worden eventuele tekorten in eerste instantie uit de investeringsreserve gedekt. De speelruimte voor de gemeente is de komende jaren derhalve beperkt.

De mogelijkheden om voor de gemeente (buiten de opbrengsten die in het Dorpshart al zijn ingerekend) in de toekomst extra opbrengsten te genereren zijn op basis van de beschikbare grondposities en uitbreidingsmogelijkheden beperkt. Voor de meeste projecten kan (buiten de genoemde projecten) naar verwachting de komende jaren over het algemeen niet meer dan de kosten en waar mogelijk een bijdrage voor ruimtelijke ontwikkelingen worden verhaald.

Op grond van de Fipog 2009 is de risicoreserve verhoogd naar € 3 miljoen. Dit in verband met de huidige economische omstandigheden, de toegenomen omvang van de projectenportefeuille en de nog beperkt resterende verdienmogelijkheden binnen het grondbedrijf. De mogelijkheden om in de toekomst eventuele tegenvallers te kunnen compenseren lijken immers beperkt.

Afhankelijk van het verloop van de financiële crisis kunnen door de crisis negatieve effecten optreden. Zo kan bijvoorbeeld worden gedacht aan vertragingen in de uitgifte, langere doorlooptijden en projecten die financieel niet haalbaar blijken. Hierop worden zo nodig en voor zover mogelijk maatregelen genomen. De risico's worden zoveel mogelijk afgedekt door het aangaan van diverse vormen van overeenkomsten. In de voortgangsrapportages en bestuursrapportages wordt hierover verantwoording afgelegd.